

مسیر دولت سیزدهم در مبارزه با فساد

فرارسیدن ایام عزای سید و سالار شهیدان را تسلیت می‌گوییم

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و یکم | شماره ۱۰۱۰ | دوشنبه ۱۸ مرداد ۱۴۰۰ | ۲۹ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ | ۹ آگوست ۲۰۲۱ | ۱۶ صفحه

دکتریدالله جوانی

۲ سرمقاله

نسبت مشکلات با ظرفیت‌ها

حنیف غفاری

۲ نگاه

شعبده‌بازی ناشیانه غرب

۱۵ پاسدار

پیوست ویژه
افتتاح کتابخانه علامه امینی

امام خامنه‌ای در حکم تنفیذ ریاست جمهوری حجت الاسلام والمسلمین سید ابراهیم رئیسی

ایران تشنه خدمت و آماده حرکت جهشی است

امروز میهن عزیزمان، تشنه خدمت و آماده حرکت جهشی در همه عرصه‌ها و نیازمند مدیریتی باکفایت و جهادی و دانا و شجاع است که بتواند توانمندی‌های اشکار و نهفته ملت، به ویژه جوانان را که بسیار فراتر از مشکلات است، بسیج کرده و به میدان کار و تلاش سازنده آورد.

یک توصیه به رئیس جمهور محترم این است که در شعارهای ایشان مسئله مردمی بودن و از مردم شنیدن و در میان مردم بودن تکرار شده؛ این را از دست ندهند؛ این چیز بسیار مهمی است. «دولت مردمی» را که شعار ایشان بود، در واقعیت محقق کنند و به معنای واقعی کلمه با مردم، در کنار مردم، در میان مردم باشند.

دولت باید مظهر وفاق باشد. بعضی از این تغییرهای موهومی را که در بین مردم وجود دارد، بایستی با نگاه وفاق‌آمیز و نگاه ملاحظت‌به‌عموم مردم این توهمات را تضعیف کرد. حالا ممکن است این نگاه‌ها، این اختلاف نظرها به کلی از بین نرود، لکن بایستی از تاثیرگذاری آنها در حرکت جامعه جلوگیری کرد.

ان‌شاءالله خدای متعال توفیق بدهد، دولت محترم، جناب آقای رئیس جمهور جدید و همکارانشان بتوانند کارهای لازم را به نفع کشور و به نفع ملت انجام بدهند و خداوند متعال ان‌شاءالله کمک کند، هدایت کند و همه، صاحب‌نظران، صاحبان نفوذ اجتماعی کمک کنند تا کار به خوبی پیش برود.

۳ دیدگاه

رئیس دفتر عقیدتی-سیاسی فرماندهی کل قوا در گفت‌وگو با صبح صادق مطرح کرد

تحقق ایران قوی با تکیه بر گفتمان انقلاب اسلامی

نسخه صوتی صبح صادق

بشنوید @Beshnavidd

سر مقاله

نسبت مشکلات با ظرفیت‌ها

دکتر عبدالله جوانی

مدیر مسئول

مشکلات کشور و مردم در حوزه‌های گوناگون و به ویژه در حوزه مسائل اقتصادی، مشکلاتی آشکار، محسوس، آزاردهنده و انکارناپذیر است و موجبات گله‌مندی و نارضایتی مردم رافراهم کرده است. پرسش اصلی آن است که چرا این مشکلات در سال‌های اخیر نه تنها حل نشده، بلکه بر حجم آن نیز افزوده شده است؟ آیا دلیل حل نشدن مشکلات کشور، صرفاً تحریم‌ها و فشارهای خارجی است؟ آیا عامل پدیدایی این مشکلات، پایین بودن توانایی‌ها و ظرفیت‌ها و قابلیت‌های درون کشور است؟ دستیابی به علل اصلی و بسترهای اصلی پدیدآورنده مشکلات، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای حرکت درست در مسیر حل مشکلات است. پیش‌فرض اصلی آقای روحانی و تیم مشاوران او و در یک جمله، پیش‌فرض جریان فکری لیبرال و غربیگر، آن است که کشور از ظرفیت‌های داخلی لازم برای پیشرفت و حل مشکلات اقتصادی برخوردار نیست؛ لذا هر دولتی اگر بخواهد مشکلات را حل کند، باید از طریق مذاکره زمینه وارد شدن سرمایه شرکت‌های غربی به ایران رافراهم کند. آیا این پیش‌فرض درست است؟ آیا مشکلات کشور بسیار زیاد و ظرفیت‌های داخلی برای حل این مشکلات بسیار کم و ناکافی است؟

بررسی‌های دقیق علمی و همچنین نتایج ارزشمند به دست آمده در حوزه‌هایی که به ظرفیت‌های داخلی کشور توجه شده، نشان می‌دهد ظرفیت‌ها و قابلیت‌های داخلی کشور، بسیار فراتر از مشکلات است. معنای این سخن آن است که اگر بر کشور در حوزه اجرا، مدیریت صحیح حاکم شود، در پرتو این مدیریت درست با رویکرد جهادی و انقلابی، از طریق به‌کارگیری ظرفیت‌های بسیار فراوان بالفعل و بالقوه، می‌توان بسیاری از مشکلات کنونی کشور را حل کرد. این مدیریت کارآمدی خود را در دفاع مقدس و همچنین در حوزه‌های تحت مدیریت رهبر معظم انقلاب، همانند حوزه دفاع و امنیت نشان داده است. امروز جمهوری اسلامی از اقتدار دفاعی و قدرت ضربت متقابل برخوردار است. این امر در پرتو اعتماد به نفس، تکیه بر اصل «ما می‌توانیم» و با توجه به «ظرفیت‌های داخلی» حاصل شده است. به طور قطع اگر این نوع تفکر و رویکرد مدیریتی در دیگر حوزه‌ها و به ویژه در قوه مجریه و وجود داشت، با استفاده از ظرفیت‌های بسیار فراوان داخلی، عمده مشکلات آزردهنده کنونی، در سال‌های گذشته حل شده بود. در آستانه تشکیل دولت جدید، رهبر حکیم انقلاب اسلامی در راستای حل مشکلات کشور و مردم، نکات مهم و راهبردی را متذکر شدند که در این میان، دو نکته‌زیر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است: ۱- «در این دولت معلوم شد که اعتماد به غرب جواب نمی‌دهد؛ به ما کمک نمی‌کنند و هر جا بتوانند ضربه می‌زنند.» ۲- «کمبودها زیاد است، مشکلات هم زیاد است، (اما) ظرفیت‌ها زیادتز از مشکلات است؛ ظرفیت‌های فراوانی در کشور وجود دارد. ما در بخش آب، در بخش نفت، در بخش معدن، در بازار گسترده داخلی، در مسئله همسایگان، در استعداد و آمادگی حیرت‌آور جوانان، ظرفیت‌های فوق‌العاده‌ای داریم؛ اینها ظرفیت‌های ماست. بدون تردید این ظرفیت‌ها می‌تواند بر مشکلات غلبه کند. به شرط اینکه این ظرفیت‌ها درست شناخته شود، به کار گرفته بشود و به آنها پرداخته بشود که تلاش شبانه‌روزی و خستگی‌ناپذیر لازم است.»

حنیف غفاری

کارشناس روابط بین‌الملل

طی روزهای اخیر، آب‌های دریای عمان و اقیانوس هند، به بستری برای پیشبرد بازی تبلیغاتی هدفمند و ضد ایرانی مقامات رژیم صهیونیستی، انگلیسی، آمریکایی و متحدان منطقه‌ای آنها علیه کشورمان تبدیل شده است. سؤال اصلی اینجاست که این بازی معطوف به چه اهدافی طراحی شده است؟ سؤال دیگر اینکه آیا مثلث «واشنگتن-لندن-تل‌آویو» توانسته‌اند به اهداف پنهان خود از این بازی مشترک دست پیدا کنند؟ در این خصوص نکاتی وجود دارد که نمی‌توان به سادگی از کنار آنها گذشت:

نکته اول، به بستر زمانی طرح ادعای حمله به نفتکش صهیونیستی «مرمر استریت» در دریای عمان و متعاقباً طرح ادعای ربایش نفتکش «آسفالت پرسنس» در مسیر بندر فیجیره (واقع در امارات) باز می‌گردد. متهم‌سازی جمهوری اسلامی ایران از سوی غرب و رژیم صهیونیستی در قبال این موارد، درست همان روزهای منتهی به مراسم تحلیف رئیس‌جمهور جدید کشورمان صورت گرفته است. تقارن زمانی این دو پدیده به هیچ عنوان اتفاقی نیست. واقعیت امر این است که واشنگتن و متحدانش، نسبت به برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم در ایران نگاهی کاملاً ابرامحور داشتند. بر این اساس، غرب و رژیم اشغالگر قدس قصد داشتند این انتخابات را به بستر یا کاتالیزوری جهت مواجهه با اصل نظام جمهوری اسلامی ایران تبدیل کنند. پیش‌بینی مشارکت ۳۰ درصدی و پایین‌تر در انتخابات از سوی اتاق‌های فکر و رسانه‌های غربی، نقشه راه این بازی انتخاباتی خطرناک علیه نظام و ملت ما را به خوبی ترسیم کرده بود. با این حال، مشارکت قابل قبول و بالای شهروندان در انتخابات (با وجود شیوع ویروس کرونا) و از سوی دیگر، پیروزی حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی به عنوان فردی با گارد بسته و محکم در برابر غرب، محاسبات دشمنان و معاندان خارجی و داخلی انقلاب اسلامی را برهم زد. طراحی عملیات روانی اخیر رژیم صهیونیستی و آمریکا آب‌های دریای عمان و آب‌های

نزدیک امارات، با هدف تحت‌الشعاع قرار دادن مراسم تحلیف دولت سیزدهم در ایران و تقویت مؤلفه‌های راهبرد فشار حداکثری در آستانه سرکار آمدن دولت جدید در کشورمان صورت گرفت.

نکته دوم به ابعاد حقوقی منازعات اخیر در آب‌های منطقه‌ای باز می‌گردد. در هر دو حادثه (که حتی در اصالت وقوع آنها میان رسانه‌های غربی مناقشه وجود دارد)، کمترین سند حقوقی دال بر متهم بودن جمهوری اسلامی ایران یا گروه‌های مقاومت وجود ندارد. به عبارت بهتر، ادعای صهیونیست‌ها و متحدان غربی آنها در خصوص نقش‌آفرینی ایران در تنش‌های دریایی اخیر در منطقه، دارای مستمسک و اعتبار حقوقی نیست. جالب‌تر آنکه مقامات آمریکایی و انگلیسی در ابتدا اعلام کردند بدون هیچ تردیدی! ایران مقصر «قطعیت» به «احتمال» تبدیل شدا کار به جایی رسید که نمایندگان انگلیس، رومانی و لیبیا در سازمان ملل متحد با ارسال نامه مشترک خود به شورای امنیت این سازمان اعلام کردند، نفتکش اسرائیلی مرمر استریت «احتمالاً از سوی ایران مورد حمله قرار گرفته است. اکنون، مقامات غربی و صهیونیستی در حالی که نسبت به «عدم قطعیت ماجرای خودساخته» در آب‌های دریای عمان با تکیه بر یک «احتمال غیر مستند»، از شورای امنیت سازمان ملل متحد خواسته‌اند تا علیه جمهوری اسلامی ایران در ایسن خصوص واکنش نشان دهد! بیانه مشترک ارائه شده از سوی انگلیس، لیبیا و رومانی انعکاسی آشکار و واضح از سیاسی و غیرحقوقی بودن این ادعا و جنگ روانی آنها (با هاديات واشنگتن و تل‌آویو) علیه کشورمان است.

نکته سوم اینکه غرب و رژیم اشغالگر قدس به واسطه ارتکاب انواع جرایم قطعی علیه کشورمان طی سال‌های اخیر، که اتفاقاً برخی از آنها نیز در حوزه «امنیت دریایی» صورت گرفته است، در این معادله «بدهکار» هستند، نه «طلبکار». رژیم اشغالگر قدس طی ماه‌های اخیر با حمله به نیروگاه هسته‌ای فزنز و خرابکاری در آن (اقدامی که اسناد معتبری نیز در خصوص آن وجود دارد)، اقدامات تروییستی از جمله به شهادت رساندن دانشمند هسته‌ای کشورمان شهید محسن فخری‌زاده (در کنار شهدای هسته‌ای دیگر)، حمله آشکار به مواضع جمهوری اسلامی ایران در

خاک سوریه و... جایی برای ترنه خود به لحاظ حقوقی و نظامی باقی نگذاشته است. بدون شک پاسخ جمهوری اسلامی ایران در قبال هر یک از این جرایم تروریستی، به قوت خود باقی است. این قاعده در قبال واشنگتن و لندن نیز صادق است. در تیرماه سال ۱۳۹۸، مقامات انگلیسی یک نفتکش ایرانی را به بهانه ارسال نفت ایران به سوریه توقیف کردند! این دزدی دریایی آشکار، در آب‌های جبل الطارق رخ داد که به لحاظ سرزمینی نیز در اختیار کشور انگلیس نبود. به عبارت بهتر، مقامات انگلیسی در آب‌های دریایی متعلق به یک کشور دیگر (اسپانیا)، اقدام به دزدی دریایی علیه یک نفتکش ایرانی کردند. همین مسئله، اعتراض اسپانیا و اولیتامتوم جمهوری اسلامی ایران به لندن را در پی داشت. اگرچه در نهایت انگلیس نفتکش ایرانی را آزاد کرد، اما هنوز هزینه‌های متعدد این اقدام ضد ایرانی خود را در محافل حقوقی پرداخت نکرده است. گردنکشی در آب‌های بین‌المللی و آزاد، مختص به انگلیس نیست! سال گذشته، آمریکا (دولت ترامپ) بسا به‌کارگیری و تأکید بر انواع تهدیدات و درشت‌گویی‌ها، سعی کرد مانع از حرکت نفتکش‌های ایرانی به سوی ونزویلا (به منظور مقابله با کمبود بنزین در این کشور آمریکای لاتین) شود؛ اما موفقیت بزرگ جمهوری اسلامی ایران و ونزویلا در اجرایی کردن این معاهده دوجانبه، م‌هون اصرار بر یک حق ذاتی در حوزه حقوق بین‌الملل بود. ایران همانند همه کشورها، حق تجارت دوجانبه یا چندجانبه با سایر کشورها و بازیگران بین‌المللی را داشت و از این حق ذاتی و بین‌المللی خود استفاده کرد. واقعیت امر این است که ترامپ و هم‌راهانش، هرگز تصور نمی‌کردند تهدیدات آنها مبنی بر جلوگیری از تجارت دوجانبه ایران و ونزویلا و مواجهه با حرکت نفتکش‌های ایرانی در آب‌های بین‌المللی، با واکنش و پاسخ قاطعانه و عزم راسخ تهران و کاراکاس برای انجام این تجارت مواجهه شود. بنابراین، مقامات غربی و صهیونیستی در این معادله مجرم هستند نه مدعی!

نکته چهارم، به سطح واکنش جمهوری اسلامی ایران در قبال هر گونه اقدام دشمنان صهیونیستی و بازیگران غربی باز می‌گردد. بدون شک، تبعات و دامنه این واکنش، معطوف به رژیم اشغالگر قدس نیست و بازیگرانی که در منظره تبلیغاتی اخیر صهیونیست‌ها

مدیریت فضای مجازی

صبح صادق نظرات موافقان و مخالفان طرح صیانت از حقوق کاربران فضای مجازی را بررسی می‌کند

نباید پلنفرم‌های داخلی خود را ضعیف نگه داریم و فرهنگ فاخر و همه‌امکانات علمی، پژوهشی و تبلیغاتی خود را در اختیار پلنفرم‌های خارجی قرار دهیم، لذا این طرح به تقویت پلنفرم‌ها برمی‌گردد. برای نمونه در حوزه نظامی به جای خرید موشک از کشورهای غربی، خودمان موشک می‌سازیم یا در حوزه فناوری و ماهواره، خودمان ماهواره می‌سازیم. فضای مجازی هم به همین شکل است و باید پلنفرم‌های داخلی را تقویت کنیم، اما هدف ما مسدود و فیلتر کردن پلنفرم‌های خارجی نیست.

چندین سال است که در این حوزه کار می‌کنیم، اما همچنان در مراحل اولیه‌ایم، بنابراین باید این کار و تقویت فضای مجازی داخلی انجام شود و بنسده با این طرح موافق بوده و به آن رأی داده‌ام و امیدوار هستیم که این طرح به یک فضای مجازی بسیار قدرتمند که خودمان در اختیار خود قرار می‌دهیم، منتهی شود. همه‌های مختلفی به این طرح وارد شد؛ ما هر گاه خواستیم کاری در جهت تقویت بنیه‌های داخلی کشور انجام دهیم، عده‌ای که دل در گرو جای دیگر دارند، با فریاد و سر و صدا سعی می‌کنند جلوی پیروزی و پیشرفت‌های ما را بگیرند. ابتدای انقلاب آقای بازرگان معتقد بود ما به ارتش نیاز نداریم و می‌گفت هواپیماهای جنگی خریداری شده را پس بدهیم، چرا که معتقد بود می‌خواهیم کشوری مانند واتیکان باشیم؛ اما اندیشه و تفکر و ولایت فقیه بر اصل کشوری با فرهنگ و مقتدر در همه مسائل علمی، آموزشی، صنعت، تجارت، دفاعی و امنیت استوار است و فضای مجازی هم بحث به همین منوال است و ما باید بتوانیم این فضا و پلنفرم‌های داخلی را تقویت کنیم و امکانات در اختیار آن قرار دهیم تا ایرانی به خود افتخار کند.

به مجلس ارائه دهد؛ چرا که در این صورت مطمئناً دولت منابع مالی و تجهیزات آن را در نظر می‌گیرد، لذا می‌توانست آن را اجرا کند. وقتی منابع مالی سازمانی تحت عنوان صیانت از فضای مجازی در این طرح در نظر گرفته نشده است، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی می‌شود و شورای نگهبان آن را رد خواهد کرد.

موافق

حمایت از پلنفرم‌های ایرانی

حجت‌الاسلام حسن نوروزی
نایب‌رئیس کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس

همانطور که ما یک فکر و فرهنگ مستقل و با ثبات و ارزشمدار داریم، موظف هستیم در همه زمینه‌ها به این شیوه عمل کنیم. تفکر ایرانی امروز با یک بالندگی خاص خود را نشان می‌دهد و دانشگاه‌های ما نیز متفاوت در جهان هستند. فضای مجازی خود را نمی‌توانیم درست در اختیار فضای مجازی صهیونیستی و امپریالیستی قرار دهیم و به تقویت شبکه‌های داخلی نپردازیم و فکر و جوان خود را در اختیار قدرت تبلیغاتی امپریالیستی صهیونیست‌ها قرار دهیم؛ به همین رو معتقد هستیم طرح صیانت از فضای مجازی، یعنی تقویت و تأیید پلنفرم‌های داخلی؛ ما از اینستاگرام و تلگرام برای تجارت و کار نیز استفاده می‌کنیم، اما

باشند. برای نمونه، درآمد یکی از این شبکه‌ها که فضای پهنای باند جمهوری اسلامی در اختیارش است، فقط در سال گذشته بیش از ۴ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان بود که حتی یک ریال هم مالیات پرداخت نکرد، در حالی که یک مغازه کوچک مواد غذایی سالیانه مالیات می‌پردازد، بنابراین ساماندهی بازار کسب‌وکار در فضای مجازی باید یکی از موضوعات این طرح باشد. مخالفت بنده با اصل ۸۵ شدن این طرح است؛ بنده معتقد هستم این موضوع نباید صرفاً در یک کمیسیون بررسی شود و همه نمایندگان مجلس صاحب‌نظر هستند و می‌توانند از نظرات آنها استفاده کنند و باید چند کمیسیون خاص آن را بررسی و به قانون تبدیل کنند؛ همچنین در ابتدا باید همه زیرساخت‌ها و توانمندی‌های کشور را سنجید و سپس با لحاظ کردن آنها، قانون تعیین کرد. معتقد هستم نباید طوری قانون نوشت که جنبه اجرایی نداشته باشد و توانایی در اجرای این قانون برای ما امکان‌پذیر نباشد. ما در فضای مجازی یک ضعف جدی داریم که آن هم نداشتن قانون است، اما نکته این است که باید در ابتدا زیرساخت‌های آن فراهم شود و دغدغه ما این است که زیرساخت‌های این کار فراهم نیست؛ ما قانونی بنویسیم که پلنفرم‌های خارجی موظف هستند در مدت زمان خاصی داخل کشور نمایندگی ایجاد کنند، حال اگر این کار را نکردند که ما با فیلتر کردن نمی‌توانیم آنها را مدیریت کنیم، بنابراین اول باید زیرساخت آماده شود تا بر فرض عدم ایجاد پایگاه پلنفرم‌های خارجی در کشور، خودمان توانایی تولید پلنفرم‌ها و اپلیکیشن‌ها را داشته باشیم و ایرادات ما به این طرح این است که هنوز این مسائل را در نظر نگرفته‌ایم، به همین دلیل بنده رسیدگی به این طرح را زود می‌دانستم. نکته دیگر اینکه بهتر بود صبر می‌شد تا دولت جدید، لایحه‌ای در این خصوص

تحقق ایران قوی با تکیه بر گفتمان انقلاب اسلامی

محمدحسین تربتی

خبرنگار

تحلیل کلان شما از انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰، نتیجه انتخابات و پیام‌های آن چیست؟

انتخابات مرحله سیزدهم در حالی برگزار شد که اولاً جبهه استکبار و ارتجاع منطقه و همه ایادی و جیره‌خواران آنها بر طبل تحریم کوبیده و تلاش کردند مردم را از رأی دادن منصرف کنند. طیف‌ها و جریان‌های گوناگون اصلاح‌طلب هم در برزخ مشارکت و تحریم گرفتار شده بودند که برخی رأی دادند و برخی هم همراهی نکردند.

ثانیاً دولت مستقر در نهایت ضعف و بی‌تدبیری شرایطی را فراهم کرده بود که نگرانی عدم مشارکت را افزون کرده بود.

ثالثاً موضوع کرونا زمینه را برای مشارکت، مبهم نشان می‌داد و برخی بداندیشان مشارکت را بین ۲۰ تا ۳۰ درصد ارزیابی می‌کردند؛ ولی با وجود همه تبلیغات مسموم رسانه‌های دشمنان و مخالفان و همچنین حجم زیاد ابهام‌آفرینی در فضای مجازی، مردم در جهت لیبیک به رهنمودهای رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) و مراجع بزرگوار در جهت صیانت از ارزش‌های متعالی نظام با حضور حدود ۵۰ درصدی خود حماسه آفریده و برگ زرین دیگری از خود به جای گذاشتند که حیرت و تعجب دشمنان و منفی‌بافان را در پی داشت.

آنچه قابل توجه است، با وجود همه ترافندها و شیوه‌های بعضاً غیر اخلاقی و وعده‌های نجومی رأی به اصلح است که متفاوت با دوره‌های چهارگانه از دولت کارگزاران تا دولت اعتدال است. رأی به کاندیدای اصلح، یعنی آقای رئیسی با توجه به همه فضا سازی‌ها نشان از درک درست مردم از شرایط امروز و لزوم تغییر و تحول در ریل حرکت انقلاب و نظام است. این انتخاب نقطه عطفی در تاریخ ۳۲ سال گذشته است که پیام‌های بسیاری را با خود دارد؛ از جمله توجه مردم به ضرورت حضور یک چهره کارآمد با سابقه و دارای عملکرد مثبت و روحیه و اراده مبارزه با فساد و مفسد است. پیامد دیگر ضرورت هماهنگی بین سه قوه، یعنی سه ضلع مکمل یکدیگر به عنوان ارکان کارآمدسازی نظام و زمینه‌ساز تحقق سیاست‌ها و تدابیر و راهبردهای رهبر معظم انقلاب است. از دیگر پیامدهای قابل توجه انتخابات ۱۴۰۰ و نتیجه آن، استقبال گسترده سران کشورهای مختلف، جبهه مقاومت و جریان‌های انقلابی و مردمی از رئیس‌جمهور منتخب است که نشان از اهمیت و ضرورت تغییر در مدیریت اجرایی کشور و حرکت به سمت استقلال و کارآمدی دارد.

چالش‌های پیش روی نظام اسلامی را چه مسائلی می‌داند؟

در حال حاضر نظام اسلامی با چالش‌های زیربنایی مواجه است که برآیند و برخاسته و برآمده از نوع نگرش، گرایش، کنش و عملکرد دولت‌های پیشین است. باید گفت فرصت طلایی انسجام در سه قوه با گرایش و باور به مبانی و اصول انقلاب اسلامی می‌تواند برای این چالش‌ها چاره‌اندیشی کند.

چالش‌های مهم عبارتند از: الف: حاکمیت چهارگانه گفتمان در طول چهار دوره گذشته از ۱۳۶۸ تا ۱۴۰۰ است که علیرغم خدماتی که انجام داده‌اند، در اغلب موارد دارای زاویه با مبانی، اصول و سیاست‌های راهبردی بوده‌اند. این چهار گفتمان عبارتند از: سازندگی با شعار توسعه اقتصادی،

انتخابات ریاست‌جمهوری سیزدهم با وجود همه سعایت‌های دشمنان انقلاب اسلامی و ملت بزرگ ایران برای کم‌رنگ کردن حضور مردم و ایجاد بحران برای نظام اسلامی به تعبیر رهبر معظم انقلاب اسلامی به حماسه‌ای بزرگ تبدیل شد؛ حماسه‌ای که نه تنها در روز انتخابات مردم سالاری دینی را به نمایش گذاشت؛ بلکه در نتیجه نیز منجر به پیروزی دولت انقلابی شد، اما چالش‌های پیش روی دولت جدید چیست و چه راه‌هایی برای عبور از این چالش‌ها وجود دارد؟ برای پاسخ به این پرسش‌ها با حجت‌الاسلام والمسلمین علی سعیدی، رئیس دفتر عقیدتی-سیاسی فرماندهی کل قوا گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه می‌خوانید:

برخوردار است. دولت انقلابی چه تدابیر و سیاست‌های ویژه‌ای باید در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی اتخاذ کند؟

بسیاری از مسائل مبتلا به جامعه ریشه فرهنگی دارد و به موازات چاره‌اندیشی برای مسائل معیشتی، تولید و اشتغال باید به مسائل فرهنگی به ویژه فرهنگ دینی توجه شود. مسئله بی‌بندوباری در جامعه، اعتیاد، ناهنجاری‌های اخلاقی و ده‌ها نارسایی دیگر در مسائل فرهنگی ریشه دارد. تک بعدی دولت کارگزاران و دولت اصلاح‌طلب بعد از آن و بی‌توجهی و غفلت از فرهنگ و فرهنگ دینی زمینه‌ساز بروز ناهنجاری‌های فرهنگی شد و شبکه ماهواره و فضای مجازی هم ناهنجاری‌ها و چالش‌ها را تشدید کرد.

انسان غربی و جامعه دین‌گریز چه در شرق یا غرب گرفتار در ابتدال فرهنگی بسا چندین بحران همچون بحران هویت، بحران معنویت، بحران مشروعیت و امثال اینها دست و پنجه نرم کرده و به سمت پوچی حرکت می‌کند که متأسفانه جغرافیای جهان اسلام هم تحت تأثیر بحران‌های بشر ساخته گرفتار آمده است؛ در حالی که از مکتب بالنده و پویای اسلام برخوردار است و با انکا به عقل و منبع غنی وحی همه نیازهای مادی و معنوی را پاسخگو است.

جامعه انقلابی ایران می‌تواند با بازگشت همه‌جانبه به اسلام و دست‌زد به فرهنگ مبتذل غربی نماد و نمودی از انسان اسلامی و الهی را به بشریت عرضه کند. و در این امر تنها دولت مسئول نیست؛ بلکه همه دستگاه‌ها و نهادها به ویژه حوزه‌های علمیه مسئول هستند که با تکیه بر فرهنگ غنی اسلام جامعه را از این موهبت سیراب کنند.

مؤلفه‌های اصلی که باید دولت سیزدهم در حوزه فرهنگ مورد توجه قرار دهد، چیست؟

رئیس محترم دولت سیزدهم با توجه به پیشینه در مسئولیت‌های مختلف در قوه قضائیه اشراف و اطلاعات جامعی از وضعیت اجتماعی، فرهنگی و دیگر ابعاد دارند و این نقطه قوتی برای سنجنش اولویت‌ها و انتخاب مسائل و موضوعات مهم‌تر است. آنچه برای شروع خوب دولت لازم است، تهیه طرح جامع تحول است که همه جوانب امر برای اصلاح را دربرگیرد و در یک مجموعه منسجم و هماهنگ با تقسیم کار مناسب، کار را با توجه به ظرفیت‌ها و اولویت‌ها آغاز کند.

به نظر می‌رسد جامعه با امیدی که به رئیس‌جمهور منتخب دارد، منتظر یک دولت کار بلد و منسجم است. جامعه امروز به یک شوک مثبت نیاز دارد و آن، این است که راهبرد نظام در رابطه با غرب و برجام مشخص شود که سوابق نشان می‌دهد از برجام آبی گرم نشد و نمی‌شود. همینطور راهبرد نظام در رابطه با دیگر کشورها به ویژه چین و روسیه مشخص شود. عملیاتی‌سازی قرارداد با چین نقش تعیین‌کننده‌ای در شرایط امروز دارد و توافق با روسیه می‌تواند در این امر مؤثر باشد. تعامل همه‌جانبه با کشورهای منطقه به ویژه سرمایه‌گذاری در عراق و سوریه می‌تواند در کنار دیگر امور ایفای نقش کند. یکی از اشتباهات و نارسایی‌های دولت اعتدال تمرکز بر اقبال به غرب و ادبانه به شرق بود که غرب با توجه به این امر از دادن هرگونه امتیاز در برجام خودداری کرد.

در دوره‌های پیشین شده و عملاً مصلحت‌گرایی بر حقیقت غلبه کرده است؛ در حالی که همواره مصلحت باید دایر بر مدار حقیقت باشد و نمی‌توان حقیقت و مبانی و اصول را در پای مصلحت ندیده گرفت. اینکه فلان فرد محترم است، سابقه کار دارد، دارای اصالت خانوادگی است یا فلان گروه و شخصیت او را تأیید می‌کند و دارای پایگاه اجتماعی است، اینها محسنات و امتحاناتی است که مصلحت را غلبه می‌دهد و حقیقت را قربانی می‌کند. اگر این امور تعیین‌کننده است؟ پس «حفظ کیان اسلام از اوجب واجبات است» چه می‌شود؟

دولت سیزدهم در حوزه‌های مختلف سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی با چه چالش‌هایی روبه‌روست؟

از چالش‌های زیربنایی و زیرساختی که بگذریم، یک سری چالش‌ها فراروی دولت سیزدهم قرار دارد که برآیند پیامد چالش‌های زیربنایی است و می‌توان از آنها به چالش و مشکل اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی یاد کرد. واقعیت این است که انسان ترکیبی است از نگرش و باور، کنش و گرایش و کنش رفتار که مفاد و مفهوم این سه نوع عنصر ترکیبی این است که آدمی نیازهای متنوعی دارد؛ نیاز فکری، فرهنگی، مادی، معنوی انسان ترکیبی است از جسم و روح، ماده و معنی و لذا نمی‌توان نیازهای اقتصادی، معیشتی، فرهنگی و سیاسی را از هم جدا کرد. اینکه برخی کاندیداها گفتند رئیس‌جمهور باید اقتصاددان باشد، حرف بی‌منطقی است که سابقه دارد. از قضا افلاطون و ارسطو می‌گفتند رئیس‌جمهور باید فیلسوف باشد و برخی در دوره‌های بعد گفتند رئیس‌جمهور باید از اشراف باشد و این به معنای آن است که انسان را تک بعدی بدانیم؛ در حالی که رئیس‌جمهور باید مدیر باشد و هم اقتصاددانان و هم فرهنگ‌گرایان و هم سیاستمداران و هم جامعه‌شناسان و دیگر تخصص‌ها را به‌کار بگیرد تا نیاز متنوع انسان و جامعه را مرتفع کند.

دولت سیزدهم از این قاعده مستثنی نیست و باید برای بروز رفت از چالش‌ها در همه ابعاد کارگروها و تیم‌های کارآمد را در نظر بگیرد؛ از نظر وضعیت کشور اولویت توجه به معیشت، کنترل بازار و رفع نیازهای اساسی و ضروری مردم است.

در کنار ضرورت تمرکز و توجه ویژه به موضوع اقتصاد و معیشت، مسائل فرهنگی و اجتماعی از حساسیت بالایی برخوردار است.

روزنه

درس‌هایی که از افغانستان باید آموخت

حسین حسینی‌نژاد

دکترای علوم سیاسی

گویا برای افغانستان تاریخ در حال تکرار شدن است. در ۱۵ فوریه ۱۹۸۹ آخرین سرباز اتحاد جماهیر شوروی سابق، از پل مرزی میان افغانستان و ازبکستان عبور کرد و حضور بیش از ۹ ساله نیروهای شوروی در افغانستان پایان یافت. حالا پس از ۳۳ سال از این واقعه در یک پرده جدید به تازگی با خروج شبکه سربازان آمریکایی از پایگاه هوایی بگرام این نمایش تکرار شد. خروج ابرقدرت شرقی بعد از مدتی سبب سقوط دولت خلقی نجیب‌الله شده و خروج ابرقدرت غربی دولت اشرف غنی را به ورطه سقوط کشانده است. دولت‌هایی که موجودیت آنها بیش از آنکه بر مؤلفه‌های داخلی قدرت استوار باشد، متکی به قدرت خارجی است. این آمد و شد، ویرانی و خرابی، جنگ و صلح، صعود و سقوط درس‌هایی را با خود به همراه دارد. درس‌هایی که نباید بی‌توجه از کنار آن گذشت. درس افغانستان به ابرقدرت‌ها این بود که بدانند در هزاره سوم، امنیت و توسعه دیگر یک پروژه از پیش نوشته نیست؛ بنابراین تا ملت‌ها نخواهند، اتفاقی نخواهد افتاد. «زینگو برژنسکی» در کتاب «در جست‌وجوی امنیت ملی یک سال قبل از خروج قوای شوروی» می‌نویسد: «از سال ۱۹۷۹ تاکنون نیروهای مسلح شوروی بی‌رحمی روزافزونی کوشیدند تا افغانستان را آرام کنند» اما نشد. حالا اگر دو دهه حضور آمریکا را هم به این مدت اضافه کنیم؛ طی این مدت هر دو ابرقدرت همه توان نظامی خود را به کار گرفتند تا در قاب ایدئولوژی مورد نظر خود امنیت و توسعه را برای افغان‌ها به وجود آورند؛ اما با وجود صرف میلیاردها دلار نه امنیت به دست آمد، نه کمونیست مد نظر شوروی و نه دموکراسی مد نظر آمریکا توانست در افغانستان گامی فراتر از کابل بردارد؛ غریب می‌آمد و برای‌شان پذیرفتنی نبود؛ بنابراین از همراهی با آن سسر باز زدند و به زبان ساده آنها تغییر را نمی‌خواستند. به طور کلی ابرقدرت‌ها باید بدانند تا ملتی خودآبادگی تغییر نداشته باشد، هیچ قدرت فائده‌ای نمی‌تواند سرنوشت آن را تغییر دهد. «إِنَّ اللَّهَ لَا يَغَيِّرُ مَا بَقِيَتْ حَتَّىٰ يَغْيُرُوا مَا بَأْتَسِبَهُمْ»؛ خداوند سرنوشت هیچ قوم (ملتی) را تغییر نمی‌دهد مگر آنکه آنان آنچه را در خودشان است تغییر دهند. (رعد/۱۱) عقب‌نشینی آمریکایی‌ها این فرصت را پیشش روی افغان‌ها قرار داده است تا به این پرسش پاسخ دهند که صلح را ترجیح می‌دهند یا جنگ را؟ اگر صلح را ترجیح می‌دهند، باید پذیرند که برای نیل به آن تعدیل مواضع، مصالحه، مذاکره و همکاری لازم است. طالبان یا هر گروه دیگری که در افغانستان سودای حکومت‌داری دارند، باید بدانند که دولت‌هایی که مولود جنگند، هرگز نمی‌توانند خالق صلح باشند. صلح و نظم ناشی از قدرت اجبار، اگر شدنی هم باشد، وضعیتی موقتی است. صلح یک محصول عالی تمدنی (civilizational) حاصل کار و فعالیت، تفاهم، تولید و تجارت، تعاملات فرهنگی و رویکردهای خردمندانه است. امروز به بیان قرآن تنها یک راه نجات برای افغانستان باقی مانده است: «أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رَحَمَاءُ بَيْنَهُمْ»؛ بر کافران سختگیر [و] با همدیگر مهربانند. (فتح/۲۹)

سختاب پرنده ایرانی، محمد علی‌گرای، ورزشکار کشتی فرنگی ایران که در بازی‌های المپیک حریف خود «سختاب پرنده» را زد. از سوی فدراسیون جهانی کشتی لقب «شاهین» را دریافت کرد. تیم‌های کشتی فرنگی و آزاد ایران در رقابت‌های المپیک ۲۰۲۰ هرچند بهتر می‌توانستند ظاهر شوند؛ اما با مدال‌های خود توانستند ایران را در جایگاه مدال‌ها چندین رتبه بالاتر بیاورند و برای کشور افتخار کسب کنند.

پرستار قهرمان پاسدار/ مراسم تجلیل از «جواد فروغی» قهرمان المپیک در رشته تیراندازی با حضور فرمانده کل سپاه و رئیس فدراسیون تیراندازی در دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) برگزار شد. جواد فروغی در اولین روزهای المپیک ۲۰۲۰ مدال طلا را کسب کرد و این درحالی بود که کار اصلی او پرستاری در بیمارستان بقیه‌الله (عج) است. در روزهایی که کرونا روزهای سختی برای هومونانش ساخته است، او کام مردمش را با پلاش شیرین کرد.

تحلیف سیزدهمین رئیس جمهور / سیدابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور دولت سیزدهم در حضور سرری قوای مقتد و قضاییه با ادا سوگند به قرآن مجید، کار خود را رسماً آغاز کرد. رئیس‌جمهور در سوگند خود اعلام کرد خود را وقف خدمت به مردم و اعتلای کشور، ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق و گسترش عدالت‌سازد و از هر گونه خودکامگی بپرهیزد و از آزادی و حرمت اشخاص و حقوقی که قانون اساسی برای ملت شناخته است حمایت کند.

یادداشت

دور چهارم مذاکرات
بغداد - واشنگتن

فرزان شهیدی

کارشناس ارشد بین‌الملل

دور چهارم مذاکرات راهبردی میان عراق و آمریکا با سفر نخست‌وزیر عراق به واشنگتن در اوایل مردادماه جاری برگزار شد. «مصطفی الکاظمی» پیش از این سفر در مصاحبه‌ای گفته بود کشورش دیگر به حضور نظامیان آمریکایی برای مقابله با داعش نیازی ندارد، اما چارچوب زمانی رسمی برای خروج یا استقرار مجدد آنها، به نتایج مذاکرات با مسئولان آمریکایی منوط خواهد بود. این اظهارات حاکی از آن بود که قرار است در آخرین دور مذاکرات، وضعیت حدود ۲۵۰۰ سرباز آمریکایی مستقر در عراق مورد بحث قرار گرفته و درباره آن توافق نهایی حاصل شود. پارلمان عراق در دی ماه سال ۱۳۹۸، در پی اقدام جنایتکارانه آمریکا در ترور سردار شهید حاج قاسم سلیمانی و شهید ابومهدی المهندس، طرح اخراج نظامیان آمریکایی از خاک این کشور را تصویب کرد و نخست‌وزیر عراق مکلف شد مذاکرات راهبردی با آمریکا را در این باره دنبال کند. نتایج دور چهارم مذاکرات هر چند یک گام به جلو بود؛ اما تحقق بخش مصوبه پارلمان عراق به شکل کامل نبود. در بیانیه پایانی مشترک عراق و آمریکا تأکید شد که روابط امنیتی بغداد و واشنگتن به عرصه مستشاری و آموزش و همکاری امنیتی و تبادل اطلاعات منتقل می‌شود و تا پایان سال جاری میلادی هیچ گونه حضور نیروهای رزمی آمریکا در عراق وجود نخواهد داشت. علاوه بر موضوعات نظامی-امنیتی، دو طرف پیرامون همکاری‌های اقتصادی، انرژی، مسائل بهداشتی، امور بشردوستانه، انتخابات پارلمانی آتی و آموزش عالی گفت‌وگو و توافقاتی انجام دادند. در واقع، آمریکا همان طور که تصمیم به خروج از افغانستان گرفت، برای کاهش هزینه‌های مادی و معنوی قصد دارد عراق را هم ترک کند؛ اما ایس‌کار به معنای خروج کامل نبوده و در عین حال، نفوذ و حضور در سایر عرصه‌های نرم و نیمه سخت را ادامه خواهد داد. دکترین نظامی دولت جدید آمریکا در منطقه در حال تغییر است و رویکرد نرم جایگزین رویکرد سخت شده و در عین حال با کیفی سازی نیروهای موجود، قصد دارند خلا نیروهای کمی را پر کنند. از طرفی، در سطح بین‌الملل اولویت دولت جو بایدن معطوف به مقابله با رقبای بزرگی مانند روسیه و چین است، لذا در سیاست خارجه کاخ سفید، خاورمیانه اولویت سابق را ندارد. با این حال، برخی مقامات آمریکایی تأکید کرده‌اند پایان مأموریت رزمی آمریکا از عراق به معنای خروج از این کشور نیست و نتیجه دور چهارم مذاکرات، «تغییر نقش نیروهای نظامی آمریکا» است و نه خروج کامل از عراق. پس از اعلام توافق اخیر، شخصیت‌ها و نیروهای سیاسی عراق به طور عموم از این توافق استقبال کردند؛ اما گروه‌های مقاومت نسبت به این تصمیم با تردید می‌نگرند؛ زیرا اولاً معلوم نیست وعده خروج تا پایان سال جاری عملی شود و ثانیاً حضور نیروهای مستشاری همچنان مصداقی از اشغالگری به شمار می‌آید. بنابراین، می‌توان پیش‌بینی کرد تقابل بین آمریکا و گروه‌های مقاومت تداوم یابد. با وجود شگردهای متعدد آمریکا برای تداوم سیطره بر سرزمین رافدین، عراقی‌ها به ویژه جریان مقاومت، از هوشیاری لازم برخوردار بوده و ضمن تقویت زیرساخت‌های نظامی-امنیتی خود، نسبت به خروج کامل اشغالگران از خاک کشورشان پیگیری کرده و جدیت لازم را به خرج خواهند داد.

پنجره
تنش زیر خاکستر

نگاهی به وضعیت قره باغ چند ماه پس از جنگ ۴۴ روزه

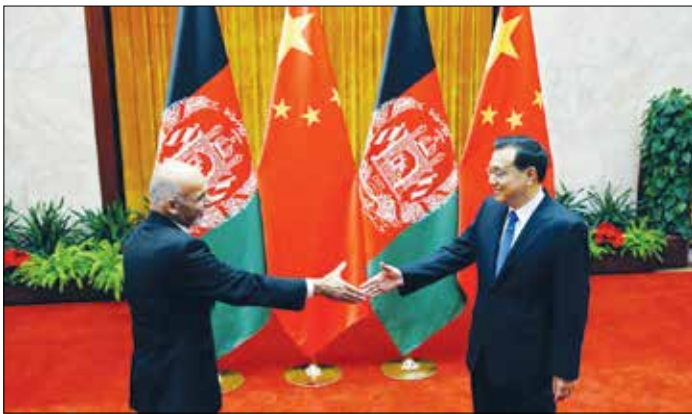
عبدالرحمن عبدانی

کارشناس روابط بین‌الملل

داده است، طلب می‌کند. دولت باکو معتقد است، بر اساس مفاد تفاهم‌نامه صلحی که ۱۰ نوامبر ۲۰۲۰ امضا کرده است در عوض دالان لاچین باید دالانسی برای اتصال بخش اصلی سرزمین جمهوری آذربایجان به نخجوان در اختیارش قرار گیرد. این در حالی است که بر اساس تفاهم‌نامه مذکور هیچ اشاره‌ای به ایجاد دالان دوم نشده و تنها به آزادسازی مسیرهای مواصلاتی تصریح شده است. افزون بر این مسئولان جمهوری آذربایجان معتقدند با وجود برتری نظامی که داشته‌اند، ولی مفاد تفاهم‌نامه به گونه‌ای است که با بازگشایی خطوط مواصلاتی، شرایط برابری برای هر دو طرف جنگ در نظر گرفته شده و همین امر نیز بخش دیگری از نارضایتی طرف آذری است. اما ارمنستان به عنوان طرف دیگر ماجرا نیز وضعیت بهتری نسبت به جمهوری آذربایجان ندارد. این کشور که به واسطه جنگ قره‌باغ بیش از سه دهه تحریم رسمی و غیررسمی را از سوی همسایگان متحمل شده است و با فقر و محرومیت ناشی از آن، بخش زیادی از جمعیت مولد و ثروت خود را از دست داده است؛ امیدوار بود که با پایان جنگ، بتواند از انزوای منطقه‌ای و بین‌المللی خارج شود و همچنین کمی رونق و توسعه اقتصادی را تجربه کند؛ حال آنکه با مطالبات طرف آذری مواجه شده است که نه تنها حاضر نیست اسرای ارمنی را آزاد کند، بلکه با پشتیبانی دشمنان ارمنستان در تلاش است بخش‌های زیادی از این کشور را هم به اشغال خود درآورد و به اسم ایجاد دالان زنگزور دو استان بزرگ جنوبی ارمنستان را تصرف کند که نتیجه آن قطع ارتباط زمینی با ایران و همسایگان آن است. این شرایط مقامات مردم ارمنستان را نگران کرده است و سبب شده در مقابل فشارها و باج‌خواهی‌های طرف آذری با اکراه بر برخورد کنند. بنابراین می‌توان استنباط کرد که منطقه قفقاز همچنان آستان تحولات و تحرکاتی است که بازیگران مختلف منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای می‌توانند در آن دخیل خیبانی، رفتن به سوی انتخابات پارلمانی.

فراسو
تمرکز اقتصادی

نگاهی به رویکرد چین در قبال تحولات افغانستان

حمید خوش‌آیند

کارشناس بین‌الملل

رویکرد سیاست خارجی چین در مواجهه با تحولات و اتفاقات افغانستان، پیش از آنکه از ماهیت سیاسی، نظامی و امنیتی برخوردار باشد، مبتنی بر انگاره‌های اقتصادی بوده است. به این معنا که الگوی رفتاری چین در افغانستان حتی در شرایط کنونی، مبتنی بر اصول «ژئوپلیتیکی» همراه با عملگرایی است نه «ایدئولوژیکی». این اصل به خصوص در سال‌های اخیر که توجه چین به افغانستان بیشتر شده، اهمیت خاصی در سیاست خارجی پکن پیدا کرده است. در این چارچوب چین از ورود به هرگونه منازعات نظامی و کشمکش‌های سیاسی در افغانستان اجتناب و بیشتر در حوزه‌های «اقتصادی» و سرمایه‌گذاری تمرکز کرده است. چین خود را یک قدرت بزرگ جهانی می‌داند که نسبت به صلح و ثبات و امنیت بین‌المللی مسئولیت و وظیفه دارد. امنیت و ثبات در افغانستان برای چین اهمیت راهبردی دارد، به ویژه در وضعیت کنونی که آمریکا از این کشور فرار کرده و ناامنی و بی‌ثباتی و فساد سیاسی و اوضاع نابسامان اقتصادی را به عنوان یک میراث بزرگ در افغانستان از خود به جا گذاشته است. چین دو نگرانی اصلی در افغانستان دارد: نخست، تأثیرپذیری سین کیانگ از تحولات داخلی افغانستان که ممکن است به تشدید آشوب و ناامنی در سین کیانگ بینجامد. دوم، طرح‌های امنیتی هوشمندانه آمریکا در دوره پس‌خروج از افغانستان. سیاستی که چین برای غلبه بر دو نگرانی مذکور و همچنین ایجاد ثبات و امنیت، هم اکنون در افغانستان دنبال می‌کند، یک سیاست «اقتصادمحور» است. چین برخلاف کشورهای اروپایی که صلح و امنیت را در نظامی‌گری جست‌وجو می‌کنند، براساس آموزه‌های «مکتب کنفهاک» به دنبال این است که از طریق «سیاست‌های اقتصادی» و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های افغانستان به توسعه اقتصادی در این کشور کمک کرده و با مهار یا تضعیف فقر اقتصادی، زمینه‌های اثرگذاری افراط‌گرایی بر سین کیانگ را «تضعیف» کند و از آثار مخرب ناشی از حضور امنیتی آمریکا در این کشور که برای چین مضر است، جلوگیری کند.

رصد

تل آویو در تیررس موشک‌های نقطه‌زن حزب‌الله

مستشاری پرده برداشته بودند و درباره ادامه وضعیت موجود هشدار داده بودند.

فریب فلسطینی‌ها

اندیشکده صهیونیستی «انتجمن خاورمیانه»: یکی از مؤلفه‌های حیاتی برای رسیدن به پیروزی بر یک حریف جنگجو، متقاعد کردن آنها به این است که با دست کشیدن از خصومت و ستیزه‌جویی می‌توانند عایدی بیشتری داشته باشند. به‌جای تقابل با فلسطینی‌ها، سعی کنید آنها را فریب دهید که اگر دست از مقاومت بردارند، می‌توانند عایدی بیشتری داشته باشند.

ترس روزافزون

مرکز مطالعاتی امنیت رژیم صهیونیستی: همانند پنج سال گذشته، ایران در صدر تهدیدات اسرائیل قرار دارد و این، یک تهدید موجودیتی و راهبردی است. حزب‌الله لبنان هم خطری راهبردی است و موشک‌های آن قادر هستند هر نقطه‌ای را در عمق فلسطین اشغالی از جمله «دیمونا» هدف قرار دهند. عربستان سعودی نیز در حال بازگشت و پذیرش عناصری است که سیاست خارجی این کشور پیش از به قدرت رسیدن بن‌سلمان از آن برخوردار بود.

خروج صوری

وبگاه آمریکایی «ویزون»: عنوان مستشاری و آموزشی برای نیروهای رزمی آمریکایی در عراق، عنوانی ساده‌انگارانه است و آنها را از اذیت شدن دور نخواهد کرد. مسئولان پنتاگون به صراحت اعلام کردند که تنها بخش کوچکی از نیروها عقب‌نشینی خواهند کرد و باقی نیروها عنوان‌شان تغییر خواهد کرد. گروه‌های شبه نظامی بارها نیروهای موجود در عراق را رزمی دانسته بودند که این امر از سوی آمریکایی‌ها و دولت عراق تکذیب شده بود. بیشتر این گروه‌ها از سناریوی تبدیل نیروهای رزمی به

به لبنان منتقل کرده است. اتفاقات اخیر، مسابقه با زمان است؛ چرا که اسرائیل می‌داند تکنولوژی بیش اختیار حزب‌الله قرار گرفته و این تکنولوژی بیش از پیش به این حزب برای توسعه توانمندی‌های موشکی خود کمک می‌کند. اندیشکده امنیت داخلی رژیم صهیونیستی نیز موشک‌های حزب الله را در کنار توانمندی‌های هسته‌ای ایران جزء چالش‌های مهم این رژیم در آینده معرفی کرده بود.

نقش مخرب

روزنامه «الاخبار»: ریاض در لبنان تنها یک هدف دارد و آن، هم مقابله با حزب‌الله است. هر مسیری در لبنان که به این هدف ختم نشود، برایش مهم نیست. آمریکا مانند سعودی‌ها پروژه‌ای برای ضربه زدن به مقاومت دارد و اگر نتایج انتخابات مورد پسند آمریکا نباشد، واشنگتن علیه آن عمل خواهد کرد. آمریکایی‌ها و سعودی‌ها برای ادامه بحران نقشه‌هایی دارند؛ مانند جلوه دادن حزب‌الله به عنوان مسئول فروپاشی مالی و انفجار بندر بیروت، حمایت از ارتش لبنان، جلوگیری از تشکیل هر دولتی در لبنان به محوریت حزب‌الله، شعله‌ور کردن اعتراض‌های خیابانی، رفتن به سوی انتخابات پارلمانی.

برتری دریایی ایران

روزنامه صهیونیستی جروزالم‌پست در مقاله‌ای نوشت؛ ایران به درستی می‌گوید که در جنگ سایه خود با اسرائیل در دریا مزیت دارد؛ بنابراین اگر اسرائیل می‌خواهد از افزایش حملات به کشتی‌های خود اجتناب کند، برای گسترش حفاظت از توان دریایی به دکترین جدیدی نیاز دارد.

موشک‌های نقطه‌زن حزب‌الله

روزنامه عبری «معارسو» در ارزیابی از تهدیدات مهم علیه رژیم تل آویو نوشت: اسرائیل (رژیم صهیونیستی) در سال‌های آینده با یکی از اصلی‌ترین معضلات خود، یعنی موشک‌های نقطه‌زن حزب‌الله لبنان مواجه می‌شود. ارزیابی اسرائیل نشان می‌دهد، جنبش حزب‌الله ده‌ها هزار موشک از همین موشک‌های نقطه‌زن دارد و این توانایی را دارد که این موشک‌ها را از لحاظ کمیت و کیفیت توسعه دهد. معضل موشک‌های نقطه‌زن حزب‌الله دولت اسرائیل را مجبور خواهد کرد که در نحوه تعامل با این موشک‌ها در سال‌های آینده تصمیمات مهم و قاطعانه‌ای بگیرد؛ به ویژه اینکه حزب‌الله مرکز ثقل توسعه این موشک‌ها را از سوریه

بایدن به جنگ‌های بی‌پایان آمریکا پایان می‌دهد؟

ثمنه اکوان

دبیر گروه بین‌الملل

هفته گذشته جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا در گفت‌وگو با خبرنگار، زمانی که از او درباره حملات سایبری به زیرساخت‌های آمریکا سؤال شد، بیان کرد که این حملات بسیار جدی است و احتمالاً به دلیل همین حملات، آمریکا به سمت جنگ با روسیه و چین برود. شنیدن این صحبت از زبان رئیس‌جمهوری که در دوران انتخابات ریاست‌جمهوری، مدام از پایان دادن به جنگ‌های بی‌پایان آمریکا در دنیا حرف می‌زد، بسیار جالب توجه بود. بایدن قرار بود به جنگ‌های بی‌پایان آمریکا در سراسر دنیا و به خصوص منطقه غرب آسیا پایان دهد، اما به نظر می‌رسد آمریکا در زمان او بیشتر از هر زمان دیگری به سمت تدریجی و سیاست‌های تهاجمی و سرانجام جنگ می‌رود.

بایدن در سخنرانی‌های متعددی، از ضرورت پایان دادن به جنگ افغانستان گفته و در عین حال مهلت زمانی مشخصی را نیز برای عقب‌نشینی نیروهای آمریکایی از افغانستان مشخص کرد. پس از این او به سراغ عراق رفت و در دیدار با الکاظمی، نخست‌وزیر عراق روز ۳۱ دسامبر را روز خروج نیروهای آمریکایی از عراق عنوان کرد. در این حال،

حملات سایبری، کشتار از طریق پهپادهای نظامی و تهاجمی و حتی گسترش ویروس‌ها و بیماری‌های نوین باشد.

از این منظر، جنگ در افغانستان قرار است از طریق پایگاه‌های آمریکا در نزدیکی این کشور، یعنی در کشورهای حوزه آسیای مرکزی ادامه پیدا کند. جنگ با روسیه از طریق سایبری ادامه می‌یابد و جنگ با چین از طریق تعرفه‌های تجاری و اعمال محدودیت و تحریم آغاز می‌شود و ابعاد تازه‌ای به خود می‌گیرد.

نمونه‌ای از این نوع جنگ را می‌توان در رفتار اخیر آمریکا در افغانستان مشاهده کرد؛ جایی که دولت بایدن نیازی به نگران شدن در خصوص گسترش نفوذ طالبان در این کشور نمی‌دید و عنوان می‌کرد مطمئن باشید که کابل به دست طالبان نخواهد افتاد. چند روز بعد حملات از راه دور و از طریق پهپادها و نیروهای هوایی آمریکا به مواضع طالبان در نقاط مختلف این کشور ادامه پیدا کرد و آمریکایی‌ها در همان حال مشغول بیرون رفتن از این کشور بودند.

ذات دولت‌های آمریکا در به راه انداختن جنگ و ضربه زدن به کشورهای مختلف را وقتی منافع‌شان به خطر می‌افتد، نباید به‌سادگی تغییرپذیر دانست. صحبت‌های شیرین بایدن برای خروج از منطقه و خارج کردن آمریکا از جنگ‌های بی‌پایان، شعاری تبلیغاتی و عملی، ادامه همان جنگ‌ها در سراسر جهانی است.

بایدن خود هم می‌داند که این وعده‌ها با برنامه‌های آمریکا با عنوان «مبارزه با تروریسم» همخوانی ندارد و آمریکا تا سال‌های بعد نیز در افغانستان و عراق باقی خواهد ماند. مهم‌ترین مسئله در نوع بررسی این صحبت‌ها و تغییر تاکتیک‌های آمریکا این است که دنیا و جنگ‌افزارهای نظامی و همچنین فناوری‌های مرتبط با جنگ از سال ۲۰۰۱ که آمریکا به افغانستان حمله کرد تا به امروز دچار تغییرات و حتی انقلاب‌های شدیدی شده است. در زمانی که جورج بوش پسر به افغانستان حمله کرد، آمریکا از پهپادهای شناسایی و همچنین پهپادهای تهاجمی کمی برخوردار بود و نمی‌توانست جنگی را از راه دور هدایت کند؛ اما امروزه بسیاری از کشورها می‌توانند با استفاده از فناوری پهپادی یا استفاده از ماهواره‌های شناسایی، جنگی تمام‌عیار را بدون حضور حتی یک نظامی علیه یک کشور به راه بیندازند.

زمانی که بایدن از به راه افتادن احتمالی جنگی تمام‌عیار بین آمریکا و روسیه حرف می‌زند، دقیقاً به دنبال همین نوع از جنگ‌هاست. جنگی که به گمان آمریکایی‌ها، روسیه با حملات سایبری به زیرساخت‌های آمریکا بسیار زودتر از آنچه باید اتفاق می‌افتد، آن را آغاز کرد و آمریکا حالا در موضع دفاع از خود قرار دارد. در این جنگ‌ها دیگر خبری از پیاده شدن سربازها در زمین و کشور طرف مقابل نیست، بلکه تمام هزینه‌های اقتصادی و ضررهای هنگفت مالی قرار است از طریق فناوری‌های نوین، حک‌ها،

تحلیل

نگاهی به نبرد چین و آمریکا در تکنولوژی

ورود چین به لحظه اسپوتنیک؟

از سال ۱۹۵۷ و در اوج درگیری‌های جنگ سرد بین ایالات متحده و اتحاد جماهیر شوروی، شوروی اولین ماهواره خود را به سمت مدار زمین فرستاد. نام این ماهواره اسپوتنیک ۱ بود و این کار در زمانی صورت گرفت که آمریکا اصلاً برای رقابت در عرصه فضا با شوروی آمادگی نداشت. این اتفاق اما به ناچار، ایالات متحده و شوروی را وارد رقابت‌های فضایی کرد و در نهایت آمریکا توانست در سال ۱۹۶۹ میلادی مأموریت فرود انسان بر ماه را انجام دهد و رکوردی تازه در این رقابت از خود به جای بگذارد. در سال ۲۰۱۶ برنامه‌های کامپیوتری با نام «آلفاگو»، که برنامه‌ای بر اساس هوش مصنوعی بود، به ماشین یاد داده بود بازی سنتی «گو» را که یک بازی چینی است، از تمام بازیگران رده بالای جهان برد. برنامه آلفاگو توانسته بود حجم بالایی از هوش در تشخیص دادن الگوها را از خود نشان دهد و باختن بازیگران چینی به این برنامه، باعث شد تحلیلگران روابط بین‌الملل بر این عقیده باشند که چین نیز بعد از سال‌ها، لحظه اسپوتنیک را تجربه کرده است و حالا می‌داند از رقابت‌های مرتبط با هوش مصنوعی

از آمریکا عقب افتاده است. در سال ۲۰۱۸ و با تحریم‌هایی که دولت ترامپ علیه شرکت‌های چینی اعمال کرد، آنها دیگر نتوانستند قطعات و لوازم مورد نظر تکنولوژیکی خود را از آمریکا فراهم کنند و حالا بار دیگر چینی‌ها باید نشان دهند که می‌دانند لحظه اسپوتنیک در صنعت و تکنولوژی برای آنها آغاز شده است. البته به نظر می‌رسد، چین در سال‌های اخیر به خوبی به این «لحظه اسپوتنیک» واقف بوده است و برای همین در فناوری‌های نوین، مانند 5G در صنعت فناوری و ارتباطی به خوبی رشد کرد و آمریکا را پشت سر گذاشت؛ اما رقابت‌های هوش مصنوعی، عرصه جدیدی است که به نظر می‌رسد به همین زودی رقابت‌های بین دو کشور در آن پایان نمی‌یابد. دوران جنگ سرد جدید بین واشنگتن و پکن زمانی است که دستاوردهای علمی می‌توانند در عرصه فضا، تکنولوژی‌های ارتباطی و همچنین هوش مصنوعی زمینه‌های جدیدی را برای رقابت بین دو کشور باز کنند و باید دید در هر یک از این زمینه‌ها کدام ابرقدرت می‌تواند پیروز میدان باشد.

گزارش

نگاهی به سیاست‌های غربی شاهزاده جاه‌طلب

اصلاحات ضد دینی بن‌سلمان!

برخی منابع خبری در هفته گذشته خبر دادند، محمدبن‌سلمان در تازه‌ترین تحرکات خود برای پیش بردن اصلاحات ضد نظرش در عربستان، بسیاری از رهبران مذهبی عربستان را محدود کرده یا آنها را به حبس و خانه‌نشینی تهدید کرده است. «واشنگتن‌پست» در این خصوص نوشته است، در جدیدترین اقدامات، دولت سعودی هر گونه استفاده از بلندگو در مساجد برای بالا بردن صدای نماز خواندن نمازگزاران را ممنوع اعلام کرده و نیز گفته شده است صدای اذان در مساجد باید کم شود. در عین حال، به مغازه‌های اطراف مسجدالحرام گفته شده است می‌توانند در هنگام نماز همچنان باز باشند و به مشتریان خدمت‌رسانی انجام دهند. همچنین صدای اذان که در تمام شهرهای عربستان، پنج بار در روز برای هر نماز شنیده می‌شود، حالا باید به سه بار کاهش پیدا کند. با این حال انتقادات در این زمینه در بین رهبران مذهبی عربستان در نطفه خفته شد؛ زیرا با انتشار انتقاد یکی از رهبران در این زمینه که خود وزیر امور اسلامی در عربستان سعودی است، او بازداشت شده و اکانت توئیتری او نیز

که تاکنون در دسترس عموم قرار داشته است، به ناگهان ساکت شده است. این اتفاقات در حالی رخ داده است که سازمان عفو بین‌الملل نیز با انتشار گزارشی به سرکوبگری نظام حاکم بر عربستان سعودی پرداخت و نوشت، این روند رو به افزایش است. این سازمان تأکید کرد، پس از پایان ریاست عربستان سعودی در گروه بیست، «سرکوب شدید فعالان و آزادی بیان و محاکمه‌ای ظالمانه» در این کشور به شدت افزایش پیدا کرده است. پایگاه خبری «الخلیج الجدید» به نقل از این سازمان گزارش داد، مسئولان سعودی در حالی به صورت آشکار، ظلم به مدافعان حقوق بشر و معارضان را افزایش داده‌اند که سال گذشته به دلیل ریاست گروه بیست، این مسئله را کاهش داده بودند. در زمانی که دستور کاسته شدن از میزان اذان‌ها در مساجد به همه مساجد در سراسر عربستان ابلاغ شد، هشتگ «درخواست عمومی برای صدای اذان» به هشتگ اول توئیتر برای کاربران سعودی تبدیل شد؛ اما پس از آن دیگر هیچ انتقادی در این زمینه در بین مسئولان سعودی مشاهده نشد.

ابهام در سلامتی اون

با انتشار عکسی از «کیم جونگ اون» که نشان می‌داد پشت گردن او یک چسب زخم بزرگ چسبیده، گمانه‌زنی‌ها در خصوص سلامتی او بار دیگر به رسانه‌ها بازگشت. چندی پیش با حاضر نشدن دو هفته‌ای کیم جونگ اون در محافل و جلسات رسانه‌ای، رسانه‌ها گفته بودند که او احتمالاً به نوعی بیماری قلبی مبتلاست. در آن زمان که هنوز ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا بود و گفت‌وگوهای آمریکا با کره شمالی ادامه داشت، ترامپ از سلامت اون خبر داد و گفت جای نگرانی نیست. حالا هم سازمان‌های اطلاعاتی کره جنوبی اعلام کرده‌اند رهبر کره شمالی در سلامت است.

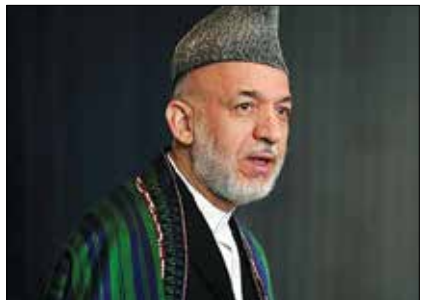
فراموشی قاتل موبیس

پس از وارد شدن آمریکا به ماجرای قتل رئیس‌جمهور هائیتی، به نظر می‌رسد دیگر کسی به دنبال پیدا کردن قاتل او نیست. عوامل سازمان‌های اطلاعاتی آمریکا و هائیتی اعلام کردند، این افراد در یک شرکت امنیتی در ایالت فلوریدای آمریکا آموزش دیده بودند و با اعضای اپوزیسیون این کشور ارتباط دارند. برخی از رسانه‌ها با افراشته گذاشته و اعلام کردند، سازمان سیا یکی از اعضای اپوزیسیون هائیتی را به این نتیجه رسانده بود که اگر «جوونیل موبیس» را به قتل برساند، خودش رئیس‌جمهور بعدی می‌شود. گفته می‌شود، بازرسان این پرونده هر روز تهدیدهای مرگ دریافت می‌کنند.

رؤیای کرزی

رئیس‌جمهور پیشین افغانستان با اشاره به افزایش خشونت‌ها از سوی طالبان تأکید کرد، اگر این گروه به دنبال سلطه بر افغانستان باشد، با قیام مردمی مواجه خواهد شد. حامد کرزی، رئیس‌جمهور پیشین افغانستان هفته پیش با اشاره به روند گسترش حضور طالبان در ولسوالی‌های مختلف افغانستان تأکید کرده است: «بلی، ما در یک لحظه و در یک نقطه بسیار دشوار قرار داریم. خشونت‌های بسیار و گرسنگی بزرگ در این کشور وجود دارد؛ اما من همچنان می‌بینم که افغان‌ها در حال بیداری به‌واقعیت نوهستند و آثانی که می‌خواهند در افغانستان بمانند، این کشور را بهتر خواهند ساخت.»

جهان

شماره ۱۰۱۰ | دوشنبه ۱۸ مرداد ۱۴۰۰

صداقت

پیشخوان

درگیری دوباره چین با کرنا

هفته گذشته تیرت یک بسیاری از رسانه‌های جهان به بازگشت کرنا به چین اشاره داشت. چین که از همان ابتدای شیوع کرنا، توانست با اقدامات نظامی و انتظامی و همچنین اعمال محدودیت‌های شدید کرونایی، به سرعت این بیماری را در داخل خاک خود از بین برده و آن را پشت مرزهایش نگه دارد، با شیوع سویه دلتای کرنا، دوباره درگیر موج جدید شد. محدودیت‌ها در رفت و آمد و قرنطینه سراسری در شهرهایی، مانند ووهان دوباره بعد از یک سال به این شهر بازگشت و دولت شی جین‌پینگ اعلام کرد، ۱۱ میلیون ساکن این شهر دوباره برای کرنا مورد بررسی قرار گرفته و باید آزمایش بدهند. تلاش برای بالا بردن سرعت عمل در واکسیناسیون سراسری نیز اقدام دیگری بود که چین برای مقابله با جهش جدید کرنا در پیش گرفته است. با این حال، رسانه‌ها از صف طولانی مردم برای دریافت واکسن و همچنین آزمایش ابتلا به بیماری در شهرهای مختلف و به خصوص ووهان خبر می‌دهند و باید دید این بار نیز دولت پکن می‌تواند به سرعت وضعیت را به حالت عادی بازگرداند یا نه!

وعده‌های بایدن محقق شد؟

جو بایدن وعده داده بود پس از روی کار آمدن دولتش سرعت تولید و تزریق واکسن کرنا را بالا برده و تا ابتدای ماه ژوئیه سال جاری میلادی (ابتدای ماه میلادی قبلی) روند واکسیناسیون به نحوی پیش رود که ۷۰ درصد از مردم آمریکا واکسن را دریافت کرده باشند. این وعده با یک ماه تأخیر اجرایی شد، اما آمارها نشان می‌دهد همچنان عده زیادی نیز در ایالت‌های پر جمعیت با ریسک بالای ابتلای به بیماری، حاضر به تزریق واکسن نیستند. خط‌کشی‌ها و شکاف‌های سیاسی بین جمهوری‌خواهان و دموکرات‌ها اوضاع را سخت‌تر کرده است. در ایالت‌های جمهوری‌خواه، مردم به دلیل تأثیرگذاری افراد و حامیان ترامپ، حاضر به تزریق واکسن نیستند و برای نمونه در ایالت فلوریدا که فرماندار نیز از حامیان ترامپ است، حاضر نیست ماسک زدن را در اماکن عمومی برای مردم اجباری کند. هم‌اکنون فلوریدا و آریزونا دو ایالتی هستند که بیش از یک سوم جمعیت کرونایی‌ها را در خود جای داده‌اند و هر روز بر میزان مبتلایان در این دو ایالت اضافه می‌شود. روزنامه «نیویورک تایمز» هفته گذشته با انتشار یک اینفوگرافی در صفحه اول خود به میزان واکسیناسیون در آمریکا اشاره کرد و نوشت، این مقدار واکسن نمی‌تواند آمریکا را از بحران کرنا بیرون بیاورد.

یادداشت

سیاسی کاری
بلای جان صنعت نفت

جلال الدین هاشمی

کارشناس انرژی

متأسفانه به واسطه عملکرد دولت یازدهم و دوازدهم، بخش صنعت نفت با کوهی از مشکلات، تحویل دولت بعدی شد. مشکلاتی که دولت قبل نه تنها اقدامی برای رفع آنها نکرد؛ بلکه خودش، مولد بسیاری از این مشکلات بود. مشکل اصلی این بخش طی سال‌های گذشته را می‌توان در مدیریت این وزارتخانه جست‌وجو کرد. مدیریتی که به جای تصمیم‌گیری و پیاده کردن تصمیمات با نظر کارشناسان صنعت نفت، تصمیمات با نظر شخصی و صرفاً با نظر همفکران آن مدیر گرفته می‌شد.

مشکل اساسی این نوع مدیریت این است که این افراد در حالی خود را تکنوکرات می‌دانند که در واقعیت تکنوکرات نیستند. این طیف به نیروهای داخلی و به خصوص کارشناسان صنعت نفت، هیچ اعتمادی نداشته و برای آنها هیچ ارزشی قائل نیستند؛ از این رو سیاستی که در هشت سال گذشته برای حوزه نفت در پیش گرفته شد، این بود که تا جایی که امکان دارد کارهای تخصصی را از نیروهای داخلی گرفته و این امور به شرکت‌های غربی واگذار شود. این، بزرگ‌ترین هنری بود که مسئولان وزارت نفت در دولت یازدهم و دوازدهم داشتند و البته خسارت و آسیب‌های زیادی را نیز به کشور وارد کرد؛ به گونه‌ای که در حال حاضر بسیاری از متخصصان ما در شرکت نفت و مناطق نفت‌خیز جنوب به‌جای اینکه به کارهای تخصصی خودشان مشغول باشند، در ادارات نشسته و در حال نوشتن نامه و کارهای اداری هستند. برای نمونه، مطالعات مربوط به مخازن در گذشته از سوی خود بچه‌ها و متخصصان وزارت نفت انجام می‌شد؛ اما در حال حاضر، این اقدامات از نیروهای داخلی گرفته شده و مطالعات دائماً به شرکت‌های خارجی واگذار می‌شود.

وزیر نفت یا مدیران نفتی در دولت سیزدهم باید کسانی باشند که بتوانند این مشکلات را حل کنند، نه اینکه خود آنها نیز داخل این ماجرا حل شوند. در هشت سال گذشته اهرم اصلی در کنار مدیریت دیکتاتورگونه، وجود سیاسی‌کاری در این وزارتخانه بوده است. سیاسی‌کاری یعنی اینکه برای نمونه چون فلان نماینده مجلس به من می‌گوید در این استان یا منطقه باید شرکت پتروشیمی ایجاد شود در غیر این صورت شما را استیضاح می‌کنیم.

از طرفی وقتی شخص وزیر آدم ضعیفی باشد، حاضر می‌شود در نقطه‌ای پتروشیمی ایجاد کند که اصلاً آن منطقه مناسب این کار نیست؛ یعنی اگر عده‌ای کارشناس به این منطقه بروند و کار کارشناسی انجام دهند، خواهند گفت احمقانه‌ترین کار ممکن این است که شما در این منطقه پتروشیمی احداث کنید. یا خود وزیر برای پیشبرد اهدافش و پاسخ ندادن به مجلس، به فلان نماینده قول استخدام پس از پایان دوره مجلس را می‌دهد. خب در این شرایط می‌بینیم آدم‌هایی که اصلاً نفت را نمی‌شناسند، از طریق این مسیر مدیر فلان قسمت صنعت نفت می‌شوند. طبیعتاً به مدیریت رسیدن کسانی که تخصص و حتی آشنایی با این حوزه ندارند، منجر به فریبانی واقعی در این صنعت خواهد شد. اتفاقی که متأسفانه طی هشت سال گذشته شاهد آن بوده‌ایم.

حمید رضا جوانبخت

خبیرنگار

لطفا وضعیت اقتصادی را که دولت سیزدهم باید در این شرایط فعالیت خود را آغاز کند، تشریح کنید.

وضعیت امروز اقتصاد ایران بحرانی است؛ به گونه‌ای که می‌توان گفت دولت دوازدهم به نوعی اقتصادی مین‌گذاری شده را تحویل دولت جدید داده است. مین‌گذاری شده از این نظر که هر لحظه در حوزه‌های مختلف امکان انفجار بمب وجود دارد. به تعبیری می‌توان گفت، مجموعه‌ای از مشکلات و چالش‌ها که طی دهه‌های گذشته در اقتصاد ایران وجود داشته، در هشت سال گذشته به چالش و به تعبیر برخی به ابر چالش تبدیل شده است، به نحوی که بر طرف کردن و مدیریت آنها نسبت به گذشته دشوارتر شده است. دولت امروز دولتی به‌شدت بدهکار است، بدهی دولت نیز هم به بانک مرکزی و هم به مردم است که طبیعتاً همه این بدهی‌ها به دولت سیزدهم منتقل شده است. بدهی‌هایی که حدود ۵۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده و طی یکی دو سال آینده سررسید شده و دولت جدید موظف به تسویه آنها خواهد بود. در مجموع اگر به آمارهای اقتصادی در دوره هشت سال گذشته، یعنی دولت آقای روحانی نگاه کنیم، بدهی دولت به بانک‌ها در این دوره به حدود ۳۷۰ هزار میلیارد تومان رسیده و عملاً بیش از ۵۰ درصد رشد کرده است. بدهی دولت به بانک مرکزی نیز از حدود ۱۳ هزار میلیارد تومان در ابتدای دولت یازدهم به حدود ۸۰ هزار میلیارد تومان در پایان دولت دوازدهم افزایش پیدا کرده است. در حالی که دولت دهم ارز را با نرخ ۳۵۰۰ تومان به‌ازای هر دلار تحویل دولت یازدهم داده بود، اما دولت آقای روحانی ارز را با نرخ حدود ۲۵ هزار تومان تحویل دولت سیزدهم داد که نشان‌دهنده بسیاری از مسائل است. در یک کلام باید گفت، اگر بخواهیم کاهش رفاهی را که طی هشت سال گذشته برای مردم ایران اتفاق افتاده است، جبران کنیم اگر از همین امسال شاهد رشد اقتصادی ۸ درصدی باشیم، حداقل به هفت یا هشت سال زمان نیاز داریم تا سال ۱۳۹۲ بازگرد.

به نظر تان چقدر از این مشکلات و آمارهای نگران‌کننده ناشی از سوءمدیریت دولت در سال‌های اخیر و چقدر ناشی از تحریم‌ها بوده است؟

ما به لحاظ ساختاری همواره با برخی از مشکلات مزمن مواجه بوده‌ایم؛ اما در گذشته با استفاده از درآمدهای نفتی روی این مشکلات سرپوش گذاشته می‌شد، به نوعی نفت به ستار العیوب اقتصاد ما تبدیل شده بود و اجازه نمی‌داد مشکلات کشور دیده شود.

چه در تحریم‌های سال ۱۳۹۱ و چه در تحریم‌های سال ۱۳۹۷ به‌خوبی دیدیم که اگر درآمدهای نفتی ما دچار محدودیت شود، تمام اقتصاد ما متزلزل می‌شود، با این حال این هشدارها هرگز از سوی دولت‌های ما جدی گرفته نشد. ما در سال‌های پس از انقلاب همواره شعار داده‌ایم که باید از اقتصاد تک‌محصولی به سمت تنوع‌بخشی صادرات حرکت کنیم و مدل اقتصاد نفتی را تغییر دهیم، اما در عمل چنین اتفاقی نیفتاده و دولت به طور کامل و همه اقتصاد ما به طور غیرمستقیم به نفت وابسته شده است.

البته در سال ۱۳۹۷ با توجه به شوکی که به اقتصاد ما وارد شد، شاید هر کس دیگری نیز جای آقای روحانی بود مدیریت اقتصاد کشور برایش بسیار دشوار بود؛ اما در کنار این موضوع، دولت در این سال‌ها تصمیمات نادرستی اتخاذ کرد که این تصمیمات شرایط بد اقتصادی را تشدید کرد. برای نمونه همه اقتصاددانان معتقدند تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی در شرایط محدودیت ارزی بدون اینکه منافع اقتصادی آن نصیب مردم و گروه‌های هدف جامعه شود، صرفاً ناکارایی اقتصادی را تشدید و رانت ایجاد می‌کند.

اما در حالی که می‌شد به‌راحتی این اقدام را اصلاح کرد اصرار دولت بر تداوم این کار و اینکه در شرایط تنگنای ارزی سالانه ۱۰ تا ۱۵ میلیارد دلار ارز ترجیحی به واردات کالاهای اساسی تخصیص یابد و در نهایت هم اهداف این طرح محقق نشود، قطعاً سوء تدبیر دولت بوده است. یا اتفاقی که در موضوع کارت سوخت رخ داد، واقعا چه دلیل یا تدبیری داشت؟ کارت سوختی که می‌توانست مشکلات را حل کند، حذف شد و البته مجدداً با کلی هزینه و... احیا شد. این قبیل رفتارهای دولت طی هشت سال گذشته نشان می‌دهد، دولت در طراحی‌های خود هیچ چابکی و نوآوری نداشت و حتی زمینه‌های موجود برای برخی از اقدامات که می‌توانست به حل مسئله اقتصاد کمک کند، از سوی دولت نابود شد.

دکتر داود منظور، اقتصاددان و معاون اسبق وزیر اقتصاد در گفت‌وگو با صبح صادق

نفت ستار العیوب
مشکلات شده بود

سیدابراهیم رئیسی در حالی فعالیت خود را آغاز می‌کند که در چهار سال پیش روی خود با چالش‌های اقتصادی فراوانی مواجه خواهد بود. چالش‌هایی که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به تحویل گرفتن دولتی بدهکار و پرخرج اشاره کرد. رشد اقتصادی ما در یک دهه گذشته در حالی حدود صفر بوده که هزینه کشور در خوشبینانه‌ترین حالت رشد چند صد درصدی داشته است. میانگین نرخ تورم طی هشت سال گذشته بیشترین نرخ تورم طی نیم قرن اخیر بوده و کسری بودجه سال ۱۴۰۰ بیشترین کسری بودجه تاریخ اقتصاد ایران را رقم زده است. حسن روحانی در حالی دولت سیزدهم را تحویل سیدابراهیم رئیسی داد که بر خلاف وعده‌اش در فروردین ماه سال جاری که دولت را بدون تحریم و کرونا تحویل دولت سیزدهم خواهد داد، امروز هم تحریم‌ها و هم کرونا در کشور جولان می‌دهند. صبح صادق در گفت‌وگویی با دکتر داود منظور، اقتصاددان و معاون اسبق وزیر اقتصاد چالش‌ها و بایدهای پیش روی دولت سیزدهم در حوزه اقتصاد را بررسی کرده است.

مثلاً چه اقداماتی؟

مثلاً در سال ۱۳۹۱ یک پورتال ارزی در کشور ایجاد شد، اما آقایان به محض روی کار آمدن این پورتال را از بین بردند. در حالی که این پورتال، ابزار مدیریت بازار ارز بود. البته دولت بعدها آمد و همان پورتال را تکه‌تکه ایجاد کرد و هنوز هم نتوانسته همان سامانه‌ای را که قبلاً وجود داشت، احیا کند. یا در شرایطی که منابع مالی دولت بسیار محدود است، بیشترین افزایش پرداخت کارکنان دولت در بودجه تصویب می‌شود. این در حالی است که ما می‌دانیم منابع این کار را نداریم. اینها چگونه تدبیری است که ما بدون توجه به منابع مان هزینه‌ها را افزایش می‌دهیم.

اتفاقاً عده‌ای از کارشناسان معتقدند برخی از تصمیمات اقتصادی در دولت گذشته، به جای بهبود شرایط وضعیت را بدتر کرد. شما نمونه‌ای در این زمینه به ذهن‌تان می‌رسد؟

ما در بحث قاچاق کالا با معضل جدی مواجهیم. اگر برآوردهای صورت گرفته درست باشد، چیزی حدود بیست میلیارد دلار قاچاق کالا در کشور انجام می‌گیرد که بخش عمده‌ای از این قاچاق‌ها از مبادی رسمی کشور و از گمرکات انجام می‌شود. در گذشته تدبیری اندیشیده شده بود تا کالاهایی را که وارد کشور می‌شوند، شناسنامه‌دار کرده و بتوانیم از این طریق کالای قاچاق را از غیر قاچاق ردیابی کنیم. دولت روحانی نه تنها به‌راحتی این موضوع مهم را به هم زد؛ بلکه هیچ جایگزینی نیز برای آن مطرح نکرد. زمانی شما می‌گویید این مسیر اشتباه است و به سراغ مسیر بهتری می‌روید، اما اینکه مسیر ایجاد شده را بدون ایجاد جایگزین نابود کنید، قطعاً کار درستی نیست. مثال دیگر، نوع تعامل و مدیریت بازار سرمایه بود. تمام کارشناسان اقتصادی بر این باور بودند که بازار سرمایه به واسطه شدت تشویق مردم به ورود بی‌رویه به آن در حال حبابی شدن است؛ چنانچه نسبت P به E به طور متوسط در بازار به حدود عدد ۴۰ رسید. در صورتی که این نسبت در ۲۰ سال گذشته به طور تاریخی همواره عددی حدود ۷ یا ۸ بوده است. وقتی این نسبت در عرض چند ماه چهار پنج برابر می‌شود، باید به مردم هشدار داده و آنها را آگاه می‌کردیم؛ چرا که همه مردم که مطلع نیستند و بسیاری از آنها فکر می‌کنند

دکتر داود منظور، اقتصاددان و معاون اسبق وزیر اقتصاد در گفت‌وگو با صبح صادق

ظرفیت سودآوری ایجاد شده واقعی است و نمی‌دانند این بسطی است که عده‌ای از دیگری کلاهبرداری می‌کنند و به‌زودی عده زیادی متضرر خواهند شد و سرمایه‌گذاران خرد اعتمادشان را نسبت به این بازار از دست می‌دهند. بازار سرمایه با ۵۰ میلیون کد معامله سرمایه‌بزرگی بود که دولت گذشته این سرمایه را از بین برد. واقعیت این است که اگر اعتماد مردم به نهادهای اقتصادی مختل شود، بسیار سخت می‌توان اعتماد از دست‌رفته را برگرداند.

یکی از موضوعاتی که در برنامه‌های توسعه به آن اشاره شده اما همواره مورد غفلت دولت‌ها قرار می‌گیرد، موضوع توجه به بهره‌وری و افزایش رشد اقتصادی از این طریق است. دولت سیزدهم در این زمینه باید چه اقداماتی انجام دهد؟

به نکته بسیار خوبی اشاره کردید. متأسفانه ما در کشور به بحث بهره‌وری توجه چندانی نمی‌کنیم. در قوانین برنامه پنج ساله، به خصوص برنامه پنجم و ششم تأکید شده که حداقل باید یک‌سوم از رشد اقتصادی کشور از محل بهره‌وری ایجاد شود. در واقع بهره‌وری به این معناست که ما از امکاناتی که داریم استفاده بهتری داشته باشیم و اصطلاحاً امکانات را مولدتر کنیم. خب طبیعتاً یکی از منابع ما، منابع انسانی است. اگر آمارهای منتشر شده از ساعات کاری مفید کارکنان دولت را بررسی کنید، می‌بینید در مقایسه با نسبت‌های بین‌المللی بسیار نگران‌کننده بوده و نشان می‌دهد ما به‌درستی از منابع انسانی مان استفاده نمی‌کنیم. بیشتر شرکت‌های دولتی ما، با تراکم نیروی انسانی مازاد مواجه هستند و دولت هم هیچ برنامه و تدبیری برای اصلاح آن ندارد. متأسفانه این نگرش اشتباهی است که دولت‌ها برای کاهش بیکاری باید تعداد کارکنان خودشان را افزایش دهند و اشتغال دولتی ایجاد کنند. این نگاه بدترین نگاهی است که می‌توان به اقتصاد داشت. هر سال در حالی استخدام‌های دولتی از طریق آزمون‌های استخدامی انجام می‌شود که بسیاری از این موارد را می‌توان با جابه‌جایی نیروی انسانی موجود در ادارات و نهادهای دولتی پوشش داد. در واقع یکی از راه‌های افزایش بهره‌وری این است که ما باید در نیروی انسانی خود غربالگری کرده و نیروی انسانی مازاد را به بخش‌های مختلف منتقل کنیم.

شاخص

کرونا و بازار نفت

به گزارش «رویترز» نظر سنجی‌ها نشان می‌دهد، به علت بهبود اقتصادی در جهان و بازگشت کمتر از انتظار نفت ایران به بازار، قیمت نفت تا پایان سال جاری میلادی در نزدیکی ۷۰ دلار در هر بشکه فروخته خواهد شد، اما وجود انواع جدید و جهش‌های رخ داده ویروس کرونا، این افزایش قیمت را محدود خواهد کرد. بر اساس این گزارش، شرکت‌کنندگان در این نظرسنجی اعلام کرده‌اند، قیمت نفت برنت به طور متوسط به بشکه‌ای ۶۸/۷۵ دلار در هر بشکه خواهد رسید که اندکی بیش از برآورد ماه ژوئن، یعنی ۶۷/۴۸ دلار در هر بشکه است.

منهای نفت

فناوری نوین

اصطلاح «نخبه» به افراد برجسته و کارآمدی اطلاق می‌شود که اثرگذاری آنها در تولید علم، هنر و فناوری کشور محسوس بوده و هوش، خلاقیت، کارآفرینی و نبوغ فکری آنها در راستای تولید دانش و نوآوری موجب سرعت بخشیدن به رشد و توسعه علمی کشور شود. میدان دادن به نخبگان در عرصه صنعت، تجارت و کشاورزی را می‌توان یکی از ویژگی‌های بارز اقتصاد مقاومتی دانست. در واقع، بدون شک توجه به نخبگان در کنار بهره‌گیری از فناوری نوین منجر به افزایش بهره‌وری شده و در نهایت رشد اقتصادی کشور بدون افزایش سرمایه‌گذاری و با افزایش بهره‌وری رشد خواهد کرد.

افزوده

اقتصادسنجی چیست؟

«اقتصادسنجی» شاخه‌ای از علم اقتصاد است که نظریات اقتصادی را به زبان ریاضی بیان می‌کند تا بتوان به کمک روش‌های آماری اصطلاحاً درستی یا نادرستی آنها را آزمود. اقتصادسنجی در پی سنجش تأثیر یک متغیر بر متغیر دیگر بوده و افزودن بر بیان نظریات به زبان ریاضی، به دنبال ایجاد قدرت پیش‌بینی برای شاخص‌های اقتصادی است. این شاخه از علم اقتصاد به چهار بخش «تشخیص»، «برآورد»، «آزمایش» و «پیش‌بینی» تقسیم شده است. شایان ذکر است، در اقتصادهایی مانند ایران همواره به دلیل وجود متغیرهای غیر قابل محاسبه و بیرونی خطای این شاخه بسیار بالا بوده و چندان قابل اعتنا نیست.

تمسک به ریسمان محکم الهی

گفتاری از حجت الاسلام محسن اویسی

مسجدالنبی به سؤال منصور دوانیقی مبنی بر اینکه به هنگام دعا رو به قبله بایستند یا رو به جهره رسول اکرم (ص)، این گونه پاسخ داد که چرا از رسول خدا رو برگردانی که او وسیله تو و وسیله پدرت آدم است. رئیس مذهب مالکی با اشاره به آیه «وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا»؛ ادامه می‌دهد که رو به جهره رسول خدا (ص) کن و از او طلب شفاعت کن که خداوند متعال شفاعت او را می‌پذیرد. او می‌گوید که اهل بیت پیامبر اکرم (ص) وسیله من هستند و من امیدوارم به خاطر محبت ایشان روز قیامت خداوند نامه عمل مرا به دست راستم بدهد.

کیانند؟ ندا آمد این پنج تن از فرزندان تو هستند که اسامی ایشان را از اسامی خود برگرفته‌ام: من محمود هستم و این محمد، من عالی هستم و این علی، من فاطر السماوات و الارض هستم و این فاطمه، من محسن هستم و این حسن، من قدیم الاحسان هستم و این حسین. وی ادامه داد: حضرت آدم با کمال تعجب پرسید آیا ایشان را قبل از من آفریدی؟ خداوند متعال فرمود: اگر به خاطر ایشان نبود که تو، بهشت، آسمان‌ها، زمین، عرش، ملائکه، جنیان، انسان‌های پس از تو و حتی انبیاء را نمی‌آفریدم. در ادامه هم‌ان آیه آمده است و ای آدم: «فَاذْكَاكَ لَكَ الی حَاجَهُ فَبِهَوْلَاءِ تَوَسَّلْ»، هرگاه حاجتی از من می‌خواهی به این پنج نفر متوسل شو. بدینسان حضرت آدم در توبه خویش خداوند را به نام ایشان قسم داده و توبه‌اش پذیرفته شد. بزرگان اهل سنت نیز به این مسئله اذعان کرده‌اند که برای نمونه می‌توان به سخنان رئیس مذهب مالکی و رئیس مذهب شافعی اشاره کرد. امام مالک، رئیس مذهب مالکی در

رسول‌الله (ص) می‌فرماید: «هر کس دوست دارد به ریسمان محکم الهی تمسک جوید به ولایت علی بن ابی طالب تمسک جوید.» ما نیز وظیفه داریم همین راه را دنبال کنیم. همان گونه که می‌دانید توسل شیعیان به حضرات معصومین (ع) ناسی به سیره انبیاء عظام الهی است. چنانچه در آیه ۳ سوره بقره می‌خوانیم: «آدم از سروردگارش کلمه‌ای چند فرا گرفت پس خدا توبه او را بپذیرفت، زیرا توبه‌پذیر و مهربان است.» بنابراین طبق این آیه قرآن و تأیید تفاسیر قرآنی اهل سنت، حضرات معصومین «محمد، علی، فاطمه، حسن و حسین» (ع) بهترین سیره تبعیت از این بزرگواران است.

«حمیونی» ملقب به امام‌الحرمین که از علمای بزرگ اهل سنت است، در کتاب «فرائدالسمطین» از قول پیامبر اکرم (ص) چنین روایت می‌کند: حضرت آدم در ابتدای آفرینش خویش پنج شیخ نورانی در حال عبادت در عرش الهی مشاهده کرد. پرسید این شیخ نورانی که در شکل و شمایل من هستند

شناخت و معرفت از ابزار مدیریت

روح‌الله متقی

کارشناس مسائل دینی و قرآنی

تمام آیات قرآن کریم دارای اشارات مستقیم و غیر مستقیم به معانی متعدد و دارای موضوعات مختلفی هستند که با کمی دقت می‌توان نکات بسیاری را از آن استخراج کرد و در زندگی به‌کار بست؛ یکی از این آیات که معانی متعدد و موضوعات متعددی را در خود جای داده و بسیار برای انسان‌ها کاربردی است، آیه ۲۵ سوره حدید است. خداوند در این آیه می‌فرماید: «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ. وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَيَلْعَلُمُ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ. إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ»؛ ما رسولان خود را با دلایل روشن فرستادیم و با آنها کتاب (آسمانی) و میزان (ترازو) نازل کردیم تا مردم قیام به عدالت کنند و آهن را نازل کردیم که در آن نیروی شدید و منافعی برای مردم است، تا خداوند بداند چه کسی او و رسولانش را یاری می‌کند بی‌آنکه او را ببینند. خداوند قوی و شکست‌ناپذیر است.

خداوند می‌خواهد هم خود را معرفی کند و هم پیامبران خود را؛ اول آنکه بگوید من پیامبرانم را با ابزار کامل برای هدایت مردم فرستادم و دوم آنکه پیامبران با استفاده از این ابزار می‌توانند قسط و عدل را در جامعه حکم فرما کنند.

بعبارتی می‌فرماید شما برای رسیدن به زندگی مطلوب در دنیا نیازمند معرفت هستید و همین معرفت برای شما کافی است تا به سعادت برسید و به استفاده از زور و اجبار نیاز نیست.

خداوند در این آیه دلیل استفاده نکردن از اجبار را نیز بیان می‌فرماید که قیام و عمل مردم به معارف است؛ یعنی اگر مردم به معارفی که پیامبران به آنها ابلاغ می‌کنند، عمل کنند، به استفاده از ابزار دیگری نیاز نیست؛ ولی اگر عمل نکنند هیچ ابزاری نمی‌تواند آنها را به سمت سعادت و زندگی اخلاقی و الهی بکشاند.

آنچه در این آیه به آن اشاره تلویحی شده، این است که وقتی شما فردی را برای انجام کاری می‌فرستید، باید ابزار مناسب را در اختیار او قرار دهید.

برای نمونه، وقتی کسی را به‌عنوان مدیر و مسئول برای کاری منصوب می‌کنید، باید ابزار لازم کار در اختیارش قرار بگیرید تا بتواند با کمک نیروهایی که در اختیار دارد کار را پیش ببرد.

ضمن آنکه نیروهایی که در کنار او هستند هم باید به فرامینش عمل کنند. در این لحظه است که می‌توان بر کار یک مدیر و نحوه پیشرفت او نظارت کرد. ضمن آنکه وقتی یک مدیر با ابزار مناسب ولو اگر به‌نظر ابزار خاصی هم دیده نشود، وارد میدان شود، می‌تواند کارهای بزرگی انجام دهد. این آیه خود می‌تواند دلیلی بر لزوم وجود حکومت دینی باشد؛ زیرا اگر کسی اقامه حق و عدل را می‌خواهد، باید از یک رهبر دینی اطاعت کرده و نقش خود هم را ایفا کند.

ضمن آنکه همین آیه لزوم وجود قوای سه‌گانه مقننه، مجریه و قضائیه را هم اثبات می‌کند که به‌ترتیب کتاب قانون‌گذار، آهن یا کار و فعالیت و همچنین میزان یا ترازو برای ایجاد و پاسداری از عدالت است.

لزوم اعتمادسازی میان مسئولان و مردم

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

سعادت ببرند. نمونه یک مسئول و مدیر که قصد داشت جایگاه مردم در حکومت را به آنها بشناساند و حکومت را حامی مردم معرفی کند، حضرت امیر مؤمنان علی (ع) بود. ایشان سعی می‌کرد اعتماد مردم را جلب کند و دیوارهای مرسوم میان مسئولان و مردم را بردارد. اگر کسی می‌خواست جلسه‌ای محرمانه با ایشان داشته باشد، این جواب را می‌شنید که من با مردم و هیچ پنهان کاری ندارم، البته به‌جز مواردی که به امنیت جامعه ضربه وارد می‌کند. این نگاه به مردم احساس دوستی و نزدیکی به یک مسئول می‌دهد؛ پس وقتی که در چندین مورد آن مدیر یا مسئول را صادق بیابند، به او اعتماد می‌کنند.

مردم برای حضرت علی (ع) اهمیت ویژه‌ای دارند و تکیه‌گاه اصلی حکومت هستند. حضرت علی (ع) با مردم برای مردم همراه است و نقشه راه این رابطه و تعامل را تبیین می‌فرماید. ایشان ابتدا شاخصه‌های یک مدیر قوی را برای مردم تبیین می‌کند و ملاک‌هایی برای امتیازدهی به آن مسئول نیز معرفی می‌فرماید و بعد خود را در معرض نقد آنان قرار می‌دهد. ایشان در خطبه ۲۱۶ نهج‌البلاغه مردم را امر می‌کند به دوری از چاپلوسی و تملق و می‌خواهد مردم رضایت دهند به کاری که در آن رضایت خداوند بوده است؛ یعنی ملاک تشخیص رفتار خوب و بد یک مسئول برای نقد و قضاوت باید نزدیک بودن

آن رفتار با دستورات الهی و فرامین دینی باشد، نه منافع شخصی. ایشان می‌خواهد مردم با او صمیمی باشند و احساس نکنند که امام و خلیفه‌شان خود را بالاتر از آنها می‌بیند. گاهی ایشان را نمی‌شناختند و در حضورش انتقادهایی به حکومت داشتند و امام فقط آنها را می‌شنید و حتی از خود دفاع نمی‌کرد؛ زیرا بهترین دفاع، عمل یک مسئول است. رسول خدا (ص) نیز خود را از طبقه پایین جامعه می‌دیدند و زندگی خود را به سمتی اشرافیت و تجمل‌گرایی نبردند. وقتی از امام صادق (ع) سؤال شد: «آیا روایتی که از پدر بزرگوار شما نقل شده است که پیامبر (ص) هیچ‌گاه از نان گندم سیر نخورد، درست است یا خیر؟ ایشان فرمود: نه، پیامبر (ص) هیچ‌گاه نان نخورد و از نان جو نیز هیچ‌گاه سیر نخورد.» (طبرسی، ج ۱، ص ۲۳۵) این امساک و دوری از یک غذای کامل آن روزگار به دلیل فریب و ریا نبود، ایشان حقیقتاً از طبقه پایین جامعه بود و خود را در آنجا می‌دید و ضرورتی در خود برتر دانستن نمی‌دید؛ زیرا این حرکت موجب بی‌اعتمادی و عدم اطمینان مردم به یک مدیر، مسئول یا رهبر می‌شود.

پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) طوری رفتار نکردند که مردم از آنها بترسند و نتوانند انتقاد کنند. در روایتی از ابن مسعود نقل شده است: «شخصی به محضر پیامبر گرامی (ص) شرفیاب شد، آن‌چه ذکر این موارد برای توضیح لزوم جلب اعتماد و اطمینان مردم کافی نیست؛ اما در اینکه مسئولان باید خود را ملزم به الگوبرداری از پیامبر (ص) و انمه طاهرین (ع) بدانند، کافی است. چه آنکه پیامبر (ص) دارای خلق عظیم است و خداوند ایشان را این‌طور معرفی کرده است: «وَإِن كَلِمَةً لَّعَلَىٰ خَلْقٍ عَظِيمٍ» و ما ملزم هستیم به حرکت در راه ایشان. امیر المؤمنین (ع) می‌فرمایند: «شما می‌دانید که حاکم بر نوامیس و جان و اموال و احکام نباید بخیل باشد... و نباید تعطیل‌کننده سنت پیامبر باشد تا به این سبب امت را به هلاکت دچار کند.» (نهج‌البلاغه، خ ۱۳۱) پس اولین اقامه‌کننده سنت باید مسئولان باشند تا امت به سعادت برسد.

حکمرانی اسلامی

حجت‌الاسلام عبدالحسین خسروینا: حکمرانی اسلامی فرآیند راهبردی در سیاست‌گذاری، تقنین و سازمان‌سازی بر اساس مبانی اعتقادی احکامی و اخلاقی در مسیر مقاصد الشریعه است. دولت اسلامی به معنی عام دربردارنده ساختارهای اسلامی و ساختارهای راهبردی مبتنی بر احکام اخلاق و مبتنی بر مقاصد الشریعه (مقاصد کلی و جزئی شریعت) است. وقتی دولت اسلامی شکل بگیرد، حکمرانی اسلامی تحقق پیدا می‌کند. تحقق هفت توصیه رهبری در بیانیه گام دوم با نگاه حکمرانی در دولت اسلامی میسر است و زمانی اتفاق می‌افتد که نگاه حکمرانی اسلامی در میان مدیران کلان، مخصوصاً وزارتخانه‌ها تحقق پیدا کند.

شفافیت در مواضع

پرسش: در بعضی از مناطق، موقعیت کاری به نحوی است که اگر مواضع انقلابی محض نداشته باشند، بهتر می‌توانند کار سازمان را پیش ببرند یا بر اوضاع شهر و منطقه خدمت تسلط داشته باشند، آیا در این موارد باید مواضع صریح و شفاف داشت یا طریق احتیاط را در پیش گرفت؟

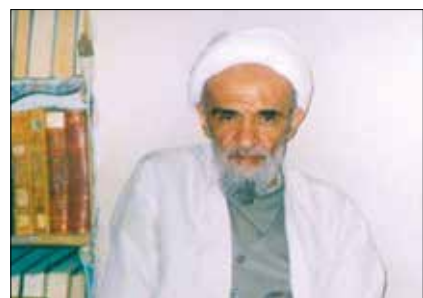
پاسخ: این نوع از موارد اهم و مهم است که مکلف باید ارزیابی کند و هر کدام اهم باشد بر مهم ترجیح دهد، در جایی که برخورد محتاطانه مؤثرتر از شیوه و روش دیگری باشد، اتخاذ شیوه آرام و با احتیاط عقلاً بهتر به نظر می‌رسد.

برگرفته از کتاب احکام هدایت سیاسی براساس فتاوی‌ای رهبر معظم انقلاب

موانع سیر و سلوک

آیت‌العرفا حاج شیخ علی سعادت‌پور: ای عزیزان من! شخص غیر روحانی اگر هواپرست شود یا طاعت شیطان کند ضررش به خودش می‌رسد به یک معنی، ولی شخص روحانی ضررش به یک معنا به جامعه می‌رسد، ولو اینکه به معنی دیگر هواپرستی ضررش به تمام عالم از بشر و موجودات دیگر می‌رسد. ای عزیزان من! در کسب و تحصیل علاوه بر امور گذشته باید به وظیفه (احکام شرعی کسب) کسی، اگر کاسبید آشنا باشید تا معامله خلاف واقع نشود و اگر محصل هستید از علوم می‌که شما را فایده نبخشد اجتراز جویید.

دولت تحول-۴

نگاهی به اولویت فساد ستیزی دولت سیزدهم

میثم مهرپور

دبیر گروه اقتصاد

طبق قانون اساسی کشور، بسیاری از اختیارات و مسئولیت‌های اجرایی- که گلوگاه‌های فساد به شمار می‌روند در اختیار دولت قرار دارد. موضوعی که سبب شده است دولت نقش برجسته‌ای در راستای مبارزه با فساد برخوردار باشد. از سوی دیگر اختیارات و بودجه‌های هنگفت در اختیار دولت موجب شده تا دولت نسبت به سایر قوا و نهادها زمینه‌های بیشتری در راستای ایجاد فساد داشته باشد، در واقع اگر چه در سایر قوا و نهادها نیز زمینه فساد وجود دارد، اما پتانسیل آنها در رابطه با فساد در حد دولت نیست، به همین دلیل نیز همواره دولت در بحث فساد چه در جایگاه انجام فساد و چه

چرا نقش دولت در مبارزه با فساد اهمیت دارد؟

مقابله با فساد نسبت به سایر بخش‌ها بیشتر مورد توجه است.

یکی از مثال‌های روشن درباره دلایل وجود فساد در کشور وجود حساب‌های بی‌هویت یا دارایی‌ها و اموال غیر قابل رصد و ردیابی است. طبیعتاً سامان دادن به این موضوع که می‌توان آن را منشأ ایجاد فساد یا محل تأمین مالی مفساد دانست، در حوزه اختیارات دولت است. برای نمونه در سال جاری و با وجود پیشرفت فناوری در حالی هنوز میلیون‌ها حساب بانکی بی‌هویت در کشور وجود دارد که تنها با وجود تعداد انگشت‌شماری از این گونه حساب‌ها در نظام اقتصادی کشور می‌توان مفساد عمده‌ای را راهبری و تأمین مالی کرد. علاوه بر وجود حساب‌های بانکی بی‌هویت، تعدد حساب‌های بانکی یا حساب‌های بانکی خریداری شده برخی از افراد از سوی عده‌ای دیگر، وجود شبه پول‌هایی مانند طلا و ارز که عملاً به عنوان کالایی مبادله‌ای و غیر قابل رصد استفاده می‌شوند نیز

یکی دیگر از دلایل وجود مفساد اقتصادی در کشور و از موانع ایجاد شفافیت اقتصادی به عنوان نقطه مقابل فساد به شمار می‌رود؛ از این رو می‌توان به جرت گفت هر چقدر شفافیت مالی اعم از میزان درآمدها، دارایی‌ها، هزینه‌ها، اموال، معاملات و... افراد حقیقی و حقوقی در کشور از شفافیت بیشتری برخوردار باشند، به همان میزان احتمال شناسایی فساد نیز افزایش یافته و به تبع آن امکان انجام فساد سخت‌تر و کمتر می‌شود. موضوعی که طبیعتاً می‌توان آن (ایجاد پایگاه اطلاعات اقتصادی) را در حوزه اختیارات دولت دانست.

کشور ما طی دو دهه گذشته، شاهد پرونده‌های متعددی در زمینه مفساد اقتصادی بوده است. پرونده‌هایی که بعد از بررسی‌های صورت گرفته گاه‌ها در برخی از آنها حتی مسئولان و مدیران رده بالا نیز به عنوان مجرم محکوم شناخته شده‌اند. این موضوع به این معناست که دستگاه قضایی در این سال‌ها در

برخورد با مجرمان به وظایف قانونی خود عمل کرده است؛ اما سؤال اینجاست که چرا با وجود رخ دادن برخی از مفساد، این تخلفات بسار دیگر و گاهی با همان رویه‌ها تکرار شده است؟ یکی از دلایل این موضوع این است که ریشه و منشأ بسیاری از مفساد اقتصادی در حوزه‌های اجرایی و موضوعات کلانی است که اصلاح آنها در اختیارات قوه مجریه است و به دلیل عدم اصلاح این روندها مفساد رخ داده با وجود برخورد‌های صورت گرفته از سوی قوه قهریه همچنان در حال تکرار هستند. نمونه بارز این موضوع را می‌توان تخصیص ارز ترجیحی (۴۲۰۰ تومانی) به واردات، طی سال‌های گذشته دانست. موضوعی که به واسطه ماهیت رانت‌زای آن و با وجود ده‌ها پرونده متوجه در دستگاه قضایا باید منتظر پرونده‌های دیگری نیز بود؛ چرا که روند فسادزای موجود فعلی اصلاح نشده و صرفاً با مفساد شکل گرفته بعد از انجام و شناسایی آن برخورد صورت گرفته است.

مهدی صادقی‌شاهدانی رئیس دانشکده اقتصاد دانشگاه امام صادق (ع)

حمایت از جریان‌های مردمی

همراهی و حمایت دولت از افشاکندگانی فساد اقتصادی و برخورد‌های قاطع به دور از تبعیض قائل شدن‌های سیاسی و جناحی سبب می‌شود جریان فساد که همواره تلاش می‌کند تا از طریق زد و بند منابع مالی دولت و ملت را مصادره کند، بر اثر مشاهده برخورد‌های بی‌چون و چرای دولت و سیستم‌های قضایی و نظارتی به سمت انجام فسادهای اقتصادی و اداری نرود؛ چرا که هزینه زیادی بابت این موضوع باید پرداخت کند که قطعاً در ازای آنچه کسب می‌کند، هزینه زیادی بر وی تحمیل می‌کند. وجود شفافیت در فعالیت‌های دولت با راه‌اندازی سامانه‌هایی در نظام بانکی و مالیاتی کشور که مردم از نزدیک بتوانند تراکت‌های مالی و هر آنچه در خصوص جابه‌جایی منابع مالی و اعطای تسهیلات مربوط می‌شود را شناسایی کنند، بسیار حائز اهمیت است. متأسفانه بخش بزرگی از فسادهای اقتصاد ایران ناشی از نبود شفافیت است. تا زمانی که دولت و ارگان‌ها و نهاد‌های مختلف پشت درهای شیشه‌ای تمام فعالیت‌های خود را با مردم در میان نگذارند، نمی‌توان بر این موضوع تأکید کرد که دولت به سمت مبارزه قاطعانه با فساد حرکت می‌کند. از سوی دیگر دولت باید مسئله مهمی به نام تعارض منافع را خط بطلانی بکشد. آنچه در اقتصاد به عنوان منفعت می‌شناسیم، باید به عموم مردم ایران تعلق بگیرد، نه عده قلیلی از وابستگان و نزدیکان به قدرت. تعارض منافع زمانی ایجاد می‌شود که مدیرانی روی کار آورده شوند که برای منفعت‌زایی شرکت‌های تحت مدیریت خود سیاست‌گذاری کنند. از سوی دیگر راه‌اندازی کامل دولت الکترونیک نیز موضوع مهمی است که انتظار می‌رود دولت آقای رئیسی آن را در دستور کار قرار دهد؛ چرا که انسان محور بودن کارها و فعالیت‌هایی که به صورت دستی انجام می‌شود، نمی‌تواند در مبارزه قاطعانه با فساد به دولت کمک چندانی کند.

وقتی دولت الکترونیک راه‌اندازی شود و فعالیت‌های اقتصادی به صورت برخط و در فرآیند بسترهای الکترونیکی به روز دنیا انجام شود، مردم متوجه این موضوع مهم می‌شوند که نیت دولت در مبارزه با فساد اقتصادی جدی است. بی‌تردید راه‌اندازی دولت الکترونیک گام مهمی برای مقابله با اعمال نظر شخصی مدیرانی است که در فضای غیر شفاف و غیر الکترونیکی می‌توانند عوایدی به نفع خود یا آشنایان و سفارش‌شدگان داشته باشند.

انتخاب مدیران شایسته و پاک دست نیز موضوع مهمی است که می‌تواند پیام مبارزه با فساد اقتصادی را به مردم بدهد. تا وقتی مدیران پاک‌دست علاوه بر تخصص، تعهد کاری و ایمان به انجام درست کار نداشته باشند، قطعاً نمی‌توان به عملکرد دولت در مبارزه با فساد امیدوار بود. ملاک ارزشیابی مردم از مبارزه با فساد اقتصادی استفاده از مدیران متعهد و متقی است که برای ارتقای جامعه کار می‌کنند.

حذف هر گونه سیاسی‌کاری و رابطه‌بازی از نظام اداری و اقتصادی کشور ملاک مهم دیگری برای باورمند کردن جامعه نسبت به حرکت دولت در راستای مبارزه قاطعانه با فساد اقتصادی است. دولت باید در این زمینه به نکات مهم و ارزشمندی که در دولت‌های گذشته مورد بی‌توجهی و بی‌مهری قرار گرفته، دقت کند.

هر موضوعی که مانع برقراری شفافیت و پاسخگویی کامل به مردم در زمینه مقابله با فساد اقتصادی باشد، این شانه را در مردم ایجاد می‌کند که دولت قصد مبارزه قاطعانه با فساد را ندارد؛ از این رو توصیه می‌شود دولت آقای رئیسی با تأمل در نکات اشاره شده و سایر مباحثی که مجال تشریح آن در این فرصت نبود، وعده مبارزه با فساد را که به مردم داده‌اند، هر چه سریع‌تر محقق کند.

مصطفی سمیعی‌نسب عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع)

شفافیت میانبر مبارزه با فساد

امروزه فساد اقتصادی با مصرف منابع مالی مختص پیشرفت و رشد جامعه، همچون باتلاقی عمل می‌کند که منابع را در خودش فرو می‌برد. در واقع، فساد اقتصادی از طریق خدشه وارد کردن به سیاست‌های دولت موجب اتلاف منابع ملی می‌شود، آن هم درست زمانی که این منابع ملی باید در بخش‌های مختلف به‌بهر برداری شوند. از آنجا که فساد، منابع ملی را از اهداف خود منحرف می‌کند، این منابع نمی‌توانند به اقتصاد کشور کمک کنند. تکرار تخلفات مربوط به مفساد اقتصادی و انتشار اخبار آنها در سطح جامعه، پیامدهای منفی کوتاه‌مدت و درازمدتی بر جای می‌گذارد که از آن جمله می‌توان به سلب اعتماد مردم از نهاد‌های حاکمیتی، تضعیف و نابودی احترام مردم به قانون و قانون‌مداری و تشویق آنها به قانون‌گریزی و سوء استفاده از مسئولیت اشاره کرد.

راهکار اول؛ شفافیت

اولین و مهم‌ترین راهکار پیش روی دولت سیزدهم برای موفقیت در مسیر کاهش فساد اقتصادی و به دنبال آن، کاهش هزینه‌های فساد، افزایش شفافیت از طریق دسترسی عمومی است. بنابراین، پیشنهاد می‌شود، هرگونه فعالیت و تصمیم دولت به صورت آشکار به اطلاع مردم برسد. شفافیت در بودجه و نحوه تخصیص بودجه برای هر فعالیت، استان و... باید به‌طور مشخص بیان شود؛ به این صورت که میزان بودجه تخصیص داده شده برای هر بخش مشخص باشد و دولت، مردم را در جریان پروژه‌های در حال اجرا، میزان بودجه خرج شده و... قرار دهد تا از این طریق بستری سوءاستفاده از بودجه دولت در فرآیندهای دولتی کاهش یابد.

«اطلاعات» راهکار بعدی در مبارزه با فساد

در وضعیت کنونی انبوه بانک‌های اطلاعاتی در ایران مانند بانک مرکزی، سازمان ثبت احوال، ثبت اسناد، سازمان بازرسی، سازمان مالیاتی، اتاق‌ها، گمرک‌ها، وزارت صنعت و... وجود دارند. با توجه به اینکه دسترسی به اطلاعات به معنای کسب قدرت تفسیر می‌شود و به عبارتی دیگر، نگاه قدرت‌مآبانه نسبت به این اطلاعات وجود دارد، برخی نهادها و سازمان‌ها در پی این هستند که سامانه‌های اطلاعاتی تشکیل دهند، زیرا از یک سو، اطلاعات باعث افزایش قدرت چانه‌زنی این سازمان‌ها در نظام حکمرانی می‌شود و از سوی دیگر این نهادها ثبت مدیریتی و حیات خود را منوط به داشتن اطلاعات می‌دانند، چون قدرت چانه‌زنی آنها در نظام حکمرانی بالا می‌رود و به همین دلیل اطلاعات را به اشتراک نمی‌گذارند.

در این ارتباط در بانک مرکزی

سامانه‌ای وجود دارد که در آن با دادن کد ملی، کلیه اطلاعات مربوط به گردش مالی افراد، فامیل‌های درجه یک، دو، نسبی و سببی به واسطه ارتباط با سازمان ثبت و در صورت وصل بودن به

وزارت صمت، کلیه اموال و دارایی‌ها و شرکت‌های شخص نشان داده می‌شود. در صورت دسترسی به این اطلاعات می‌توان از بسیاری از فسادهای اقتصادی؛ مانند قاچاق و فرار مالیاتی جلوگیری و در کشف جرایم از آن استفاده کرد.

نظارت مردمی بر عملکرد متصدیان

گسترش و ارتقای نظام اطلاع‌رسانی و پاسخگویی دستگاه‌های اداری و اجرایی کشور موجب می‌شود تا با فراهم کردن زمینه‌های برابری مردم برای دسترسی به اطلاعات و فرصت‌ها، بستر رشد سوءاستفاده از قدرت سیاسی در جهت منافع شخصی در جامعه از بین برود. افزایش آگاهی و نظارت مردمی بر عملکرد متصدیان سیاسی و اقتصادی، اساس فسادزدایی و بی‌عدالتی است. بنابراین، اعمال نظارت بر قدرت مدیران و نهادهای اجرایی و اداری و ملزم کردن آنها به پاسخگویی در برابر مردم می‌تواند موجب موفقیت در مبارزه با فساد شود.

نظام اطلاعاتی شفاف و امکان دسترسی به اطلاعات

متأسفانه در دولت‌های گذشته، در غیاب شفافیت یا دسترسی آزادانه به اطلاعات و اقدامات نظارتی، مبارزه با فساد اقتصادی نتوانسته است سرانجام مطلوبی داشته باشد. بنابراین یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های دستیابی به نظارت کارآمد، وجود نظام اطلاعاتی شفاف و امکان دسترسی به اطلاعات است. فقدان اطلاعات دقیق و بهنگام درباره هزینه‌های پروژه‌ها، مطالعات توجیهی نحوه واگذاری و تسویه حساب با پیمانکاران و رعایت مسائل فنی در انجام آنها، دستگاه‌های نظارتی را در انجام وظایف قانونی خود با دشواری‌های زیادی روبه‌رو می‌کند. یکی از مهم‌ترین دلایل ایجاد این وضعیت به درازا کشیدن انجام پروژه‌هاست، بدیهی است که در چنین وضعیتی حسابرسی و ارزیابی پروژه مزبور که مدیران متعددی را با سلیق‌های مختلف به خود دیده است، کار آسانی نخواهد بود و بستر فساد مالی فراهم می‌شود.

پنهان‌کاری و تعلل در ارائه مدارک

پنهان‌کاری یا تأخیر ناخاسته یا خواسته در ارائه اسناد شفاف حسابداری نیز از دیگر موانع ارزیابی دقیق مالی پروژه‌هاست که در بسیاری از پروژه‌ها به چشم می‌خورد؛ مانند قراردادهای نفتی نظیر کر سنت، هزینه‌های پروژه‌های عمرانی شهر تهران، نظیر پل صدر و پروژه‌های دیگر. ضعف نظارت بر دریافت‌ها و فرآیندهای اقتصادی سازمان‌های دولتی از دیگر موارد مطرح در مفساد اقتصادی است. موضوع دریافت حقوق و مزایای غیر متعارف از سوی برخی مدیران ارشد دستگاه‌های اقتصادی، مالی و بانکی دولتی، شبه دولتی و عمومی از جمله پیامدهای فقدان رویه‌های شفاف اجرایی و نظارتی در کشور است. باید توجه داشت که فعالیت در فضای مبهم و غیر شفاف از یک سو موجب کاهش مسئولیت‌پذیری می‌شود و از سوی دیگر به علت بی‌اطلاعی سایرین از تخلف‌ها به تدریج زمینه را برای فساد اقتصادی آماده می‌کند. با توجه به آنچه درباره شفافیت و دسترسی به اطلاعات و نیز وضعیت نظارت در حوزه‌ها و سطوح مختلف حکمرانی گفته شد، می‌توان نتیجه گرفت که شفافیت و دسترسی بیشتر به اطلاعات و جریان بهتر اطلاعات با افزایش میزان پاسخگویی مقامات دولتی و رسمی، فساد اقتصادی را کاهش داده و حکمرانی را بهبود می‌بخشد و بهبود حکمرانی هم به پایداری کشور می‌انجامد.

«فساد اقتصادی» همان اژدهای هفت سری است که رهبر معظم انقلاب بارها و بارها مسئولان کشور را به قطع کردن سرهایش فراخوانده و از مسئولان خواستار مبارزه با پدیده فساد اقتصادی شده‌اند. بی‌شک اژدها نامیدن فساد اقتصادی به دلیل چنگ انداختن و سرک کشیدن و تحمیل خسارت‌های مختلف به بخش‌های متفاوتی از اقتصاد است که بخش بزرگی از منافع ملی را به عده کوچکی اختصاص می‌دهد.

محمد کهندل، اقتصاددان و استاد دانشگاه در گفت‌وگو با صبح صادق با توجه به اینکه مبارزه با فساد اقتصادی یکی از مهم‌ترین وعده‌های آقای رئیسی به مردم برای تحقق اقتصادی رو به رشد و روشن بود، به راهکارهایی که دولت را در انجام این هدف و مأموریت عالی اقتصادی کمک می‌کند، اشاره کرده است.

محمد کهندل، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره اهمیت مبارزه با فساد اقتصادی در دولت سیزدهم به صبح صادق گفت: «یکی از موضوعات مهمی که آیت‌الله رئیسی در دوران انتخابات بر آن تأکید شدیدی داشتند، بحث مبارزه با فساد اقتصادی بود. بحث ضروری و مهمی که قطعاً یکی از مهم‌ترین مطالبات مردم کشور به شمار می‌رود.»

وی درباره راه‌هایی که می‌تواند به تحقق مبارزه با فساد منجر شود، گفت: «تحقق مبارزه با فساد اقتصادی وابسته به انجام چند کار مهم است که متأسفانه مورد غفلت دولت‌های قبلی قرار گرفت. هر چند دولت‌ها بر مبارزه با فساد تأکید داشتند. از این نظر آقای رئیسی برای توفیق در امر مهم مبارزه با فساد اقتصادی باید چند فعالیت را در دستور کار خود به صورت فوری و اولویت‌دار قرار دهد.»

استاد اقتصاد در این باره خاطر نشان کرد: «دولت در اولین روزهای کاری خود برای تحقق وعده مبارزه با فساد اقتصادی باید تیم

اقتصادی خود را به صورت یکپارچه، منسجم، جامع و فراگیر برای نهاده‌سازی شفافیت به کار بگیرد تا به عنوان اولین گام در زمینه مبارزه با فساد اقتصادی، شفافیت رکن اصلی کاری همه نهاده‌ها و سازمان‌های دولتی و غیر دولتی شود.»

استاد و تحلیلگر مسائل اقتصادی در این باره توضیح داد: «نکته‌ای که حائز اهمیت است، راه‌اندازی پایگاه جامع سیستم اطلاعاتی است که در خصوص نهاده‌سازی شفافیت اقتصادی می‌تواند نقش مهمی ایفا کند. آقای رئیسی باید در دولت خود بسر روی مبارزه با فساد، شفافیت اطلاعات و دسترسی آزاد به اطلاعات و بهره‌برداری از اطلاعات آزاد برای همه تأکید داشته باشد، یعنی دولت آینده باید دسترسی همه سازمان‌های نیازمند به اطلاعات را از طریق پایگاه جامع اطلاعاتی به اطلاعات مختلف اعم از نظام بانکی، نظام مالیاتی و دستگاه‌های قضایی تسهیل کند.

سیستم برنام‌ریزی کشور باید به گونه‌ای باشد که هر نهادی که نیازمند اطلاعات است، دسترسی ساده‌ای به اطلاعات داشته باشد و برای فعالیت‌های خود اعم از صدور مجوزها برای کسب و کار یا سایر موارد دسترسی به این سیستم جامع اطلاعات و شفافی را تسهیل کند.»

محمد کهندل درباره جلوگیری از شکل‌گیری فساد مالی در نظام بانکی کشور گفت: «نظام بانکی نیز نیازمند اصلاحات و تغییرات اساسی است. اگر در نظام بانکی تغییرات و اصلاحات اساسی صورت نگیرد، قطعاً نمی‌توان روی مبارزه اساسی با فساد اقتصادی حساب چندانی باز کرد.»

کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی در باره اهمیت حذف یارانه‌های پنهان و آشکار در روند مبارزه با فساد اقتصادی گفت: «موضوع یارانه‌های شفاف و پنهان مسئله لاینحلی شده که متأسفانه

دولت آقای روحانی برای ایجاد تغییرات و حذف یارانه‌های پنهان کاری انجام نداد؛ از این رو دولت آیت‌الله رئیسی هر چقدر بتواند یارانه‌های پنهان را حذف کند و قیمت واقعی کالاها را شفاف کند، هم برای سرمایه‌گذاری و هم برای ثبات اقتصادی و اطمینان به سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور بسیار مفید است.»

وی در این باره توضیح داد: «در کشوری که دولت برای عده‌ای رانت توزیع می‌کند، هیچ سرمایه‌داری مایسل به سرمایه‌گذاری و حضور در عرصه‌های مبهم اقتصادی نیست، عرصه‌هایی که در آن هیچ رقابتی وجود ندارد. از این منظر حذف یارانه‌های پنهان و آشکار به بخش‌های مختلف مؤلفه خوبی در از بین رفتن فساد اقتصادی به شمار می‌رود و برای تحقق وعده مبارزه با فساد آقای رئیسی بسیار کارساز است.»

این اقتصاددان در ادامه بیان داشت: «اگر دولت آینده دو موضوع کارآمدی و ایجاد شفافیت را در نظر بگیرد و قوای دولت خود را برای تحقق این مهم به کار بگیرد، قطعاً زمینه‌ها و بسترهای لازم برای تحقق مبارزه با فساد آماده می‌شود که در نهایت خروجی آن حذف هر گونه فساد از اقتصاد ایران خواهد بود.»

وی در این زمینه تصریح کرد: «منبع اصلی تولید فساد، دو موضوع غیر شفاف بودن نهاده‌ها و سازمان‌ها و تأثیر گذاران در اقتصاد است و فقدان کارآمدی. اگر دولت این موارد را در دستور کار خود قرار دهد، حتماً بخش اعظمی از فساد حذف می‌شود و اصلاً دیگر فساد تولید نمی‌شود که دولت قصد مبارزه با آن را در سال‌های آینده داشته باشد.

به عبارت دیگر، قبل از اینکه دولت به فکر مبارزه با فساد بیفتد، باید به فکر جلوگیری از تولید فساد باشد تا به هدف والای خود، یعنی حذف هر گونه فساد از عرصه‌ها و بخش‌های مختلف اقتصادی برسد.»

دولت آقای روحانی برای ایجاد تغییرات و حذف یارانه‌های پنهان کاری انجام نداد؛ از این رو دولت آیت‌الله رئیسی هر چقدر بتواند یارانه‌های پنهان را حذف کند و قیمت واقعی کالاها را شفاف کند، هم برای سرمایه‌گذاری و هم برای ثبات اقتصادی و اطمینان به سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور بسیار مفید است.

این اقتصاددان در ادامه بیان داشت: «اگر دولت آینده دو موضوع کارآمدی و ایجاد شفافیت را در نظر بگیرد و قوای دولت خود را برای تحقق این مهم به کار بگیرد، قطعاً زمینه‌ها و بسترهای لازم برای تحقق مبارزه با فساد آماده می‌شود که در نهایت خروجی آن حذف هر گونه فساد از اقتصاد ایران خواهد بود.»

وی در این زمینه تصریح کرد: «منبع اصلی تولید فساد، دو موضوع غیر شفاف بودن نهاده‌ها و سازمان‌ها و تأثیر گذاران در اقتصاد است و فقدان کارآمدی. اگر دولت این موارد را در دستور کار خود قرار دهد، حتماً بخش اعظمی از فساد حذف می‌شود و اصلاً دیگر فساد تولید نمی‌شود که دولت قصد مبارزه با آن را در سال‌های آینده داشته باشد.

به عبارت دیگر، قبل از اینکه دولت به فکر مبارزه با فساد بیفتد، باید به فکر جلوگیری از تولید فساد باشد تا به هدف والای خود، یعنی حذف هر گونه فساد از عرصه‌ها و بخش‌های مختلف اقتصادی برسد.»

دولت آقای روحانی برای ایجاد تغییرات و حذف یارانه‌های پنهان کاری انجام نداد؛ از این رو دولت آیت‌الله رئیسی هر چقدر بتواند یارانه‌های پنهان را حذف کند و قیمت واقعی کالاها را شفاف کند، هم برای سرمایه‌گذاری و هم برای ثبات اقتصادی و اطمینان به سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور بسیار مفید است.

دولت آقای روحانی برای ایجاد تغییرات و حذف یارانه‌های پنهان کاری انجام نداد؛ از این رو دولت آیت‌الله رئیسی هر چقدر بتواند یارانه‌های پنهان را حذف کند و قیمت واقعی کالاها را شفاف کند، هم برای سرمایه‌گذاری و هم برای ثبات اقتصادی و اطمینان به سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور بسیار مفید است.

علاوه بر فساد ساختاری، که برخی از سیاست‌گذاری‌های غلط باعث بروز فسادهای اقتصادی می‌شود و می‌توان این نوع از فساد را تحت عنوان «فساد سیاست‌گذاری» یاد کرد؛ برای نمونه تعیین ارز ۴۲۰۰ تومانی یا ترجیحی نمونه‌ای از همین نوع فساد سیاست‌گذاری است که موجب فساد در بازار ارز شده است.

علاوه بر دو رویکرد مذکور در فساد اقتصادی، «فساد افراد» یکی دیگر از سطوح فساد در کشور به شمار می‌آید که تبعات منفی برای کشور دارد؛ در این سطح از فساد دیگر از ساختار یا سیاست غلط خبری نیست و در این جا این اشخاص هستند که از مقام و جایگاه خود سوءاستفاده و فساد می‌کنند.

نکات مذکور تنها بخشی از مباحث مربوط به فساد در سطوح مختلف است؛ هر یک از بخش‌های فساد وابسته به عواملی است که زمینه احیای فساد در آن سطح را فراهم می‌کند، با وجود تمامی این نکات، مبارزه با فساد راه حل‌هایی دارد که دولت سیزدهم باید آنها را مد نظر قرار دهد. در توضیح بیشتر در مورد فساد ساختاری باید خاطر نشان کرد که این نوع از فساد به دلیل نبود احزاب در ساختار سیاسی کشور به وجود آمده ودر راستای چنین وضعیتی افرادی در ساختار قدرت قرار می‌گیرند که بدون پشتوانه حزبی وارد عرصه سیاست شده و پس از مدتی فساد از پست مدیریتی سوء استفاده کرده و مشغول به فساد اقتصادی می‌شوند.

بارزترین نمونه فساد ساختاری را می‌توان در میان نمایندگان پارلمانی بسیاری از کشورها مشاهده کرد و متأسفانه نمایندگان مجلس ایران نیز از این قاعده مستثنی نیستند؛ در برخی از ادوار مجلس شورای اسلامی ما شاهد بودیم برخی از نمایندگان به تناسب جایگاه خود سابقه فساد اقتصادی نیز داشتند.

البته این نوع از فساد در میان برخی از وزرا و مقامات دولتی نیز وجود دارد؛ خوشبختانه تاکنون در میان نمایندگان مجلس یازدهم شاهد اینگونه فساد نبوده‌ایم و طی یک سال گذشته نمایندگان ایسن دوره از مجلس به دور از فساد بوده‌اند و مشغول به امور مربوط به خود بوده‌اند.

فساد حاصل از سیاست‌گذاری‌های غلط جلوه‌ای دیگر از نوع فساد است که از سوی دولت‌ها به شکل خواسته یا نخواست‌ه ایجاد می‌شود؛ دولت سیزدهم می‌تواند با اجرای سیاست‌های اقتصادی سنجیده و کارشناسانه از بروز این‌گونه فساد جلوگیری کرده و از این طریق می‌تواند با امضای طلایی مبارزه کند.

در گفت‌وگوی صبح صادق

با محمد کهندل اقتصاددان و استاد دانشگاه مطرح شد

پایگاه جامع اطلاعاتی راه مبارزه با فساد اقتصادی

دولت آقای روحانی برای ایجاد تغییرات و حذف یارانه‌های پنهان کاری انجام نداد؛ از این رو دولت آیت‌الله رئیسی هر چقدر بتواند یارانه‌های پنهان را حذف کند و قیمت واقعی کالاها را شفاف کند، هم برای سرمایه‌گذاری و هم برای ثبات اقتصادی و اطمینان به سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور بسیار مفید است.

هنگامی که برخی از کالاها به دلیل سوء مدیریت شرایطی نظیر قیمت‌گذاری دستوری یا سهمیه‌بندی را تجربه می‌کنند و همین موضوع باعث بروز فساد حاصل از سیاست‌های غلط می‌شود، افراد و برخی از مدیران به تناسب جایگاه و قدرتی که دارند دستور تخصیص برخی کالاها به برخی از افراد خاص را می‌دهند که همین خود زمینه‌ساز فساد و رانت در دولت و سطح جامعه می‌شود.

دولت سیزدهم اگر به دنبال جلوگیری از فساد سیاست‌گذاری است، باید زمان آغاز به کار خود اعلام کند که این دولت به هیچ وجه سیاست‌هایی نظیر قیمت دستوری برخی کالاها را در دستور کار خود قرار نخواهد داد و از این طریق از رانت امضای طلایی جلوگیری کند.

آقای رئیسی می‌تواند با نظارت دقیق بر عملکرد دستگاه‌های مهم دولتی در نحوه سیاست‌گذاری بر روی وقایع مهم کشور تسلط کاملی داشته باشد و از این طریق فساد حاصل از سیاست‌گذاری دولت را کاهش دهد.

فساد افراد آخرین سطح از فساد اقتصادی است که مبتنی بر میل شخص بر فساد اقتصادی است؛ در دیگر سطوح مذکور از فساد دولت سیزدهم می‌تواند با ایجاد شفافیت و احیای سامانه‌های گزارش مردمی جلوی فساد را بگیرد، اما در فساد فردی تنها کاری که می‌توان انجام داد، مجازات فرد فاسد است.

دولت سیزدهم باید در راستای مبارزه با فساد اقتصادی تمامی قراردادهای اقتصادی، برنامه‌ها و همه اسناد دولتی را در یک سامانه جامع جمع‌بندی کرده و تک به تک آنها را بررسی کند.

احیای شفافیت اقتصادی راه حل مناسبی است که می‌تواند فساد افراد را در حد چشمگیری کاهش دهد؛ نکته‌ای که وجود دارد این است که باید دید آقای رئیسی تا چه حد می‌تواند در مبارزه با فساد در کسوت رئیس قوه مجریه موفق شود!

اکنون پیشنهاد این است که دولت سیزدهم برای شروع مبارزه با فساد در ابتدا فساد سیاست‌گذاری را در اولویت نخست قرار دهد و پس از این مبارزه با فساد افراد را از طریق شفافیت در اولویت دوم دستور کار دولت سیزدهم قرار دهد.

اصلاح ساختار و مبارزه با فساد ساختاری مبتنی بر مؤلفه‌هایی است که به راحتی نمی‌توان آن را اجرا کرد؛ بلکه مبارزه با این سطح از فساد نیازمند طرح جامعی است تا بتوان سیستم اداری و سیاسی منسجم و پاکی را مستقر کرد.

نگاهی به الزامات موفقیت دولت سیزدهم

در مبارزه با فساد در گفت‌وگوی صبح صادق با **صادق الحسینی**

پژوهشگر مسائل اقتصادی

مدیران پاک‌دست

اصلاح ساختار

سیاست هوشمندانه

تقویم انقلاب

برگزاری انتخابات در وقت مقرر

سید مهدی حسینی

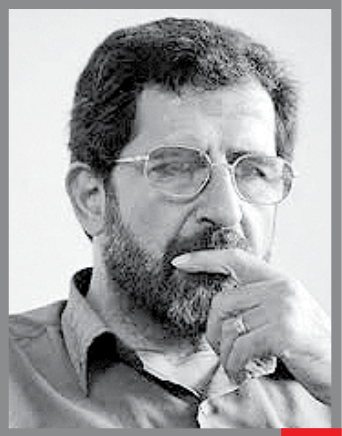
مورخ و پژوهشگر

تقویم تاریخ انقلاب اسلامی در مرداد ۱۳۵۸ رویدادهای سرنوشت سازی را رقم زده است. موضوع در دستور کار آن ایام پرالتهاب برگزاری انتخابات مجلس خبرگان قانون اساسی بود. جریان ضد انقلاب، اغتشاشی را بر پا می کرد، به گونه ای که هرگونه تصمیم در دست اقدام شورای انقلاب یا دولت برای تأسیس نهادهای حاکمیتی نظام جمهوری اسلامی، زیر آتش سنگین ضد انقلاب قرار می گرفت و پیش برده می شد. در چنین وضعیتی در تاریخ ۱۴ تیر ۱۳۵۸ لایحه قانون انتخابات مجلس بررسی نهایی شد و پیش نویس و تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی به تصویب شورای انقلاب رسید و این مصوبه وظایف و تکلیف «رای دهندگان» و «رای گیرندگان» را برای مردم مشخص کرد و دستگاه های اجرایی هم مقرراتی برای اخذ رای وضع کردند. رای دهندگان باید دارای شرایط زیر می بودند: الفد- داشتن تابعیت ایران، بد داشتن لا اقل ۱۶، ج- عدم محرومیت از تمام یا بعضی از حقوق اجتماعی». علاوه بر آن برای رای گیرندگان هم چنین شرایطی مقرر شده بود: الفد- داشتن تابعیتی ایران؛ بد- نظام جمهوری اسلامی ایران را قبول داشته یا به آن وفادار باشد، ج- حداقل ۳۰ سال داشته باشند، د- در حوزه انتخابیه، معروف و به خصوصیات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی و جغرافیای منطقه آگاه مطلع باشند، ه- عدم محرومیت از تمام یا بعضی از حقوق اجتماعی. در این چار چوب کسانی هم برای انتخاب شدن منع شده بودند، مانند مجبورین و مقامات رژیم شاه به دلیل عدم اعتماد. برای بقیه افراد محدودیتی وجود نداشت. قانون مصوب برحسب لایحه قانونی، تعداد اعضای مجلس بررسی نهایی قانون اساسی جمهوری اسلامی را هفتاد و سه نفر تعیین کرده بود که به صورت مستقیم و با رای مخفی انجام می گرفت و با کسب آرا اکثریت رای دهندگان تعیین و انتخاب می شدند. در ضمن برای اجرای انتخابات و نظارت بر آن مقرر شد هیئت اجرایی انتخابات و انجمن نظارت تشکیل شود. هیئت اجرایی مرکب بود از فرماندار یا سرپرست، رئیس عالی ترین دادگاه استان، مدیر کل آموزش و پرورش، مدیر کل ثبت احوال و پنج نفر از معتمدان و روحانیون مبارز محل انتخابات. هیئت اجرایی انتخابات بلافاصله ۲۵ نفر از طبقات مردم حوزه انتخابیه را تعیین می کردند و فرماندار یا سرپرست از آنان دعوت به عمل می آورد. پس از حضور دوسوم دعوت شوندهگان با رای مخفی و اکثریتی نسبی، از بین آنها یا از خارج و هفت نفر به عنوان اعضای اصلی انجمن نظارت و ۹ نفر به عنوان اعضای علی البدل انتخاب می شدند. پس از انجام انتخابات هم اعتبارنامه منتهین عضویت در مجلس بررسی نهایی قانون اساسی با امضای اعضای انجمن نظارت و فرماندار تنظیم می شدند. طبق بند دیگر به منظور رسیدگی به شکایات پیش بینی شده بود که انجمن های نظارت تا دو روز پس از اعلان نتیجه شکایات واصله را بپذیرند و ظرف سه روز به آنها رسیدگی کنند. براساس لایحه قانونی انتخابات مجلس بررسی نهایی قانون اساسی، وزارت کشور مأمور اجرای این قانون و ناظر بر حسن اجرای انتخابات شد. متن کامل این لایحه در مشروح مذاکرات مجلس ذکر شده است. بنابراین وزارت کشور انتخابات را در وقت مقرر برگزار کرد.

توپخانه فعال چپ!

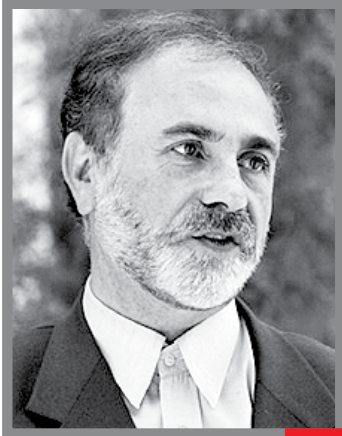
پایان اصلاح طلبی و فرآیند تشکیل دولت نهم - ۷

محسن آرمین

«کرامت و ارزش های والای انسان» و «مشارکت عامه مردم در تعیین سر نوشت سیاسی» خویش را به نمایش گذاشت. وی در ادامه به انتخابات مجلس هشتم اشاره کرده و اظهار می دارد: «برخلاف گذشته که تفاوت نگرش ها و دیدگاه ها میان بخش اجرایی و نظارت، تا حدودی می توانست ضامن سلامت انتخابات و آزادی شهروندان باشد؛ در انتخابات مجلس هشتم، تشکیل هیئت های اجرایی منتخب مدیریت و آزادی شهروندان کشور، همسو با مراجع نظارتی، اما با دیدگاهی افراطی تر و غیر مسئولانه تر نسبت به حقوق شهروندان، چنین تضمینی از میان رفت و هیئت های مذکور در نقض حقوق انتخاباتی شهروندان و رد صلاحیت های غیر قانونی، گوی سبقت را از مراجع نظارتی ربودند.»

این جنجال سازی ها و ابهام آفرینی ها به خوبی حکایت از آن داشت که جریان اصلاح طلبان بسا همه توان به میدان آمده تا با رقیب هراسی نگذارد رئیس جمهور دولت نهم در انتخابات ریاست جمهوری دهم نیز موفق باشد! این اقدامات زمینه ساز اقدام بزرگ تری بود که در قالب فتنه ۱۳۸۸ در انتخابات ریاست جمهوری دهم شاهد آن بودیم! به واقع این اقدامات هیزی بود که برای آتش بزرگ فتنه ۸۸ به تدریج در طول چهار سال از تیر ماه ۱۳۸۴ تا خرداد ۱۳۸۸ فراهم آمد و تلاش شد تا با رقیب هراسی، اذهان جامعه را نسبت به رقیب اقتدر سیاه کنند که اگر ادعای تقلب در انتخابات کلید زده شد، افکار عمومی پذیرای این دروغ بزرگ باشد!

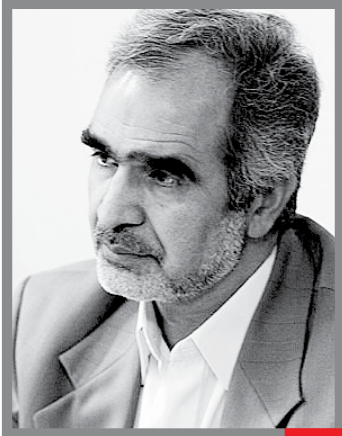
محمد ستاری فر

فعالیت مطبوعاتی را در دوران پس از انقلاب پشت سر می گذارد. به رغم اینکه قانون اساسی اصل را بر آزادی فعالیت مطبوعاتی قرار داده است، صدور مجوز فعالیت مطبوعاتی و فرهنگی برای نیروهای منتقد سیاسی کاملاً متوقف و به امر ناممکن بدل گشته است. محدود روزنامه های منتقد و مستقل باقیمانده نیز علی رغم اینکه تحت نظارت ها و کنترل های سخت و انبوه بخشنامه های محدودیت آفرین و اعمال سانسور گسترده به حیات کم فروغ خویش ادامه می دهند، هر آن نگران برخورد و توقیف هستند.»

زیر سؤال بردن عملکرد دولت در انتخابات

یکی از سیاست های تخریبی سازمان، تلاش برای ناسالم نشان دادن انتخاباتی بود که دوران چهار ساله اول دولت احمدی نژاد انجام شد. البته مشخص بود که این ترفند بعد از عدم اقبال ملت به این جریان سیاسی و شکست های پی در پی ایشان در انتخابات های انجام شده در دستور کار رسانه ای نشریات این جریان قرار می گرفت.

دبیرکل سازمان مجاهدین در دوازدهمین کنگره این سازمان که در مردادماه ۱۳۸۷ و در چهارمین سال دولت احمدی نژاد ایراد سخن می کرد، عملکرد دولت را در حوزه های مختلف نقد کرد و در مورد سیاست های داخلی چنین گفت: «برگزاری پراهم و بحث برانگیز دو انتخابات دوره سوم شوراهای شهر و روستا و دوره هشتم مجلس شورای اسلامی، میزان التزام عملی حاکمیت پکدست به اصول

محمد سلامتی

دروغینی از دولت، آن را نماد حاکمیت نظامیان در صحنه سیاست معرفی کنند. این ادبیات در جای جای مکتوبات جریان چپ و اظهارات فعالان سیاسی اصلاح طلب به بهانه های مختلف در طول دوران حاکمیت دولت نهم تکرار شد. برای نمونه «محمد سلامتی» از فعالان سیاسی این جریان چنین گفت: «حضور پررنگ و معنی دار نیروهای نظامی و اطلاعاتی در سیاسی ترین وزارتخانه، یعنی وزارت کشور، آن هم در سطوح مختلف آن، از وزارت گرفته تا استانداری ها و فرمانداری ها، به روشنی از رویکرد منفی حاکمیت نسبت به مردم سالاری و آزادی های سیاسی حکایت دارد.» این عوام فریبی در حالی صورت می گیرد که بیشتر فعالان سیاسی جریان چپ روزگاری خود در مجموعه های اطلاعاتی و امنیتی فعال بودند.

متهم کردن دولت

به محدود کردن آزادی های سیاسی اتهام دیگر دولت نهم از نگاه اصلاح طلبان محدود کردن آزادی های سیاسی و تنگ کردن فضای اجتماعی برای گروه های فکری مختلف جامعه بود. این در حالی است که رویکرد سیاسی دولت نهم اقتدر موسع و با رویکردی تساهل محور بود که در مقطعی صدای دیگر جریان های اصولگرا را نیز در آورد و با انتقادات متعدد مواجه شد. اما دبیرکل سازمان مجاهدین مدعی است: «جامعه مطبوعاتی کشور، تحت سیطره رویکرد تمرکزگرا و ضد آزادی توأم با سوءظن شدید نسبت به مطبوعات جناح رقیب و منتقدان سیاسی، یکی از دشوارترین شرایط

نظامی جلوه دادن دولت

یکی از حجمه های جریان چپ به دولت احمدی نژاد در این دوره، آن بود که دولت به پادگانی بودن و نظامی بودن متهم و تلاش شد با ترسیم چنین چهره

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

جریان های اردوگاه دوم خرداد، بعد از شکست بزرگ در سوم تیر ماه، بلافاصله تصمیم گرفتند آغاز دور جدید فعالیت دستگاه اجرایی کشور را به دوران حاکمیت استبداد و تمامیت خواهی و نبود آزادی و... تشبیه کنند. به واقع تلاش کردند چنان فضای خفقانی از حاکمیت دولت مستقر در حوزه داخلی ترسیم کنند که از همان ابتدا افکار عمومی در برابر هرگونه تصمیم گیری دولت در مسائل سیاسی داخلی شرطی شده و واکنش نشان دهد و دولت نتواند اهداف و راهبردهای خود را عملیاتی کند. آنها همه مانع موفقیت دولت منتخب مردم شوند. این رفتار کینه توزانه همه حوزه های عملکردی دولت از مسائل فرهنگی و داخلی گرفته تا سیاست بین الملل و برنامه های اقتصادی را در بر می گرفت و در این دوران شاهد سخت ترین همه ها به دولت نهم بودیم. اصلاح طلبان با انتخاب عنوان «اقتدارگرایان» برای جریان رقیب، با توهین به انتخاب ملت در سوم تیر ۱۳۸۴، تفکر حاکم بر دولت نهم را بزرگترین خطر برای کشور معرفی کردند. برای نمونه، «محسن آرمین» از چهره های رادیکال اصلاح طلب می گوید: «معتقدم که خطر اصلی برای کشور در حال حاضر جریان اقتدارگرایی است نه تحجر. اقتدارگرایان امروز در ایران برای تثبیت موقعیت خودشان از هرگونه ابزاری استفاده می کنند و قشری گری هم یکی از ابزارهایی است که اقتدارگراها برای منحرف کردن افکار عمومی از مسائل اصلی و مشغول داشتن آنها به خرافات و اوهاام یا عقاید تحریف شده و خرافه آمیز مذهبی از آن استفاده می کنند.» اصلاح طلبان تلاش کردند وضعیت کشور را بحرانی نشان دهند و بارها از قرار گرفتن در چنین وضعیتی سخن گفتند. برای نمونه «محمد ستاری فر» در همان سال اول آغاز به کار دولت نهم مدعی شد: «راه حل خروج از بحران، بازگرداندن کشور به مسیر عقلانی دولت های گذشته است.»

نظامی جلوه دادن دولت

یکی از حجمه های جریان چپ به دولت احمدی نژاد در این دوره، آن بود که دولت به پادگانی بودن و نظامی بودن متهم و تلاش شد با ترسیم چنین چهره

حافظه

المپیک لندن!

نگاهی به سیاست در المپیک - ۱

رقابت سنگین سیاسی میان انگلستان و آمریکا در آغاز قرن بیستم حکایت داشت. تنش های انگلیسی و آمریکایی در مسابقات مارتن نیز بروز کرد. «دوران دو پتری» دوندۀ ایتالیایی در لحظات آخر مسابقه غش کرد و برای رسیدن به پزشک مسابقات نیاز به عبور دادن وی از خط پایان بود. رقابت کننده آمریکایی «جان هایس»، پس از وی از خط پایان گذشت. انگلیسی ها وی را نفر دوم اعلام کردند و مقامات دو کشور بر سر اینکه آیا پتری- که به دلیل حال نامناسب با کمک دیگران از خط گذشته است- باید حذف شود یا نه، کشمکش داشتند.

بالاخره پس از یک ساعت و در شرایطی که تماشاگران در حال هو کردن بودند، ورزشکار ایتالیایی حذف و هایس برنده اعلام شد. در ماجرای دیگر، کشور فنلاند که در آن زمان تحت کنترل روسیه بود، ترجیح داد در مراسم افتتاحیه هیچ پرچمی نداشته باشد تا اینکه پرچم روسیه را به دست بگیرند. ورزشکاران ایرلند شمالی نیز مسابقات را به دلیل پذیرفتن استقلال شان از سوی بریتانیا تحریم کردند.

سیاست و ورزش، موضوعی نیست که تنها با شعار بتوان از جدایی آن گفت! واقعیت آن است که در طول یک قرن گذشته، آمیختگی این دو بارها نمایان شده است که مهم ترین تجلیگاه آن مسابقات المپیک بوده است! در طول بیش از یک قرن از آغاز المپیک این مسابقات بارها شاهد حمله، تحریم و تظاهرات... بوده است و ملی گرایی، نزادپرستی و دیگر انواع احساسات سیاسی بارها در رقابت ها رخ داده و باعث به آتش کشیده شدن پرچم و درگیری های فیزیکی و خونین و حتی مرگ ورزشکاران شده است!

از اولین دوره المپیک که در سال ۱۸۹۶ میلادی آغاز شد تا کنون، دوره ای نبوده است که مسائل سیاسی در این آوردگاه حاشیه ساز نشده باشد، اما در این میان برخی حوادث از جایگاه ویژه ای برخوردارند. حال که مسابقات المپیک توکیو در حال بررسی است، به برخی از این حوادث اشاره ای گذرا خواهیم کرد.

چهارمین المپیک، اولین دوره ای بود که مراسم افتتاحیه داشت و شهر لندن میزبان آن بود. در این مراسم از پرچم داران کشورهای مختلف خواسته شده بود با رسیدن مقابل جایگاه «شاه ادوار هفتم» پادشاه انگلستان، در ورزشگاه ۶۸ هزار نفری لندن، پرچم را به احترام وی پایین بیاورند! اما پرچم دار آمریکا، «رالف روز» (پرتابگر وزنه)، پرچم را به سمت پادشاه پایین نیاورد که این اقدام برای انگلیسی ها به شدت سنگین آمد! این ماجرا از پرورش فکری نداشتند.

دهلیز

محرومیت روستاها

بررسی فساد و ناکارآمدی های رژیم پهلوی

گفت: «اینجا نه حمام دارد، نه بهداشت و نه حتی جایی که بتواند کمک های اولیه پزشکی در اختیار روستاییان بگذارد. ولسی در عوض همان طور که می بینید، شعبه ای از کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، برای شان دایر کرده اند...» به همین دلیل بود که آن جوان سپاهی دانش، با اشاره به دفتر کانون پرورش فکری در روستای محل خدمت، می گفت: «در حالی که ما، باید ماهها با رؤسای مان برای تأمین بعضی نیازهای اولیه مثل هزینه سوخت مدرسه روستا چانه بزنیم، آنها میلیون ها پول مملکت را برای فعالیت سازمان هایی مثل این هدر می دهند... کودکان این روستا احتیاج به پوشاک و غذای بهتر دارند. ابتدا باید فکری به حال بهبود وضع زندگی شان کرد و آنگاه، از نظر پرورش فکری هم روش هایی به اجرا آورد که با شرایط روحی آنها سازگار باشد. ولی شیوه فعالیت کانون پرورش فکری به گونه ای است که کودکان روستا، بعد از یکی دیوار مراجعه به شعبه اش در این روستا، دیگر هرگز به سراغ نمی روند. زیرا تمام کتاب ها و وسایل سرگرمی موجود در کانون، برای شان حالت بیگانه دارد و اصولاً هم کودکان روستایی، چون ناچارند بعد از کار مدرسه، برای کمک به والدین خود، عازم مزرعه شوند، لذا وقت آزاد چندانی برای حضور در شعبه کانون پرورش فکری ندارند.»

در دهه پایانی عمر محمدرضا، شاه پهلوی مدعی بود کشور را به سمت تمدن بزرگ پیش می برد، اما این ادعا در حالی مطرح می شد که روستاهای این سرزمین- که حدود ۴۰ درصد جمعیت کشور را به خود اختصاص داده بود- از حداقل برخوردار نیز محروم بودند! این موضوع در آثار بسیاری از نویسندگان آن دوران بازتاب داشته است. در همین راستا «مینو صمیمی» منشی فرح درباره وضع زندگی روستاییان خاطره ای از سفر خود به یک روستا را روایت می کند. او در کتابش با نام «پشت پرده تخت طاووس» می گوید: «در اواسط دهه ۵۰ شمسی، طی بازدیدی از یک روستا، متوجه شدم مردم فلک زده آن روستا در کلبه های بسیار محقر ساخته شده از گل و پوشال به سر می بردند و نه تنها از آب آشامیدنی سالم، که حتی از امکانات اولیه بهداشتی نیز محروم بودند. کوچه های تنگ و پر پیچ و خم روستا، انباشته از گل و لای بود و تنها مغازه فروش مواد غذایی در آن، محیطی کثیف و پر مگس داشت. لباس های ژنده و لوازم زندگی روستاییان؛ از قبیل حصیر، متکای کهنه، لحاف

پساره و... نیز کاملاً گواهی می داد که مردم، در وضع اسفناوری زندگی می کنند. جوانی که به عنوان سپاهی دانش در آن روستا خدمت می کرد، در پاسخ سؤال من، راجع به حال و روز مردم روستا، با لحنی تمسخرآمیز

علم منشور قدرت و بحران مدیریت

نگاهی به حوزه‌های دیگر از مسئولیت نیروهای متعهد

حمزه عالمی
دکترای اندیشه سیاسی

احیای مدنیت دینی و حوزه عمومی بر مبنای سنت و تفکر سیاسی اسلام و ایران و زنده کردن حیات اندیشه در سپهر عمومی جامعه‌دو امری بود که در نوشته‌های قبل، نیروهای متعهد را در قبال آنها مسئول دانسته و درباره چرایی اهمیت و نتایج آنها کلیاتی گفتیم. خاستگاه این دست از مباحث، جایگاه تعیین‌کننده «حضور آگاهانه و منسجم» مردم در نظام اسلامی است و در دوران جدید که گسترش جوامع و پیچیدگی وظایف دولت‌ها مانع از مواجهه مستقیم حکمرانان با مردم می‌شود، اهمیت دادن به این حضور و عینیت بخشیدن آن از رهگذر گروه‌های میانجی در جامعه ممکن می‌شود و میانجی‌گری سیاسی نیازمند میانجی‌گری فکری است. این نوشتار در ادامه خطی که از نوشته‌های قبل دنبال می‌کند، همواره حیات اندیشه و حوزه‌هایی که می‌تواند آن را احیا کند، یعنی حوزه عمومی را به سبب موقعیت شکل‌گیری دیالکتیک مهم دانسته و ریشه بسیاری از مشکلات و از جمله ناکارآمدی نیروهای میانجی را در فقدان یا انحراف این دو موضوع می‌داند.

ضرورت اتخاذ رویکرد میانجی

در این نوشته‌ها که بر مسئولیت نیروهای متعهد تأکید می‌شود، این دعوی را داریم که طی چندسال اخیر نیروهای متعهد به ارزش‌های انقلاب اسلامی اولاً، تجربه سیاست‌ورزی خوبی کسب کرده و با فاصله گرفتن از تحركات هزینه‌ساز در سال‌های قبل به درک نسبتاً منسجمی از منافع ملی دست یافته‌اند و ثانیاً، تعهد نسبی آنان به ارزش‌های دینی و انقلابی و نیز ارتباط بیشترشان با مسائل جامعه، آنها را در مقام احیای مدنیت و تفکر سیاسی بر خاسته از سنت و در پیوند با مسائل جامعه قرار می‌دهد، اما این، تنها یک سرآغاز است و تداوم این راه به رویکردی وابسته است که پیوند سنت فکری ایران و مسائل کنونی جامعه را در نظر گیرد

و این راه بسیار دشواری است، چه اینکه بسیاری از اندیشه‌ورزان ایرانی راه خود را با این داعیه آغاز کرده‌اند، اما در ادامه مسیر دیگری را رفته‌اند. البته به جد باید تذکر داد که دوری از مطلق‌اندیشی یکی دیگر از مسئولیت‌های نیروهای متعهد در مواجهه با بخش زیادی از افکار و اندیشه‌هایی است که در جامعه فکری ایران تولید شده است. در بسیاری از این اندیشه‌ها می‌توان نقاط روشن متعددی ناظر به چگونگی روزآمد کردن سنت برای حل مسائل کنونی جامعه یافت و آنچه در اینجا به عنوان الزامی دیگر برای نیروهای متعهد مطرح می‌شود، «نگرش میانجی‌گرایانه» است. مشکل بزرگی که همواره وجود داشته، جزیره‌ای بودن سرمایه‌ها بوده است؛ از سرمایه‌های مادی تا سرمایه‌های فکری. این عدم پیوند سرمایه‌های فکری و به خط نشدن آنها در مسیر مصالح حاکمیت و جامعه اسلامی در شرایطی که احساسات و گرایش‌های شالوده‌شکن از ناحیه پدیده‌های مختلف فرهنگی به جامعه ایران راه یافته است، اجازه نمی‌دهد ذخایر فکری و انرژی نیروهای سیاسی بر حل مشکلات تمرکز کنند.

علم در دایره نگرش‌گرایی سیاسی

یکی از حوزه‌های مهم و مبنایی در زمینه رویکرد میانجی‌گرایانه، پیوند میان روش‌های علمی از رهگذر وفاق سیاسی است. علم مدرن و چگونگی مواجهه مسلمانان با آن سرگذشت مفصلی در جهان اسلام دارد. ابراهیم کالین- که هر چند اکنون در مقام سخنگوی وزارت امور خارجه ترکیه قرار دارد، اما به عنوان فردی صاحب‌نظر در زمینه رابطه علم و دین به شمار می‌آید. معتقد است در جهان اسلام سه رویکرد نسبت به علم شکل گرفته است: رویکرد اول که یک رویکرد مقدماتی به شمار می‌آید از سوی سعید نوری- از نوآندیشان ترکیه و شاگردانش، مطرح شد که می‌کوشند میان یافته‌های علم مدرن و آیات قرآن ارتباط برقرار کنند و پیامدهای ناگوار علم مدرن را نظیر آنچه در جنگ‌های جهانی ظاهر شد- با تأکید بر آموزه‌های اخلاقی پاسخ دهند؛ در رویکرد دوم که نگرش معرفت‌شناسانه به علم دارد، آن را از مقام متافیزیکی پایین می‌آورد و با استناد به آرای

فلاسفه علم همچون کوهن، پوپر، فایربرند و... برای شکستن هیمنه اثبات‌گرایی (پوزیتیویسم) و عینیت علوم تجربی، علم را اصولاً به‌عنوان ساختاری معرفتی معنا می‌کند که ادعای تبیین نظم واقعیت فیزیکی در چارچوب منحصربه‌فرد روش علمی را دارد و دعاوی هستی‌شناسانه ندارد. در این رویکرد فلسفه علم با جامعه‌شناسی علم یکی گرفته می‌شود و هرگونه توسل به اعتبار جهان‌شمول و عینیت در علوم فیزیکی بر مبنای تاریخ‌گرایی مطلق، ایدئولوژی و سوگیری فرهنگی و نظایر اینها در این علوم، رد شده است. از نظر ابراهیم کالین این دیدگاه از آنجا مورد توجه شمار زیادی از متفکران اسلامی و از جمله متفکران ایرانی (مانند سعید زیباکلام) قرار گرفته است که به زعم آنها می‌تواند مبنایی برای اسلامی‌سازی دانش قرار گیرد؛ اما رویکرد سوم که کالین خود به آن نزدیک است، رویکردی است که نگرشی متافیزیکی و هستی‌شناسانه به علم دارد و در آرای افرادی مانند رنه گنون، سیدحسین نصر، نقیب‌العطاس و... نمایان شده است و به اعتقاد کالین دیدگاه افرادی همچون مهدی گلشنی، آیت‌الله جوادی آملی و شاگردانش در ایران نزدیک به این رویکرد است. در این رویکرد، توحید صبغه مقدسی به هستی و طبیعت می‌دهد و زیربناهای فلسفی علم اسلامی، آنگونه که نصر، العطاس و دیگران تعریف کرده‌اند، از توحید مشتق می‌شوند، یعنی توحید، به‌عنوان اساس دین اسلام، در قلمرو علوم طبیعی به‌عنوان وحدت ذاتی علم با وحی الهی و روابط متقابل نظم طبیعی مطرح می‌شود، بنابراین علم زمانی می‌تواند اسلامی و دینی باشد که وحدت میان طبیعت با خدا را بازتاب دهد.

آفاق

چهره پنهان سیاست - ۷

پوشش‌هایی برای نفوذ!

سیامک باقری

دکترای علوم سیاسی

خانم «ماری گالیسه» به عنوان پرستار «دلسوزا (De L Souza)» در پوشش پزشکی در شیراز و «ویلیام جمس تامپسون» کشیش انگلیسی مقیم اصفهان و... به جرم جاسوسی دستگیر می‌شوند. (ر.ک. تقوی، ۱۳۸۵/۲۸) واقعیت دنیای جاسوسی با وجود مدرن شدن ابزارهای جاسوسی و نفوذ فنی، هنوز از نفوذ انسانی بی‌نیاز نشده است. به گفته دکتر پل مادرل، پژوهشگر اطلاعات جاسوسی و امنیت در دانشگاه بریستول: «گاهی نیاز به کارهای خاص یا تصمیمات خاصی هست که تنها از یک انسان برمی‌آید. (ریجوی، ۱۳۸۹: ۲۸). واقعیتی که «پیتر رایت» افسر سابق F15 در کتاب «پروتکل چهارم» تأیید می‌کند: «نمونه‌ای از آفت زنگ گندم در مزارع شوری را به سازمان سیا فرستادم. پس از پردازش این اطلاعات، پیش‌بینی شد که مسکود در سال آینده با کمبود ۵۰ میلیون تن گندم مواجه خواهد شد و برای تأمین این نیازمندی دوره‌احل بیشتر ندارد. پشت میز مذاکره بنشینید و امتیاز بدهد یا به اروپای غربی حمله کند. در نهایت شوری مذاکره را پذیرفت و از قرارداد «سالت ۳» که در مورد استقرار موشک‌های بالستیک در فضا بود، منصرف شد.» (وزارت اطلاعات، ۱۳۹۳/۱۰/۲۳) رؤسای سازمان سیا مانند ترنر نیز استفاده از استادان و دانشجویان برای نفوذ و جاسوسی را امر بدیهی دانسته و تأکید می‌کنند: «چنانچه دانشجویانی از کشورهای موردنظر در آمریکا مشغول تحصیل باشند، این کمال حماقت است که در پی یافتن عناصر مستعد برای هدف و مقصود خودمان در بین آنها برناییم.» (ترنر، همان: ۱۷۰)

۱۱ خرد

شماره ۱۱۰۱۰ | دوشنبه ۱۸ مرداد ۱۴۰۰

صداقت

سیاست نامه

اندیشه سیاسی فضل‌الله نوری - ۳۴

دو اندیشه متضاد در مشروطه!

فتح‌الله پربشان

دبیر گروه اندیشه

یکی از مهم‌ترین دستاوردهای جریان‌شناسی مشروطه، تشخیص و تفکیک «زعمای اصل و مستقل و رجال صالح دینی و سیاسی» از خطوط «تندرو، فرصت‌طلب، التقاطی و سکولار» است. بررسی و مطالعه علمی و تاریخی نشان می‌دهد، در جنبش مشروطیت، با دو جریان کلی و متضاد با هم روبه‌رو هستیم که می‌توانیم از آنها با عنوان جریان «اسلام‌گرا» و «غرب‌گرا» یاد کنیم. جریان «غرب‌گرا» به رهبری امثال تقی‌زاده، حسین‌قلی خان نواب، پیرمیر خان ارمنی و... شکل می‌گیرد و جریان «اسلام‌گرا» نیز به دو بخش کلی جریان «مشروطه‌خواه» و جریان «مشروطه‌خواه» تقسیم می‌شود. در صدر جریان «مشروطه‌خواهی» در ایران، شیخ فضل‌الله نوری قرار دارد و البته در کنار او نیز افراد شاخصی قرار دارند که گوئی به عمد تلاش می‌شود این افراد و مساعی آنها نادیده گرفته شود و شیخ شهید تنها جلوه داده شود. برخی از این افراد که در کنار شیخ فضل‌الله نوری قرار دارند می‌توان به آخوند ملاقرابانعلی (زنجان)، حاجی میرزا حسن آقا مجتهد (تبریز)، آقا سیدمحمدباقر دره‌ای (اصفهان) و حاج‌ملا محمد خمایی (رشت) و در تهران، ده‌هاروحانی فاضل و مجتهد نظیر آخوند رستم‌آبادی، ملامحمد آملی و حاج آقاعلی اکبر بروجردی و حاج میرزا ابوتراب شهیدی قزوینی و حاج شیخ روح‌الله دانایی که با شیخ همسو بودند، اشاره کرد. چنانکه در نجف نیز شخصیتی مثل آیت‌الله محمدکاظم یزدی «صاحب عسره» (مرجع عام جهان تشیع) از منتقدان مشروطه سکولار و حامی مشروطه‌خواهان است. از سوی دیگر، در رأس جریان «مشروطه‌خواهان مشرع» نیز، مراجع ثلاثه مشروطه‌خواه نجف، یعنی آیات عظام آخوندخراسانی، حاجی میرزا حسین تهرانی و شیخ عبدالله مازندرانی حضور دارند که چهره‌هایی مثل میرزای‌نائینی در کنارشان حکم دستیار و عقل منفصل را دارند. در ایران هم می‌توان از شخصیت‌های مشروطه‌خواهی، مانند حاج آقا نورالله نجفی (اصفهان) و سیدین مرحوم طباطبایی و بهبهانی نام برد. از تلاش‌های جریان سکولار غربگرا در بازخوانی ویژه دوران مشروطه علاوه بر تنها و یکه جلوه دادن شیخ، می‌توان به پررنگ نشان دادن اختلاف شیخ نوری با آخوندخراسانی اشاره کرد. واقعیت آن است که در جریان مشروطیت، اختلاف آیت‌الله آخوندخراسانی با شیخ شهید و همفکران او مثل مرحوم صاحب‌عسره، زیادی از سوی مورخان سکولار برجسته شده و آنان می‌کوشند چهره‌ای لیبرال و غربگرا از مرحوم آخوند و میرزای‌نائینی ارائه دهند و به این ترتیب، ایشان را برای منافع دین‌ستیز خود مصادره کنند. در حالی که در نگاه کلان، شیخ و آخوند در اصول با هم متحد بوده و هر دو دغدغه دین داشتند، اما در تکنیک متفاوت هستند. مدعای این مطلب اقدامات بعدی آخوند و نائینی در مخالفت با دست‌اندرکاران سکولار مشروطه است. پس از شهادت شیخ فضل‌الله، وقتی پرده‌ها کنار رفت و مسلک فکری و عملی تقی‌زاده و حزب دموکراتش عیان و آیت‌الله بهبهانی ترور شد، مرحوم آخوند شدیدا به مخالفت با آنها برخاست و حکم به توقیف روزنامه ایران نو(ارگان حزب دموکرات) و تکفیر سیاسی تقی‌زاده داد و بر عزل او از والت مجلس تأکید کرد و ۲۵ مدتی بعد عزم ایران به منظور اصلاح امر مشروطه کرد که متأسفانه به نحوی مشکوک درگذشت.

منابع:
۱- درک شهری از مشروطه، رسول جعفریان، ص ۱۱۲.
۲- رسالتهای مشروطیت، دکتر غلامحسین زرگرزاد، جلد دوم، انتشارات مؤسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، چاپ ۱۳۸۷، ص ۱۲۰.

ریزش‌ها

فراز و فرود سیدمحمد موسوی خوئینی- ۸

پشت صحنه دو فتنه!

بررسی فراز و فرود حیات سیاسی مرد پشت صحنه اصلاحات بدون اشاره به نقش وی در دو فتنه مخاطره‌آمیز واقع‌ه کوی دانشگاه در سال ۱۳۷۸ و فتنه ۱۳۸۸ ناقص و ابتر است. پس از حاکمیت جریان دوم خرداد ۱۳۷۶ از اولین ثمرات جریان موسوم به اصلاحات انتشار روزنامه‌های متعدد مشهور به زنجیره‌ای با ویژگی‌های مشترکی، نظیر ساختار شکنی، عوام‌فریبی، افراطی‌گری، ناامیدسازی و توهین به مقدسات و ارکان نظام اسلامی بود که با تعطیلی یکی، روزنامه‌های دیگر و با عنوانی دیگر ولی با همان کادر منتشر می‌شد؛ از این رو طرح اصلاح قانون مطبوعات در تیرماه ۱۳۷۸ در کمیسیون فرهنگی مجلس پنجم، مطرح شد و در چهار بند به تصویب رسید. روز ۱۵ تیر یک روز پیش از تصویب این قانون در مجلس، روزنامه «اسلام» به مدین مسئولی موسوی خوئینی‌ها با توجه به افشا شدن قتل‌های زنجیره‌ای، برای متاثر کردن مجلس و جامعه دست به انتشار یک سند جعلی از وزارت اطلاعات با این تیتُر زد: «سعید امامی پیش‌نهاد اصلاح قانون مطبوعات را داده است» این تیتُر دروغ به تعطیلی روزنامه سلام منجر شد و اعتراض دانشجویان را به دنبال داشت. در جریان این اعتراضات، گروهان‌گیری یکی از نیروهای انتظامی، سبب ورود نیروی انتظامی به دانشگاه و سوء استفاده لباس شخصی‌ها از این موقعیت و دامن زدن برخی از مسئولان وقت همانند تاج‌زاده و موسوی‌لاری درگیری‌هایی در کوی دانشگاه به وجود آمد که روزنامه‌های زنجیره‌ای با بزرگنمایی و کشته‌سازی و انتشار

تصاویر جعلی سعی در تحریک جامعه کردند؛ اما سرانجام پس از چند روز آشوب، دلجویی رهبر معظم انقلاب از دانشجویان و همچنین پیام ایشان که با حضور مردم در صحنه دفاع از انقلاب در روز ۲۳ تیر ۱۳۷۸ همراه شد، این فتنه ناکام ماند. ۱ ایفای نقش جدی در پشت پرده حوادث منجر به فتنه ۸۸ از دیگر فرازهای قابل بررسی آقای خوئینی است. وی در مقطع انتخابات دهم ریاست جمهوری دبیرکل مجمع روحانیون مبارز است و اساساً، سیل اهداف خود را رهبری نظام قرار می‌داد. همچنین راز حضور مهندس موسوی در انتخابات ریاست جمهوری آن هم بعد از بیست سال سکوت منفعلانه و انزوای سیاسی را می‌توان در تأثیرگذاری خوئینی‌ها جست‌وجو کرد. حضور سؤال‌برانگیز مهندس موسوی و کناره‌گیری تعجب‌برانگیز خاتمی به نفع وی در پی اظهار تمایل موسوی‌خوئینی‌ها به نامزدی مهندس موسوی صورت گرفت. جالب است که دوروز پیش از انجام انتخابات، خوئینی‌ها در اطلاعیه‌ای از شائبه تقلب در انتخابات گفت تا سناریوی طراحی شده برای بعد از انتخابات رسماً کلیلد بخورد. وی در بیانیه خود می‌گوید: «هر گونه کارشکنی بر سر راه این کمیته‌ا کمیته صیانت از آرا» از سوی هر کس دلیل روشنی بر نیت مشکوک کارشکنان است.»^۲

۱- عالی جناب سایه، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱ شهریور ۱۳۸۹.
۲- اطلاعیه موسوی‌خوئینی‌ها درباره احتمال تقلب در انتخابات، سایت کلمه، ۲۰ خرداد ۱۳۸۸.

نکته گرام

علی جعفری، فعال مجازی؛ یاد بگیریم در همه چیز کمی صبور باشیم. رئیس جمهور منتخب حق دارد معاونان و وزرای کابینه را طبق برنامه خود انتخاب و معرفی کند. ضمن اینکه تکلیف دارد به وعده‌هایش عمل کند. صبور باشیم و اجازه بدهیم آقای رئیسی از حق قانونی خود استفاده کند. برای غرزدن و تیکه انداختن همیشه وقت هست.

رضاسراج، کارشناس راهبردی؛ پایان دولت روحانی و دست برتر مقاومت در منطقه، رژیم صهیونیستی و آمریکا را در بدترین موقعیت خود طی هشت سال گذشته قرار داده است؛ از این رو پروپاگاندا «پاسخ جمعی» به ایران صرفاً یک لاف در غریبی با هدف عملیات روانی-ادراکی استراتژیک برای نشان دادن دولت جدید ایران در پای میز مذاکره است!

مسعود براتی، کارشناس حوزه تحریم؛ مذاکره برای رفع تحریم تجربه شکست خورده هشت سال روحانی بود. برای رفع تحریم واقعی و پایدار باید خنثی‌سازی تحریم هم در سیاست داخلی و هم در سیاست خارجی اولویت باشد. در سیاست خارجی خنثی‌سازی تحریم را می‌توان از طریق دو کار دنبال کرد: استفاده از فرصت‌های منطقه برای توسعه فعالیت‌های اقتصادی و افزایش هزینه دشمن در اعمال تحریم.

عبدالله گنجی، روزنامه‌نگار؛ با شروع به کار رئیسی اگر از مپرسند سه اولویت اصلی و آنی دولت چیست؟ خواهیم گفت: کنترل و تثبیت قیمت‌ها به روش غیر قهری، مواجهه هدفمند با کرونا، تلف نکردن حتی یک روز برای رفع تحریم یا توجه به سه اصل حکمت، عزت و مصلحت.

حجت‌الاسلام علیرضا پناهیان؛ ولایت فقط یک اعتقاد نیست، یک شیوه مدیریت هم هست که مردمی، خلاق، جهادی و کشف‌کننده استعدادهاست. امروز دشمن در جبهه یک مدیریت ولایی، شیوه مدیریت بروکراسی‌وار بی‌عرضه و کر و کور و بی‌عقلی است که بسیاری از مدیران ما پشتش پنهان شده‌اند. هر مدیر مختلفی باید مجازات شود، اما مدیران متخلف خوزستان، سه برابر باید مجازات بشوند!

محمد صدوقی، فعال فضای مجازی؛ رئیس‌جمهور در پایان دولت باید در یک مصاحبه جدی مورد پرسش‌های سخت کارشناسان قرار بگیرد که قوت و ضعف‌های او در حافظه مردم ثبت شود، نه اینکه در یک مصاحبه خودمانی از کارهای فردی او بپرسیم!

سیدناصر موسوی لارگانی، نماینده مجلس؛ آنچه جایگاه حسن روحانی یک انقلابی قبل انقلاب را در پیشگاه ملت تنزل داد، علاوه بر غرب‌گدایی، اعتماد به اطرافیان طمع‌کار بود که با رمز اعتدال، مانند خوره به جان بیت‌المال افتاده و با توسعه خود بی‌اعتمادی ملت را باعث شدند.

احمد نادری، نماینده مجلس؛ دولت به اصطلاح تدبیر رفت و ترومای آن در حافظه جمعی ایرانیان ماند. به خاطر هشت سال حکومت نولیبرال‌های وطنی و گروگان گرفتن معیشت مردم، تورم و رکود شدید، حوادث ۹۸ و ریختن خون هموطنان، ترور ناجوانمردانه حاج قاسم عزیزمان و هزار مسئله دیگر؛ نه می‌بخشیم، نه فراموش می‌کنیم.

007 کنار شماست!

پگاسوس چیست و چگونه از افراد جاسوسی می‌کند؟

محمد صالح نادری

کارشناس فناوری اطلاعات

فیلم‌های جاسوسی مانند ۰۰۷ و هویت بورن همیشه یکی از ژانرهای محبوب بین مردم بوده است و طرفداران بسیاری دارند. در گذشته جاسوسی یک شبه شغل بسیار مخاطره‌آمیز و با ریسک‌های بالا بود که جاسوسان «ک.گ.ب.» یا «ام.آی.۶» برای به دست آوردن اطلاعاتی حتی کم، جان خودشان را به خطر می‌انداختند و به دل دشمنان می‌زدند، اما امروز جاسوسی دیگر آن خطرات سابق را ندارد و اطلاعاتی هم که به دست می‌آید، قابل مقایسه با گذشته نیست. جاسوسی دیگران به سادگی یک کلیک کردن شده است!

«پگاسوس» نام یکی از جاسوس‌افزارهای امروزه است که به وسیله شرکت صهیونیستی NSO ساخته شده است. این بدافزار با نفوذ به تلفن همراه سوژه خود، ۲۴ ساعته از تمام حالات و اطلاعات او جاسوسی کرده و به تمام پیامک‌ها، مخاطبان، تماس‌ها، عکس‌ها، شبکه‌های اجتماعی، موقعیت مکانی، صداهای اطراف تلفن همراه، تصاویر محیط اطراف، دسترسی کامل به دوربین اصلی و سلفی، برنامه‌های نصب شده دیگر و همه آنچه فکر کنید یک شخص می‌تواند با تلفن همراه خود انجام دهد، دسترسی دارد. اگر چنین بدافزاری بر روی تلفن همراه شما نصب شود، بدون اینکه متوجه تغییراتی در دستگاه خود شوید، تمام اطلاعات‌تان به سرویس‌های جاسوسی صهیونیستی منتقل شده و در مواقع لازم از آنها استفاده خواهد شد. طبق اطلاعات به دست آمده، این برنامه بر روی هر دو سیستم عامل اندروید و iOS امکان نصب دارد و این گونه نیست که فکر کنید سیستم عاملی به دیگری برتری داشته باشد. چگونگی نصب این بدافزار بر روی تلفن همراه از روش‌های مختلفی پیروی می‌کند و یک روش ثابت وجود ندارد. ممکن است یک پیام تبریک عید مبارک در واتساپ دریافت کنید و بر روی آن کلیک کنید و بدون اینکه متوجه شوید، به این بدافزار آلوده شوید؛ همانطور که برخی روزنامه‌نگاران و مقام‌های عربی به این شیوه طعمه این جاسوس‌افزار شدند یا ممکن است یک ایمیل ناشناس دریافت کنید و با بازکردن آن تسلیم این برنامه شوید. گفته می‌شود حتی اگر کاربر باهوشی باشید و تمام نکات امنیتی را هم به دقت رعایت کنید، این بدافزار با استفاده از روش‌هایی با نام «کلیک‌صفر» برای آلوده کردن طعمه‌هایش نیازی به حرکتی از

سوی آنها ندارد و می‌تواند از ضعف سیستم عامل استفاده کند و به راحتی کاربران را آلوده کند! بنابراین خوش‌خیال‌ها به این نکته‌ها توجه کنید، رعایت می‌کنید، نباشید! این بدافزار تاکنون به صورت تخمینی ۶۰۰ سیاستمدار و مقام دولتی، ۲۰۰ روزنامه‌نگار، ۷۰ مدیر ارشد شرکت‌های مهم خصوصی و ۸۵ فعال حقوق بشر را هدف جاسوسی قرار داده است. بیش از ۵ هزار شماره تلفن در فهرست جاسوسی پگاسوس بوده‌اند؛ در حالی که شرکت سازنده این بدافزار، یعنی ان‌اس‌او مشخص است؛ اما هنوز کسی کاری با این شرکت صهیونیستی ندارد. در میان سیاستمداران معروف نام‌هایی، مانند امانوئل ماکرون هم دیده می‌شود که حتی از ترس این برنامه شماره تلفن و گوشی خود را هم عوض کرده است و دستور داده که قواعد امنیتی در میان مسئولان فرانسوی بازبینی شود. گفته می‌شود این جاسوس‌افزار در قتل خاشقچی، فعال رسانه‌ای عربستانی هم نقش داشته است و با کمک اطلاعات به دست آمده از تلفن همراه او به وسیله این برنامه، اقدام به قتل او انجام شده است. به تازگی حتی رسانه‌ها خبر داده‌اند، برخی شخصیت‌های سیاسی، نظامی و دینی عراقی از جمله رئیس‌جمهور، نخست‌وزیر این کشور در فهرست اهداف این جاسوس‌افزار بوده‌اند.

در سال ۲۰۱۹، واتساپ این مسئله را فاش کرد که پگاسوس به بیش از ۱۴۰۰ تلفن همراه، بدافزار ارسال کرده و در واقع از نقاط ضعف آنها در راستای اهداف و مقاصد خود بهره برده است. بدافزار پگاسوس به راحتی با برقراری یک تماس واتساپی با شماره‌های هدف، حتی اگر فرد هدف به تماس مذکور پاسخ هم ندهد، به آن گوشی تلفن همراه نفوذ کرده و اطلاعات آن را تخلیه می‌کند. به گفته

برخی کارشناسان امنیتی، پگاسوس با در اختیار گرفتن مدیریت تلفن همراه کاربر، می‌تواند حتی کارهایی را با گوشی آن شخص انجام دهد که صاحب آن در حالت عادی توانایی آن کارها را ندارد و این امر سبب می‌شود این بدافزار به یک وسیله جاسوسی بی‌نقص تبدیل شده و از هر مقام و مسئولی در دنیا اطلاعاتی به دست آورد که حتی خود آن شخص هم اطلاع نداشته باشد، آن هم بدون هیچ هزینه و ریسکی!

برای مقابله با این جاسوس‌افزار و تمام برنامه‌های مشابه آن، هیچ راهکاری وجود ندارد. شرکت‌های جاسوسی همیشه یک قدم از طراحان و سازندگان تلفن‌های همراه و توسعه‌دهندگان سیستم‌های عامل جلو هستند. اگر فرض کنیم که مدیران اپل و گوگل و دیگر شرکت‌های فناوری، واقعا با این شرکت همکاری نداشته‌اند و در ظاهر ژست مقابله با اقدامات برهم زنده حریم شخصی کاربر را نمی‌گیرند، می‌دانیم که هر یک از این شرکت‌ها به نحوی از کاربران خود جاسوسی می‌کنند و اطلاعات به دست آمده از این راه، داده‌های گران‌بیمتی هستند که بخشی از درآمد این غول‌های فناوری از این راه به دست می‌آید. اپل هنوز درگیر ماجرای سرقه اطلاعات از کاربران است و گوگل هم وضع بهتری ندارد. هنگامی که یک تلفن همراه هوشمند در دستان خود می‌گیرد، اگر کاربر عادی هستید باید نگران از دست دادن اطلاعات و حداقل فیلم‌ها و تصاویر شخصی خود باشید که ممکن است مشکلاتی برای خانواده خود ایجاد کنید و اگر یکی از مقام‌های مسئول کشور هستید، باید نگران لو رفتن داده‌های حساسی باشید که حتما مشکلاتی را برای کشور خود ایجاد می‌کنند. هرچقدر هم که نکات امنیتی را رعایت کنید، استفاده از تجهیزات هوشمند مخاطراتی دارد که برای برخی از مسئولان، ضررهایش بیشتر از منفعت آن است. در دنیایی که حتی تلفن ساده‌ای مانند نوکیا ۱۱۰۰ امکان حک به صورت خاموش را دارد، حفظ اطلاعات از گزند جاسوسان، کار سختی است.

همه در خطرند!

آیفون پیدا کنند، راهی برای حک کردن همه آنها پیدا کرده‌اند و این یعنی همه افراد در خطر خواهند بود.

شخصی‌ترین اطلاعات مد عکس‌ها، پیام‌های متنی و ایمیل-در تلفن‌های ما ذخیره می‌شود. نرم‌افزارهای جاسوسی می‌توانند با دور زدن رمزگذاری که از داده‌های ارسال شده در اینترنت محافظت می‌کند، مستقیماً آنچه را که در زندگی ما اتفاق می‌افتد، فاش کنند! پگاسوس جدیدترین نمونه‌ای است که نشان می‌دهد همه ما در برابر فضول‌های دیجیتال آسیب‌پذیر هستیم. شیوه‌های امنیتی عمومی مانند به روزرسانی نرم‌افزار و استفاده از احراز هویت دو مرحله‌ای می‌تواند به دور نگه داشتن هک‌های اصلی کمک کند، اما هنگامی که مهاجمان متخصص و با بودجه خوب منابع خود را بر روی یک فرد متمرکز کنند، محافظت از آن بسیار دشوار است و عملاً آن فرد تسلیم شده است.

فرانسه، برهم صالح رئیس‌جمهور عراق و سیریل رامافوسا رئیس‌جمهور آفریقای جنوبی است. همچنین هفت نخست‌وزیر سابق و سه نخست‌وزیر فعلی، عمران خان پاکستانی، مصطفی مدبولی مصری، سعدالدین العثماني از مراکش و محمد ششم پادشاه مراکش در این فهرست قرار دارند. جالب است که بدانید بیشتر تلفن‌های همراه آلوده شده از نوع اپل بوده‌اند.

ادوارد اسنودن که در سال ۲۰۱۳ اطلاعاتی در مورد شیوه‌های نظارتی آژانس امنیت ملی آمریکا فاش کرد، در مصاحبه‌ای با گاردین خواستار ممنوعیت فروش نرم‌افزارهای جاسوسی شد. او استدلال کرد که در غیر این صورت به زودی از چنین ابزارهایی برای جاسوسی میلیون‌ها نفر استفاده می‌شود. اسنودن می‌گوید: هنگامی که ما در مورد آیفون از شرکت اپل صحبت می‌کنیم و می‌بینیم که بسیاری از سیاستمداران از آن استفاده می‌کنند، بنابراین اگر راهی برای حک کردن یک

از این برنامه به دست می‌آوردند، به حالت تعلیق درآورده است.

شرکت سازنده این جاسوس‌افزار اعلام کرده است، قرار نیست پگاسوس برای دنبال کردن فعالان، روزنامه‌نگاران و سیاستمداران استفاده شود. این شرکت در وبگاه خود می‌گوید: «گروه NSO محصولات خود را فقط به سازمان‌های اطلاعاتی و انتظامی دولتی دارای مجوز می‌دهد تا تنها در پیشگیری در جنایات جدی جلوگیری شود!» با این حال گروه عفو بین‌الملل به صورت مستند نشان می‌دهد، چگونه این جاسوس‌افزار تلفن‌های همراه افرادی را آلوده کرده است که امکان سرزدن جنایت از آنها وجود ندارد! مستنداتی که یک شرکت امنیتی کانادایی هم این ادعا را تأیید می‌کند.

در فهرستی که ۵۰ هزار شماره تلفن مورد حمله قرار گرفته به وسیله این نرم‌افزار را نشان می‌دهد، نام‌های امانوئل ماکرون رئیس‌جمهور

استفن شانکلند

کارشناس امنیتی و خبرنگار ساینس

محققان امنیتی شواهدی مبنی بر تلاش موفقیت‌آمیز نصب پگاسوس، نرم‌افزاری ساخته شده در یک شرکت امنیت سایبری مستقر در اسرائیل، بر روی تلفن‌های فعالان سیاسی، روزنامه‌نگاران و بازرگانان یافته‌اند. به نظر می‌رسد فعالان و دیگران هدف نظارت مخفی این نرم‌افزار بوده‌اند.

این موضوع سیاسی باعث فشارهایی نه تنها از سوی فعالان، بلکه از سوی دولت‌هایی که نگران سوءاستفاده از نرم‌افزار گروه NSO هستند، بر روی رژیم صهیونیستی شده است. فرانسه و ایالات متحده نگرانی‌های خود را افزایش داده‌اند و NSO امتیازاتی را که برخی کشورها

پژواک

هک کلاب‌هاوس

۴ میلیارد شماره تلفن لو رفت!

در جریان یک اقدام هکری بی‌سابقه، پایگاه داده شبکه اجتماعی کلاب‌هاوس هک شده و اطلاعات کاربران آن و فهرست تماس تلفن همراه آنها به دست هکرها افتاده است. مجموع شماره‌های هک شده و عرضه شده برای فروش در دارک وب با بخش تاریک اینترنت که محل تجمع خلافکاران است، به ۴ میلیارد شماره می‌رسد. قرار است این داده‌ها در یک مزایده خصوصی به فروش برسند. پیش از این هم اطلاعات ۱/۵ میلیون کاربر این برنامه لو رفته بود!

نرم افزار

چیدانه

خونهات را از نو بچین!

بهترین ایده‌های طراحی برای خانه و محل کار خود را در «چیدانه» پیدا کنید! چیدانه محلی برای دیدن عکس پروژه‌های دکوراسیون و معماری شرکت‌های مختلف ایرانی است. در چیدانه می‌توانید محصولات متنوع موجود در بازار را مشاهده کنید و با سازندگان و فروشندگان آنها ارتباط برقرار کنید. با دیدن چیدمان‌های مختلف از وسایل مختلف، ایده‌هایی به ذهن‌تان خواهد آمد که می‌توانید به خانه و زندگی خود تنوع بدهید. اگر کالایی را هم ببینید، می‌توانید آن را مستقیم سفارش دهید.

خبر خوب

گامااسل

بومی سازی پرتودهنده‌های خونی

با ساخت دستگاه «گامااسل» در داخل کشور نیاز بیماران برای پرتودهی به فرآورده‌های خونی رفع می‌شود. برای درمان بیماران متعددی، مانند بیماران HIV، بیماران نقص ایمنی، نوزادان نارس و... که به فرآورده‌های خونی نیاز دارند، لازم است این فرآورده‌ها پیش از انتقال به بدن بیمار، پرتودهی شود در

غیر این صورت تمامی فرآیند درمان را دچار مشکل می‌کند. تولید نمونه ایران‌ساخت این دستگاه ضمن ایجاد اشتغال برای متخصصان و فناوران کشور، منجر به توسعه و ارتقای سلامت در کشور و همچنین جلوگیری از خروج ارز از کشور شده است.

گرنیت بدون آژانس‌های ادبی به بیراهه می‌رود

نسیم اسپدیر

دبیر گروه فرهنگ

«گرنیت» به معنای بودجه‌ای است که به گروه یا نهاد و مؤسسه‌ای برای هدفی خاص، از جمله پژوهش و تحقیق تعلق می‌گیرد. حالا چند سالی است که طرح گرنیت در حوزه کتاب نیز جدی‌تر از گذشته شده است. طرح «گرنیت» یا طرح «حمایت از ترجمه و انتشار کتاب ایران در بازارهای جهانی» یکی از اقدامات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در معاونت امور فرهنگی با رویکرد توسعه فرهنگ و ادبیات ایران در جهان است. هدف اصلی طرح گرنیت ایجاد و همچنین تقویت بازار برای کتاب ایرانی در جهان است، اما برای بیشتر آشنا شدن با این موضوع مهم به سراغ فرزانه فخریان، فعال فرهنگی، مترجم و مدیر آژانس ادبی ناکتا رفته‌ایم و با او به گفت‌وگو نشستیم:

گرنیت کتاب به چه معناست و شامل چه نوع حمایت‌هایی می‌شود؟

حمایت از ترجمه و نشر کتاب‌های یک کشور به زبان‌های دیگر و در سایر کشورها. این حمایت سال‌هاست که به صورت رسمی از سوی بعضی از دولت‌ها به طور مستقیم یا از سوی نهادها و بنیادهای فرهنگی‌شان انجام می‌شود. تعریف روشن آن، این است که «ما هزینه می‌کنیم تا کتاب‌مان را مردم شما هم بخوانند». در تبادل حقوق ترجمه و طبیعتاً انتشار کتاب در بازارهای جهانی، بر اساس قوانینی که وجود دارد، مبالغی باید هزینه شود که مهم‌ترین و رایج‌ترین آن، مبلغ حق نشر است، یعنی ناشر مقصد باید متناسب با شرایط کتاب در کشور هدفش، مبلغی را به ناشر مبدأ یا هر کسی که دارنده حق نشر اثر است، بپردازد. با اعطای گرنیت، این مبلغ به جای ناشر مقصد از سوی آن دولت یا نهاد مبدأ پرداخت می‌شود تا به نوعی کار برای او آسان شود و البته به این کار نیز ترغیب شده باشد. یک نوع دیگر هم گرنیت ترجمه است، یعنی در تأمین هزینه‌های ترجمه کتاب از سوی مترجم، به ناشر کمک می‌شود و در واقع کتاب برای نشر لقمه گرفته می‌شود. معمولاً این حمایت و تشویق‌ها برای کتاب‌هایی انجام می‌شود که به زبان‌های کمتر رایج و در کشورهای با صنعت نشر غریب‌تر، نوشته و منتشر شده‌اند و با این راهکار قرار است به نوعی راه برای‌شان باز شود. البته مقاصد مختلف ایدئولوژیک و فرهنگی و سیاسی نیز معمولاً در پس این اقدام وجود دارد.

در کشور ما تا چه حد این موضوع جدی گرفته شده و اصلاً چه پیشینه و سابقه‌ای دارد؟

طرح حمایت از ترجمه و انتشار کتاب ایران در بازارهای جهانی از سال ۱۳۹۳ با تشکیل یک کارگروه تأسیسی مشکل از بعضی مسئولان مربوطه در معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و بعضی فعالان خصوصی کتاب و نشر کلید خورد. فهرست منتشره از کتاب‌های مصوب این طرح در وبگاه مربوط به دبیرخانه و اخبار مختلف منتشره درباره تخصیص بودجه و برگزاری جلسات و شرکت در نمایشگاه‌های خارجی می‌گردد این کار در کشور ما از سال ۱۳۹۴ فعال شده است. یک شیوه‌نامه اجرایی هم برایش در همان وبگاه در دسترس قرار دارد که مشخص نیست چرا مربوط به سال ۱۳۹۷ است. بر همین اساس از همان ابتدا قرار شد فقط از کتاب‌هایی در حوزه ادبیات، هنر، اسلام‌شناسی و ایران‌شناسی و کودک و نوجوان حمایت شود. بودجه‌های نه‌چندان چشمگیری

هم به این کار اختصاص داده شد که قابل مقایسه با حجم فعالیت مورد نیاز نیست. در شیوه‌نامه مذکور به آژانس‌های ادبی و نقش‌شان اشاره شده، در حالی که امروز تنها به تعداد انگشتان یک دست آژانس ادبی فعال داریم که هنوز برای فعالیت‌شان ذیل این عنوان سازوکار رسمی فراهم نشده است.

آیا در کل گرنیت شامل همه افراد متقاضی می‌شود؟

طبیعتاً بودجه این طرح محدود بوده و هست و برای تصویب اختصاص حمایت به هر کتابی چندین سازوکار در نظر گرفته شده تا بهترین انتخاب انجام شود، مثلاً گروه کارشناسی و داوری، باید متخصص و بی‌طرف و مسلط به ابعاد مختلف یک کتاب، هم در اینجا و هم کشور و زبان مقصد باشد. کشور ما به طور کلی در این امر و حتی در بخش خصوصی هم ضعیف است و متخصصان زیادی در این حوزه فعال نیستند که حالا وزارت ارشاد بخواهد آنها را در این کارگروه به کار بگیرد که خودشان ذی‌نفع و دخیل نباشند. در مورد روش کلی این کار جای بحث بسیار است، چرا که اساس اعطای گرنیت در کشورهای دیگر، شناساندن آن به ناشرهای فعال و واقعی در کشورهای مقصد است تا مسیر حرفه‌ای نشر طی شود و کتاب واقعاً به دست مشتری و مخاطب در بازار آن کشور برسد؛ اما عملاً چون حضور در بازارهای جهانی از سوی بازوهای دولتی با قوت و تداوم کافی و نتیجه‌محوری همراه نبوده و نیست، ارتباط منتج به نتیجه‌ای با محورها و ستون‌ها و در واقع تصمیم‌گیران بازار هدف وجود ندارد، پس کار به این شکل پیش می‌رود که اندک فعالان این حوزه، کتاب‌هایی را که خودشان پسندیده‌اند، دست‌شان گرفته‌اند و به این ناشر و به آن ناشر که در ارتباط هستند، نشان می‌دهند و معمولاً در جا هم می‌گویند که این کتاب می‌تواند گرنیت ترجمه یا نشر داشته باشد، پس بیا و همکاری کن.

مهم‌ترین مزایای طرح گرنیت چیست؟

با توجه به شرایط کشور ما همین که ناشر خارجی نگران پرداخت مبلغ حق نشر نباشد، یک امتیاز مثبت است، اما نقطه قوت طرح گرنیت که به نظر من باید تمرکز بیشتری روی آن باشد، حمایت در بخش هزینه ترجمه است؛ چون هم مترجم زبان فارسی کم است و هم ارتباطات فرهنگی به نسبت محدودتر است؛ پس زمان بیشتری هم برای ترجمه نیاز است که همین به هزینه‌های معمول اضافه می‌کند. طرح گرنیت در فضای فرهنگی بین‌الملل در قامت یک آبرو و اعتبار خودش را نشان می‌دهد که یعنی آن کشور به ارتباطات فرهنگی‌اش به‌خصوص

در حوزه ادبیات اهمیت می‌دهد. به جرت می‌توانم بگویم گرنیتی نیست در دنیا که ادبیات برایش مهم نباشد و به‌شکلی به آن اهمیت ندهد. وجود گرنیت ارتباطات حرفه‌ای بین نمایندگان و آژانس‌های ادبی را گسترش می‌دهد، اما همان‌طور که گفتیم ما هنوز به آژانس‌های ادبی در کشورمان رسمیت نداده‌ایم. به عقیده من طرح گرنیت بدون همکاری آژانس‌های ادبی به بیراهه می‌رود.

آیا ممکن است در این میان این گرنیت به کسانی که نباید تعلق بگیرد و یا یک نوع مافیای در این رابطه به وجود بیاید؟

به هر حال در هر حرکتی لغزش‌هایی وجود دارد تا وقتی مسیر اصلاح را پیدا کند. موضوع تضاد منافع یکی از این مشکلات است. مسئله افعال دبیرخانه طرح گرنیت و اینکه می‌توان گفت نشستنه تا کسی پیشنهادی بیاورد و بررسی و تصویب کند، یکی دیگر از مسائل است. طرح حمایتی با شرکت در یک نمایشگاه خارجی و برپایی غرفه در نمایشگاه کتاب داخلی راه به جایی نمی‌برد. تجربه کشورهای دیگر در این بخش را باید با دقت‌تر و عملی‌تر بی‌بگیریم. نمی‌شود جست‌وجوگر ریخته‌پیش رفت. این تسلط ناکافی به ابعاد در متن شیوه‌نامه هم به نظر من دیده می‌شود. برای نمونه، گفته شده است، «کتاب‌هایی که بار دوم و بیشتر مورد تقاضای حمایت هستند، فقط در صورتی مشمول حمایت می‌شوند که به زبان‌هایی غیر از زبان بار اول ترجمه و منتشر شوند.»

پرسش این است که منظور از حمایت در اینجا حمایت در ترجمه است یا نشر؟ یعنی اگر کتابی یک بار به اسپانیایی در آمریکای لاتین منتشر شود و بعد بخواهد در کشورهای اسپانیایی‌زبان اروپا منتشر شود، دیگر از آن حمایت نمی‌کنیم؟ در بخش دیگری از الزامات اجرایی این طرح موارد متعددی برای معرفی طرح مشخص شده است که لازم است اصحاب رسانه سراغ مسئولان مربوطه بروند و میزان انجامش را جویا شوند، که البته برای فعالان این حوزه از همان وبگاه هم عیان است.

اینکه از ظرفیت‌های رسانه‌های دیداری و شنیداری، فضای مجازی و مطبوعات، به چه شکل و چقدر استفاده شده است، جای سؤال کلیدی دارد. در مورد انجام بند مربوط به ارزیابی «اعتبار ناشر و برنامه و استراتژی وی برای معرفی و توزیع کتاب» لازم است روش‌نگری‌هایی انجام شود که مستندات ارائه‌شده اولیه چه بوده‌اند و چطور پیگیری و اثبات شده‌اند. اصل ماجرا این است که کتاب وارد چرخه توزیع و عرضه کتاب در یک کشور بشود و به دست خوانندگان واقعی برسد. اما آیا گزارش روشنی از توفیقات آثار مشمول گرنیت در این حدود پنج شش سال، منتشر شده است؟ من به عنوان فعال و پیگیر این حوزه، انتشار چنین اطلاعاتی را برای گسترش این طرح شاهد نبوده‌ام. از ظرفی گزارش‌های روی کاغذ فایده‌ای ندارد؛ شما باید کتاب کثورت را با حمایت از این طرح حداقل در عمومی‌ترین کتاب‌فروشی پایتخت کشور مقصد به‌راحتی پیدا کنی.

کرونا، چه تأثیری بر این حوزه گذاشت؟

نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب در طول سال در نقاط مختلف دنیا به نوعی میعادگاه فعالان تجارت نشر بوده‌اند که البته در طول سال همواره ارتباط کاری و حرفه‌ای معمول‌شان با هم را دارند؛ اما در سال‌های تبادل و تبلیغ این نمایشگاه‌ها ارتباط‌های رودررو و گفت‌وگوهای گرم حضوری نوع دیگری از دستیابی به نتیجه همکاری را ممکن می‌کرد که با شیوع کرونا و لغو نمایشگاه‌ها و تبدیل‌شان به رویدادهای برخط از دست رفت. علاوه‌بر این در همه کشورهای درگیر و به‌خصوص ضعیف‌ترها، فشار کرونا سبب شدکرد تمرکز از روی افزوده‌های فرهنگی برداشته شود. مسلماً با این وضعیت جدید هم، باید کنار آمد و راهکارهای متناسبی پیدا کرد. دقت کنیم که سهم تولید و خرید و فروش و مطالعه کتاب الکترونیک نیز در این ایام افزایش پیدا کرد و در این عرصه باید مطابق با ملزومات خودش به فکر تشویق و حمایت باشیم.

تولیزون

سرنوشت

سریالی با محوریت شعار سال

فصل چهار سریال «سرنوشت» تولید می‌شود. داستان این فصل با آزاد شدن هاشم از زندان آغاز می‌شود و در ادامه یک اتفاقی می‌افتد که زندگی هاشم را تحت تأثیر قرار می‌دهد و همین باعث جذابیت قصه برای مخاطبی می‌شود که چهار فصل با این سریال همراه است. محوریت این فصل درباره تولید ملی،

حمایت و مانع‌زدایی‌ها، دغدغه جوان‌ها و انگیزه دادن به جوان‌ها، آسیب‌شناسی ازدواج، خودباوری، تعامل و اعتماد به جوان‌هاست. در این فصل سوزن‌ماز غنی، رضا داودنژاد، ساناز سعیدی و نگین صدق‌گویا از بازیگرانی هستند که به سریال اضافه شده‌اند.

هیئت

قیام و قلم

کتابی برای نوحه‌سرایان و مداحان

در آستانه ماه محرم هیئت رزمندگان اسلام کتاب «قیام و قلم» مجموعه نوحه‌های عاشورایی را براساس اشعار و نغمه‌سرای‌های شعری‌ارجمند آقابان یوسف رحیمی، رضا یزدانی، جواد محمدزمانی، محمدصالحی پور و ... منتشر کرده است. حجت‌الاسلام عبدالرحمن سفیدی‌امین،

معاون فرهنگی هیئت رزمندگان اسلام اظهار داشت: «در آستانه ماه محرم هیئت رزمندگان اسلام کتاب «قیام و قلم» مجموعه نوحه‌های عاشورایی در اختیار مداحان و نوحه‌سرایان در آستانه ماه محرم قرار خواهد گرفت.»

جشنواره

روشنا

آخرین مهلت ارسال آثار اربعینی

دومین رویداد بین‌المللی ایده‌های اربعینی روشنا با هدف شناسایی، رشد و کمک به اجرایی شدن ایده‌های اربعینی، با هدف حل مسائل پدیده عظیم اربعین و ارتقای آن از سوی دانشگاه امام صادق (ع) و با حمایت ستاد مرکزی اربعین برگزار می‌شود. شعار این دوره رویداد «دوباره اربعین، دوباره

زندگی» است که به شکل ویژه‌ای روی ایده‌پردازی نسبت به بازگشت به اربعین با توجه به وقته یک ساله عدم برگزاری اربعین در سال گذشته تمرکز دارد. در این رویداد به ایده‌های برتر جوایز مادی و معنوی تعلق می‌گیرد.

یادداشت

آوینی افغانستان

پاسداشت محمد سرور رجایی

حامد حسین عسکری

خبرنگار فرهنگی

شاید روزی که امام امت خمینی کبیر (ره) فرمودند: «جنگ ما جنگ عقیده است و جغرافیا و مرز نمی‌شناسد و ما باید در جنگ اعتقادی‌مان، بسیج بزرگ سربازان اسلام را در جهان به راه بیندازیم»، کمتر کسی معنا و مفهوم حقیقی این سخن را خوب می‌فهمد و درک می‌کرد، اما گذر زمان نشان داد هم قبل از این کلام تاریخی حضرت روح‌الله و هم بعد از آن، چه‌رهایی در جغرافیای جهان اسلام و فراتر از آن، پیام انقلاب اسلامی را با گوش جان شنیده‌اند که حتی حاضرند جلوتر از برخی صاحبان انقلاب اسلامی، جان و مال آرمان‌های متعالی آن هزینه کنند. «محمد سرور رجایی» شاعر و پژوهشگر نام‌آشنای افغانستانی، یکی از همین رویش‌های ناب انقلاب اسلامی بود که هفته گذشته بیماری منحوس کرونا او را از ما گرفت.

محمد سرور رجایی، درست مانند هم‌وطن شهیدش «اکبر موسوی گردیزی» یا همچون «ابومهدی المهندس» عراقی یا «عارف حسینی» پاکستانی یا «ادواردو آتیلی» ایتالیایی، فرزند معنوی امام (ره) و انقلاب اسلامی بود و در عمر پربرنکشت، نشان داد که تلاش و تحرک برای نزدیک شدن به انقلاب جهانی مستضعفان، شوخی یا شعار نیست. مرحوم رجایی را دیر شناختم، اما حالا من و خیلی‌های دیگر مثل من، باید حق شناخت او را ادا کنیم و در واقع، حق برادری دینی و انقلابی را به هر شکلی که می‌توانیم، بجا بیاوریم. به اعتقاد بسیاری از فعالان جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی، مرحوم رجایی برای برداشتن خط‌کشی‌های استعماری میان ملت‌های مستضعف، تلاش مجاهدانه کرد و کتاب‌ها و کارهای محفلی‌اش، گواه این مجاهدت بدون مرز است. «از دشت لیلی تا جزیره مجنون» او روایت مجاهدت رزمندگان گمنام افغانستانی در دفاع مقدس و در کنار مردم ایران است و «در آغوش قلب‌ها»، روایت عشق و دلدادگی مردمان نجیب افغانستان به امام روح‌الله (ره). وقتی برای انتشار مجله «باغ» برای کودکان افغانستانی مقیم ایران تلاش می‌کرد، بیش و پیش از آنکه دغدغه هموطنانش را داشته باشد، دغدغه تربیت و تعالی نسل جدیدی از سربازان انقلاب جهانی مستضعفان را داشت و این هم شعار نیست و صبغه و سابقه رجایی، گواه این نیت اوست. در تمام سال‌هایی که در دفتر شعر و ادبیات حوزه هنری وقت می‌گذشت، به دنبال نشان دادن و بازخوانی پیوندهای عمیق فرهنگی میان دو ملت ایران و افغانستان بود؛ پیوندهایی که استعمار سیاه‌قرن‌های اخیر، تلاش کرد تا آن را از هم بگسلد. حالا این چهره محبوب جبهه فرهنگی انقلاب از میان خانواده و دوستان ایرانی و افغانستانی‌اش رفته و آنچه باقی مانده، مرام و مسلک اوست. به قول محسن مؤمنی شریف، «رجایی به تنهایی، به اندازه یک سازمان فرهنگی کار می‌کرد» و این هنر، بندگان صالح خداست که با کمترین هزینه و بیشترین اثربخشی، تلاش می‌کنند تا خط تربیت و تعالی معنوی را در جامعه پیرامونی خود زنده نگه دارند.

یادداشت

تابعیت ایرانی
برای فاطمیونمیثم
رشیدی مهرآبادی

دبیر گروه دفاع مقدس

اولین گروه از مدافعان حرم افغانستانی، زمانی به سوریه رسیدند که هنوز، ساختار مشخصی برای دفاع از حرم تعریف نشده بود. فرودگاه دمشق زیر دید تیر نیروهای تکفیری بود و برای اولین گام، مجاهدان عراقی با سلاح‌های اندکشان تلاش می‌کردند این محوطه را از تیررس مسلحان خارج کنند. ابوحامد (شهید علیرضا توسلی) با تعدادی از مجاهدان افغان، در حالی خودشان را به پایتخت سوریه رسانده بودند که نه سلاحی داشتند و نه امکاناتی برای جنگیدن. با تدبیر مستشاران نظامی حاضر در صحنه، رزمندگان افغانستانی به گروه‌های عراقی ملحق شدند؛ سلاح به دست گرفتند و از مناطق آزاد شده حراست کردند. شایستگی، قناعت، دقت و شجاعت این رزمندگان، خیلی زود آنها را به عنوان جنگجویانی بی‌بدیل نشان داد و قرار شد یگانی مستقل از این رزمندگان تشکیل شود. نام «فاطمیون» زبینه گروه جوانانی بود که خانه و کاشانه‌شان را رها کرده بودند تا عشق‌شان به حضرت سیدالشهدا(ع) و خاندانش را اثبات کنند. تعدادی از این رزمندگان، خانواده‌های‌شان را در افغانستان و به امید خدایا کرده بودند. حکومت افغانستان با شرکت جوانان و نظامیان در نبرد با تکفیری‌ها مخالف بود و خانواده این مجاهدان، اگر لسو می‌رفتند، با روزگار و شرایط سختی روبه‌رو می‌شدند. کم‌کم که آتش درگیری‌ها در سوریه شعله‌ور شد، پیکر پاک شهدای فاطمیون به تهران می‌آمد و خبر کردن خانواده‌هایی که دسترسی به آنها بسیار سخت بود، آغاز می‌شد. ایران، تصمیم گرفت این خانواده‌ها را به آغوش باز وطن دعوت کند و جان‌شان را از خطر حتمی نجات دهد. پسران و مادران و همسران و فرزندان شهدا مجبور بودند اموال و املاک‌شان را به امان خدایا کنند و بی‌سر و صدا، خودشان را به ایران برسانند. این خانواده‌ها که عمدتاً در افغانستان، وضع مالی خوبی داشتند، حالا با دست خالی به کشوری می‌آمدند که لاقال، جان‌شان را در برابر گلوله‌های سرگردان در افغانستان نجات می‌داد. خانواده شهدای فاطمیون در اینجا هم قناعت پیش گرفتند و با کمترین‌ها ساختند، اما برای بهره‌برداری از کمترین حقوق شهروندی، نیاز مبرمی به شناسنامه و کارت ملی داشتند. ایران هم تصمیم گرفته بود تا این بزرگواران را به عنوان پناه‌جو، به تابعیت ایران درآورد. این روند اگر چه با سختی‌های زیادی در هماهنگی و تصویب رویه‌ور بود، اما بالاخره آغاز شد و تعدادی از خانواده‌ها توانستند به جمع ایرانیان بپیوندند. نام‌نویسی مدرسه، عقد قرارداد اجاره منزل، استخدام در مشاغل خصوصی، تهیه بلیط برای مسافرت و امثال آن. از جمله چالش‌هایی بود که نداشتن شناسنامه و کد ملی، آنها را با اختلال رویه‌ور می‌کرد. اما این روزها روند این کار قانونی که حق مسلم خانواده مدافعان حرمی است که امنیت امروز ما در ایران، مدیون جنگجویی آنهاست، با مشکلاتی رویه‌ور شده است. بسیاری از خانواده‌های شهدای مدافع حرم فاطمیون، هنوز هم با گذشت چندین سال از شهادت عزیزشان، نتوانسته‌اند از این سد بزرگ، رد شوند. بی‌شک، کمترین انتظار از مسئولان دربار ائمه خدمات به این بزرگواران، ارائه مدارک سجلی و تسهیل در امور تابعیت آنهاست. مردمان غیوری که اگر باز هم غریو جنگ را بشنوند، در صف اول نبرد حاضر خواهند شد.

بررسی وضعیت کردستان در روزهایی که جنگ تمام شده بود و نیروها به خانه‌های‌شان باز می‌گشتند

جنگ در کردستان پس از قطعنامه هم تمام نشد!

رضا صادقی

پژوهشگر دفاع مقدس

وضعیت کردستان پس از قبول قطعنامه ۵۹۸ از جمله تصاویر مغفولی است که بررسی آن، می‌تواند به شناخت مخاطبان تاریخ جنگ تحمیلی از فضای کل کشور در آن روزها کمک کند. با همین انگیزه، از لابه‌لای خاطرات سردار حسن رستگاریان، سطرهایی را برای شما برگزیدیم که می‌تواند به این شناخت کمک کند.

سردار رستگاریان، سال‌های زیادی را در منطقه کردستان حضور داشت و ارتباطات گسترده‌ای را با یگان‌ها و سازمان‌های منطقه برقرار کرده بود. او سه ماه بعد از پذیرش قطعنامه در سال ۱۳۶۷ به عنوان فرمانده سپاه کردستان منصوب شد. در آن مقطع، بخشی از خطوط مرزی در اختیار ارتش و قسمتی از آن در اختیار سپاه بود. کمبود نیرو نیز به شدت احساس می‌شد. از نظر نیروهای بسیجی، جنگ تمام شده بود؛ ولی اعزام نیروهای ضدانقلاب با فشار رژیم عراق هنوز ادامه داشت. آنها در صدد بودند همچنان شهرهای اصلی استان کردستان را ناامن کنند.

در عملیات والفجر ۱۰ با ضربیه‌ای کاری که به یکی از گردان‌های کومله وارد شد، این گروه مجبور به تغییر سازمان شد و با تغییر سازمان، مشی مبارزه‌اش را هم تغییر داد. عناصر کومله با گروه‌های کوچک‌تر می‌آمدند در بخش‌هایی در عمق مناطق نفوذ می‌کردند و با اجرای عملیات‌های ایذایی و پارتیزانی، ترور در داخل شهرها و ایجاد رعب و وحشت در بین مردم سعی می‌کردند حضورشان در منطقه را به رخ بکشند. در مناطقی هم که نفوذی داشتند، می‌کوشیدند از یگان‌های اطلاعاتی کسب کنند. سردار سرتیپ حسن رستگاریان می‌گوید: «دو سه ماه بعد از پذیرش قطعنامه، ریزش نیروها شروع شد و دیگر تقویت و پشتیبانی غرب کشور روند

خاصی نداشت. در حالت نه جنگ و نه صلح، تحركات گروه‌های ضدانقلاب در داخل بیشتر شد. رژیم عراق به گروه‌ها فشار وارد می‌کرد تا وارد خاک ما شوند. این تحركات و مجموعه عملیات‌های ایذایی ضدانقلاب، با هدف افزایش آسیب‌پذیری ما در مناطق عمقی انجام می‌شد.

در آخر جنگ و هنگام پذیرش قطعنامه هم یگان‌هایی از سپاه کردستان آسیب دیدند. بعد از دستور عقب‌نشینی از درون خاک عراق و برگشتن ما به نقطه صفر مرزی، خیلی از یگان‌های ما آسیب دیدند. عراق بعضی جاها مثل منطقه شیلر در حاشیه مرز را تصرف کرده بود و ما مجبور بودیم آنها را پس بگیریم. نیروهای ما به شدت در این مناطق درگیر بودند. ضدانقلاب هم این را می‌دانست و تلاش می‌کرد از این فرصت استفاده کند و ضرباتی به ما وارد کند. در آن وضعیت، اولین موضوعی که در دستور کار ما قرار گرفت، بازسازی یگان‌های ضربه و یگان‌های آفندی بود. دوم، کنترل مبادی نفوذی ضد انقلاب به داخل بود؛ یعنی توجه خاص به مرز به طور کلی، چه در زمان ورود و چه در زمان خروج. نکته سوم جلوگیری از آسیب‌پذیری نیروهای‌مان بود که در سطح منطقه آرایش پدافندی داشتند. این اقدام، انرژی خیلی زیادی از ما می‌گرفت. موضوع بعدی هم حفظ استعداد‌های موجود اعم از سپاه یا جهاد سازندگی بود. در مقطعی از جنگ جهاد قدس و جهادهای دیگر، اقدامات توسعه‌ای انجام دادند، ولی بعد از جنگ، ما باید توان بیشتری به کار می‌گرفتیم که به مردم ثابت کنیم ما فقط به دلیل وضعیت جنگی خودمان فلان جاده را نزنیم، بلکه به مردم هم توجه داریم.»

فرومانده وقت سپاه کردستان اضافه می‌کند: «یکی دیگر از موضوعات مهمی که دنبال کردیم، بحث آموزش نیروها در مقطع تعقیب ضدانقلاب بود. ما باید نیروهایی را سازمان و آموزش می‌دادیم که می‌توانستند با پای عناصر ضدانقلاب که پیشرفت

کرده و حرکت‌های جدیدی انجام می‌دادند، حرکت کنند و نگذارند آنها به ما آسیبی برسانند. تقویت بسیج و راه افتادن پایگاه‌های بسیج در مناطق سفید، زرد و قرمز هم از اقداماتی بود که باید انجام می‌دادیم. ما حتی تلاش می‌کردیم امنیت را به خود مردم بسپاریم.

مجموعه این اقدامات، به تعاملات و پیگیری‌های مداوم با مرکزیت سپاه داشت، ولی در آن زمان، سپاه داشت تحولات جدیدی را تجربه می‌کرد؛ بحث در جات در سپاه و تغییر سازمان نیروی زمینی سپاه و نیروی مقاومت پیش آمده بود و در مرکزیت سپاه تغییرات ساختاری و تشکیلاتی در حال شکل‌گیری بود و خیلی به حوادث غرب و ناامنی‌ها و تحركات ضدانقلاب توجهی نمی‌شد. این وضعیت بر ما تحمیل شده بود، ولی ما باید خودمان را آماده نگه می‌داشتیم.

از موضوعات دیگری که در آن مقطع به آن معتقد بودیم، و آگاهی مسئولیت‌ها و مأموریت‌های مرزی به ژاندارمری بود، چون بر اساس مصوبه‌ها، ژاندارمری‌های شهرها باید پاسگاه‌های مرزی و روستایی‌شان را دایر می‌کردند. علاوه بر این، تأمین محورهای اصلی و فرعی که در آنها تردد می‌شد، به عهده آنها بود.

مسار در اواخر جنگ هم بحث شبانه‌روزی کردن تردد در جاده‌های‌مان را دنبال می‌کردیم. نمی‌توانستیم اعلام کنیم که از یک جاده در شب نمی‌توانیم تردد کنیم. همه اینها توان و امکانات می‌خواست. مرکزیت سپاه هم به این جمع‌بندی رسیده بود که به هیچ وجه افزایش یگان به صلاح نیست. یگان‌های رزمی سپاه باید با همان توانی که در استان‌های کردستان و آذربایجان غربی وجود داشت، کار را دنبال می‌کردند، ولی ما ریزش نیرو داشتیم و نیرویی هم جایگزین آن نمی‌شد.

این وضعیت فقط بر سپاه حاکم نبود و ژاندارمری و ارتش هم همین وضعیت را داشتند. حدود

سه چهار ماه که از جنگ گذشت، قانون اضافه خدمت سربازها لغو شد. طول دوره آموزشی هم که قبلاً کمتر بود، افزایش پیدا کرد. این امر، اعزام نیروهای سرباز را شش ماه به عقب می‌انداخت. آن زمان، نیروهای‌مان سربازها بودند و نیروهای بسیجی اعزامی کمتر داشتیم. در اواخر کار، بیشتر نیروهای‌مان بسیجی‌های بومی، کادرهای اعزامی و سربازها بودند. در آن وضعیت، ماسعی می‌کردیم به شکلی روند کار را دنبال کنیم که آسیب‌پذیری‌مان به حداقل برسد و حضور دشمن را در مناطقی که مردم حضور داشتند، محدودتر کنیم.

به همین منظور، با جدیت تلاش کردیم که شورای تأمین ویژه غرب را که نهادی اجرایی بود، فعال و درگیر اقدامات توسعه‌ای و زیرساختی منطقه مانند ساختن سدها و رفع مشکلات بیکاری و اقتصادی کنیم. در این خصوص تلاش زیادی کردیم، ولی نهاد سیاسی آن طور که باید و شاید نمی‌توانست نیاز منطقه را تأمین کند.

یکی دیگر از کارهایی که دنبال می‌کردیم، تغییر شیوه‌های کسب اطلاعات‌مان برای برخورد با ضدانقلاب بود. ما معتقد بودیم بیشتر توان اطلاعاتی‌مان را باید آن سوی مرز بگذاریم، چون در حاشیه مرز استعداد خوبی داشتیم. در این خصوص فشار زیادی به تشکیلات قراقرگ و مضان آوردیم تا از نیروهای سپاه کردستان چند مخبر اطلاعاتی را در داخل خاک عراق، کنار آنها بگذاریم که تحركات ضدانقلاب را از طریق یک سایت کنترل کنند، ولی نپذیرفتند و این کار انجام نشد!

موضوع دیگری که به شخصه به آن اعتقاد داشتم و به شدت هم آن را دنبال کردم، ولی خیلی محدود به آن جواب داده شد، حمله هوایی بود. من توصیه می‌کردم با استفاده از هلیکوپتر در مناطقی که احتمال می‌دادیم ضد انقلاب در آنجا هست، نیرو هلی‌برن کنیم. جابه‌جایی نیروهای‌مان با این روش، راحت‌تر انجام می‌شد.»

تازه‌ها

فقط بیا

مجموعه داستانی حاوی ۱۲ داستان کوتاه با شخصیت‌های اصلی دختر و پسر نوجوان زمان جنگ تحمیلی به نگارش درآمده است به نام «فقط بیا». این مجموعه طی ده سال نگاشته شده و بارها نقد و چکش‌کاری شده و به مشکلات خانواده‌ها در هشت سال جنگ تحمیلی ایران و عراق پرداخته است. دنیای واقعی همیشه تلخ‌تر از دنیای داستان است. نویسنده این مجموعه نمی‌خواهد تلخی زمان جنگ را برای خوانندگان زنده کند؛ بلکه قصد آن را دارد که تابلویی از شجاعت، ایثار و از خودگذشتگی هشت سال دفاع مقدس را به تصویر بکشد. تابلویی که کودکان و نوجوانان زمان جنگ آن را به یادماندنی کردند.

خاطره

حاج محسن

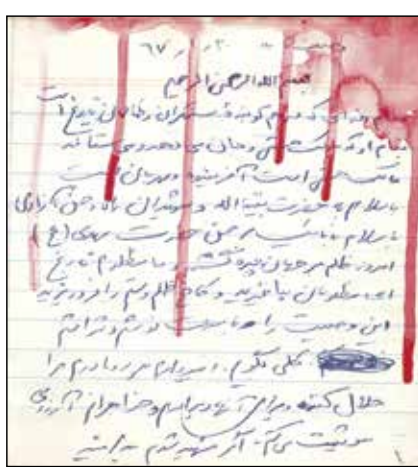

عملیات نصر ۷ که تمام شد ما مشغول پاک‌سازی برای جاده استراتژی شدیم. موقعیت منطقه با وجود مین‌های قدیمی و خمپاره دشمن بسیار حساس و خسته‌کننده بود. روز عید قربان بود. صدا کردند که حاج محسن دین‌شعاری گفته به فلائی بگویید آب دستش هست زمین بگذارد و بیاید. حاجی گفت: امروز خودم هم می‌خوام با شما به میدان پیام کار رو تمام کنم. امروز روز عید قربان قراره من قربونی بشم... این حرف را گذاشتم به حساب شوخی‌های حاجی و رسمش توی گردان که روز عید قربان، گوسفند قربانی می‌کرد و به همه کباب می‌داد. حاج محسن اول رفت و یک‌دفعه از جایی که حاجی بود، صدای انفجار آمد. دود و خاک بلند شد. حاجی بر اثر موج انفجار چند متر آن طرف‌تر پرت شده بود. حاج محسن، روی زمین افتاده و بدنش پاره پاره شده بود. اولین چیزی که نظرم را جلب کرد، نوشته السلام علیک یا فاطمه‌الزهره(س) روی لباسش بود. انگار تازه حرف‌های حاج محسن برابرم معنی پیدا کرده بود و توی ذهنم نقش می‌بست.

راوی: دکتر محمدعلی همتی

قاب

با سرعت نوشتیم!

امروز ظلم بر جهان چیره گشته و ما مظلوم تاریخ. ای مظلومان به پا خیزید و کلاه ظلم و ستم را فرو ریزید. این وصیت را با سرعت نوشتم و توانستم کلی بگویم. امیدوارم پدر و مادرم مرا حلال کنند... برای آنها و برادرم و خواهرانم آرزوی موفقیت می‌کنم. اگر شهید شدم بدانید... (بخشی از وصیت‌نامه خون‌آلود شهید عبدالحمین عرفانی)

آیین افتتاح کتابخانه علامه امینی/ عکاس: حامد گودرزی

همت سپاه برای کتابخوانی

گزارش صبح صادق از فعالیت‌های معاونت فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی فقیه در سپاه برای ترویج فرهنگ مطالعه

علیرضا جلالیان

دبیر گروه سپاه

معاونت فرهنگی و تبلیغات سپاه در راستای توسعه و ترویج فرهنگ مطالعه کتاب و کتابخوانی و افزایش سربانه مطالعه در بین فرماندهان، مدیران، کارکنان و خانواده‌های آنها، برنامه‌های متنوعی را در این حوزه طراحی کرده و طی سال‌های گذشته به اجرا درآورده است که در ادامه به برخی برنامه‌های این معاونت در حوزه کتاب و کتابخوانی اشاره خواهد شد.

معرفی هفتگی کتاب

در قالب این برنامه تصویری با نام روزنه معرفت، که به صورت هفتگی در دو نماز رده‌های سپاه در سراسر کشور و به صورت همزمان به اجرا در می‌آید، بعد از انتخاب کتاب از آثار منتشر شده انتشاراتی‌های مختلف، برنامه‌ای به مدت ۵ دقیقه شامل مقدمه مجری برنامه و معرفی کتاب، خوانش بخش‌های مهم کتاب به همراه تصویر صفحات خوانش شده و معرفی انتشارات مربوطه به نمایش گذاشته می‌شود. در قالب این برنامه تاکنون ۱۳۰ کتاب از بیشتر انتشاراتی‌های مطرح به خصوص انتشاراتی‌های حوزه دفاع مقدس تولید و مخاطبان، شامل فرماندهان، مسئولان، کارکنان و بسیجیان در بین دو نماز جماعت رده‌های سپاه به مدت زمان ۵۰۰۰/۲۲ دقیقه پخش شده است. این برنامه کمک‌شایانی به معرفی انتشاراتی‌های مختلف به کارکنان، آشنایی کارکنان با کتاب‌های جدید و جذاب، خرید کتاب بعد از معرفی در قالب این برنامه از سوی رده‌های سپاه کرده است.

تولید کتاب صوتی (همسفر دانا)

یکی دیگر از اقدامات معاونت فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی فقیه در سپاه تولید کتاب صوتی برای استفاده فرماندهان، مسئولان، مدیران و کارکنان در خودروها و فضای مجازی است که در این راستا تاکنون ۲۴ کتاب صوتی از انتشاراتی‌های مختلف به شرح زیر تولید و عرضه شده است. این کتاب‌ها از طریق تکثیر در لوح‌های فشرده و بارگذاری در وبگاه‌های مربوطه و سایت پاسدار در اختیار عموم پاسداران، خانواده‌ها و مردم قرار گرفته است. تولید کتاب‌های صوتی با هدف استفاده در خودرو و پر کردن اوقات فراغت فرماندهان، مسئولان، مدیران، کارکنان در مأموریت‌ها و مسافرت‌ها باعث شده است علاوه بر کارکنان، خانواده‌های آنها نیز از این تولیدات بهره‌مند شوند. این تولیدات به مدت زمان ۱۶۳ ساعت کار نمایشی با حضور ۴۰۷ نفر از هنرمندان تولید شده و تاکنون نزدیک به ۷۰ میلیون دقیقه از سوی مخاطبان شنیده شده است. تداوم این تولیدات، از جمله برنامه‌های معاونت فرهنگی و تبلیغات سپاه است.

جشنواره سراسری کتابخوانی

برگزاری دو جشنواره سراسری کتابخوانی در سپاه با اختصاص ۲ میلیارد ریال جوایز نقدی یکی دیگر از برنامه‌های سال‌های گذشته است. این جشنواره‌ها علاوه بر هزاران مسابقه کتابخوانی است که در طول سال رده‌های سپاه برگزار می‌کنند. این برنامه در میان کلیه کارکنان و خانواده‌های آنها برگزار شده است.

مسابقات کتابخوانی

برگزاری مسابقات کتابخوانی در رده‌های سپاه است که این برنامه‌ها در قالب برنامه‌های غیر متمرکز این معاونت به رده‌ها ابلاغ و رده‌ها نسبت به اجرای آن در بین فرماندهان و مسئولان، کارکنان، خانواده‌ها و بازنشستگان اقدام می‌کنند.

هفته کتاب و کتابخوانی

معاونت فرهنگی و تبلیغات سپاه به عنوان متولی ترویج و توسعه فرهنگ کتابخوانی در سپاه همزمان با دیگر نهادها و سازمان‌ها در کشور، برنامه جامعی را ذیل شعار هفته کتاب در هر سال به اجرا در آورده و حدود ۱۰ اقدام اساسی در حوزه ترویج کتاب را در سراسر رده‌های سپاه به صورت همزمان به اجرا در می‌آورد.

برگزاری مسابقات کتابخوانی در رده‌ها، بازدید کارکنان از کتابخانه‌های عمومی منطقه محل خدمت، برگزاری طرح مبادله و وقف کتاب، برگزاری جلسات نقد و بررسی کتاب و دیگر فعالیت‌های حوزه کتاب در هفته کتاب، مطابق ابلاغیات معاونت در سراسر رده‌های سپاه به اجرا در می‌آید.

کتابخانه سیار

این اقدام با هدف ارتباط و انس بیشتر کارکنان با کتاب و دسترسی سریع مخاطبان به کتاب، در سپاه طراحی و با به‌کارگیری ۵۰۰۰ استند نمایشگاهی (کتابخانه باز) در محل ورودی ساختمان‌های اداری، سنگرها، نمازخانه‌ها و دیگر مکان‌های عمومی، کتاب‌ها را برای استفاده کارکنان در اختیار قرار می‌دهد. به کارگیری این کتابخانه‌ها سبب شده است تا خال‌ناشی از حضور نیافتن افراد در کتابخانه‌ها به دلایل مختلف و از جمله محدودیت زمان در موقع کار اداری، به نحوی پر شده و این کتابخانه‌ها به دلیل قرار گرفتن در مسیر تردد افراد فضای گرایش به مطالعه کتاب و آشنایی با کتاب‌های جدید را در افراد تقویت کند. طراحی این کتابخانه به گونه‌ای انجام شده است که از قسمت زیرین کتابخانه سیار به عنوان انبار برای طرح مبادله کتاب و شارژ کتابخانه از کتاب‌های اهدایی افراد استفاده می‌شود.

طرح مبادله کتاب

این برنامه با هدف وقف و تبادل کتاب و امکان دسترسی کارکنان به کتاب‌های جدید و رایگان و جلوگیری از انبار شدن کتاب‌های بلااستفاده و مازاد در منازل و کتابخانه‌های شخصی و عمومی کارکنان طراحی شده و در رده‌های سپاه به اجرا درآمده است. در این طرح صدها هزار نسخه کتاب‌های مازاد شخصی کارکنان مبادله می‌شود.

نی سازی مخازن کتابخانه‌ها

وجود ۴۰۰ کتابخانه عمومی و تخصصی در مجموعه‌های مختلف سپاه، باعث شده است که برنامه‌های جامعی برای روزآمدسازی کتاب‌ها، بالایش کتاب‌های مستعمل و همچنین خرید کتاب از انتشاراتی‌های مختلف به اجرا درآمده و به صورت سالیانه عملیات نوسازی و روزآمدسازی کتابخانه‌های سپاه انجام می‌شود.

کتاب صبحگاه

در این برنامه، تعدادی از کتاب‌های اثربخش و مورد نیاز کارکنان در کتاب صبحگاه نمایش‌سازی شده و بعد از چاپ برای قرانت در صبحگاه‌های سراسر کشور در سپاه به رده‌ها ارسال شده است.

دوره همیاران کتاب

یکی از ظرفیت‌هایی که می‌توان برای تبلیغ و ترویج فرهنگ کتابخوانی از آن بهره گرفت، شناسایی و سازماندهی افرادی است که به صورت خودجوش اهل مطالعه کتاب بوده و در این راستا به صورت فردی اقدام می‌کنند. معاونت تبلیغات برای بهره‌گیری این ظرفیت با برگزاری کارگاه توانمندسازی همیاران کتاب (مروجان کتاب) و استفاده از استادان ویژه نسبت به آموزش این افراد برای تبلیغ و ترویج کتاب و کتابخوانی در بین کارکنان اقدام کرده است.

جلسات نقد و بررسی

یکی از اقدامات به منظور توانمندسازی نویسندگان، برگزاری جلسات نقد و بررسی کتاب در سپاه بوده است که این برنامه به صورت متمرکز و غیرمتمرکز در سپاه برگزار می‌شود. برگزاری ۲۴ جلسه نقد کتاب با حضور استادان منتقد، نویسنده، انتشاراتی و دیگر

نویسندگان در تهران و مراکز استان‌ها از جمله این برنامه‌ها بوده است.

تقویت سربانه مطالعه

در حوزه کتاب، بررسی وضعیت سنجش مطالعه و کتابخوانی در سپاه، وضعیت‌سنجی کتابخانه‌های عمومی و راهکارهای افزایش مطالعه کتاب و کتابخوانی در رده‌های سپاه بوده است که این پروژه در پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع) قم و به سفارش معاونت فرهنگی و تبلیغات در حال انجام است. در این پروژه سه موضوع ۱- وضعیت‌سنجی مطالعه کتاب و کتابخوانی در بین کارکنان، ۲- وضعیت‌سنجی فعالیت کتابخانه‌های سپاه و ۳- راهکارهای افزایش سربانه مطالعه کتاب و کتابخوانی در سپاه مورد ارزیابی و تحقیق قرار خواهد گرفت.

راه‌اندازی شورای کتاب

بدون شک استفاده از خرد جمعی و برنامه‌ریزی دانش محور برای توسعه و تبلیغ و ترویج فرهنگ مطالعه کتاب و کتابخوانی بدون بهره‌مندی از صاحب نظران ناممکن است؛ از این رو معاونت فرهنگی و تبلیغات با راه‌اندازی شورای کتاب سپاه از این ظرفیت برای تبلیغ و ترویج فرهنگ کتاب و کتابخوانی استفاده کرده است.

حضور در نمایشگاه کتاب تهران

شاید بهترین تعبیر برای بهار کتاب، نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است. برای بهره‌برداری از این فضا و استفاده از رایحه دل‌انگیز بهار کتاب، طی سال‌های گذشته با مشارکت تعدادی از انتشاراتی‌ها مختلف، تلاش کرده است تا شوق عاشقان کتاب را دوچندان کرده و با پیش‌بینی بن تخفیف کتاب، نقش خود را به عنوان یک نهاد فرهنگی در عرصه ترویج و تبلیغ کتاب در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به خوبی ایفا کرده است. در دو دوره مشارکت (سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶)، با انتشاراتی‌های کشوری، با تعداد ۹۰ انتشاراتی تفاهم همکاری و مشارکت تنظیم و اجرایی شد.

رونمایی از کتاب‌های صوتی

یکی از اقدامات این معاونت که در تکمیل برنامه تولید کتاب‌های صوتی است، رونمایی از کتاب‌های صوتی تولید شده برای تبلیغ و ترویج بیشتر کتاب تولید شده است. این برنامه با حضور نویسنده کتاب، مسئولان انتشارات ناشر کتاب، مسئولان و کارکنان معاونت فرهنگی و تبلیغات، خانواده‌های شهید یا افراد برجسته‌ای که موضوع اصلی کتاب هستند، کارکنان و دیگر اقشار مردم برگزار می‌شود.

نمایشگاه کتاب داخلی

طراحی و پیاده‌سازی نمایشگاه‌های عرضه و فروش کتاب در سطح رده‌های سپاه در مناسبت‌های ملی و مذهبی و همچنین هفته کتاب و کتابخوانی در آن هر سال است. در این برنامه با مشارکت انتشاراتی‌های مطرح کشوری و از جمله مؤسسه پاتوق کتاب که در مراکز استان‌ها شعبه دارد، طی تفاهم همکاری نمایشگاه عرضه کتاب برای استفاده عموم کارکنان و خانواده‌ها برگزار می‌شود. طی سال‌های گذشته تعداد ۲۵۰۰ نمایشگاه عرضه و فروش کتاب در رده‌های سپاه برگزار شده است.

نرم افزار جامع

با هدف ساماندهی فعالیت کتابخانه‌های عمومی سپاه در سراسر کشور، این معاونت اقدام به طراحی و تولید نرم‌افزار جامع کتابخانه سپاه و ارسال به رده‌ها برای بهره‌برداری در کتابخانه‌های عمومی کرده است. این نرم‌افزار به صورت آفلاین بوده و از سوی کتابداران در ساماندهی و بهره‌برداری از کتاب در کتابخانه مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

تجهیز کتابخانه‌های عمومی

با توجه به اهمیت کتابخانه‌ها به عنوان مرکز نقل فعالیت‌های حوزه کتاب، این معاونت برای به روزرسانی کتابخانه‌های عمومی و تجهیز به کتاب‌های به روز و جذاب و مورد استفاده کارکنان و همچنین نوسازی آنها، اقدام به خرید کتاب و ارسال به کتابخانه‌های عمومی سپاه می‌کند. گفتنی است، طی سه سال گذشته تعداد ۲۲۵ هزار جلد کتاب تهیه و ارسال شده است.

۱۵ پاسدار

ویژه افتتاح کتابخانه علامه امینی

شماره ۱۰۱۰ | دوشنبه ۱۸ مرداد ۱۴۰۰

یادداشت شفاهی

ایجاد زیرساخت‌های اندیشه در سپاه

حجت‌الاسلام والمسلمین حسین طبیبی‌فر

جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه

با ورود فناوری‌های جدید ارتباطی، پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی، متأسفانه سطح اطلاعات و آگاهی مردم با نبود عمق مواجهه شده و این امر ناشی از سیر غربیتی است که کتابخوانی پیدا کرده است. در واقع امروز کتابخوانی تنها به افراد خاص و پژوهشگران آن هم اغلب در سطح تحصیلات تکمیلی اختصاص پیدا کرده است و متأسفانه در سپاه هم همین روند اتفاق افتاده است.

اگر پیشگسوتان پاسدار سال‌های ابتدایی انقلاب و تشکیل سپاه را به یاد داشته باشند، خاطرشان است که چقدر مجموعه عزیزان پاسدار اهل مطالعه و کتابخوانی بودند و می‌توانستند در اجتماعات سخنرانی کنند. در واقع مقدمه خود انقلاب و تشکیل سپاه هم همین کتابخوانی‌ها و آگاهی‌بخشی‌ها بود؛ اما امروز شاهد هستیم که در مورد برخی نیروهایی که در مجموعه نمایندگی در قالب فرهنگیار، هادی سیاسی و مربی عقیدتی هم داریم یک عادت بد، یعنی آماده‌خواری ایجاد شده است؛ در حالی که فلسفه وجودی این عزیزان تولید فکر و اندیشه و ارزش افزوده فکری است و نباید به همین تولیداتی که در مرکزیت تولید و ارسال می‌شود، بسنده کنند.

باید خودشان کشش به پژوهش و مطالعه داشته باشند، این در مورد عزیزان بسیجی هم صدق می‌کند، اگر این امر جدی گرفته نشود پس چگونه باید دغدغه رهبر معظم انقلاب را در رابطه با افزایش سربانه مطالعه و آگاهی‌بخشی عمقی در کشور محقق کنیم؟ بدیهی است که یکی از راهکارهای رسیدن به چنین هدفی ایجاد کتابخانه‌های استاندارد در مجموعه سپاه است.

کتابخانه‌هایی که با روش استاندارد اداره شده و فضای استاندارد داشته و با منابع به روز تجهیز باشند تا پاسداران و پژوهندگان و سایر عزیزان بتوانند برای تولید فکر و اندیشه و بالا بردن عمق اندیشه از این مجموعه‌ها استفاده کنند.

در کنار این باید برای مخازن کتاب و نیز حتی فروش کتاب در قالب طرح‌های مختلف همت گمارد و طرح‌های ترویجی مثل مسابقات خلاصه کتاب و کتابخوانی را بر پایه همین کتابخانه‌ها ترویج داد. به نظر می‌رسد باید این امر را در سپاه الگوسازی کرد و این الگوسازی باید از خود ستاد نمایندگی ولی فقیه در سپاه شروع شود. الان مجموعه مسئولان نمایندگی ولی فقیه در سپاه از شخص مطالعه روزانه از یک ساعت به بالا دارند و باید این امر به بدنه مجموعه نیز تسری پیدا کنند.

از این نظر لازم است که امکانات مربوط به این نوع عمل هم فراهم آید؛ لذا احداث و بهره‌برداری از کتابخانه علامه امینی در مجموعه ستاد نمایندگی ولی فقیه در سپاه یک قدم مهم در این راستاست که امیدواریم ترکش‌های چنین فعالیتی به رده‌ها و سپاه‌های استانی نیز برسد و حتی رده‌های بسیج نیز از این امر بهره‌مند شوند که این یکی از امور مهم برای استمرار حرکت عمقی اندیشه انقلابی است.

صداق

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: بدالله جوانی

سرمدیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

علی قاسمی، سیامک باقری، عبداللرزاعی، فرهاد مهدوی، مهدی سعیدی، فتح الله پریان، محمدرضامهدیار اسماعیلی، حسین عبداللہی فر دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی مدیر فنی: محمد صالح نادری صفحه آرا: علی اکبر هدایتی عکاس: حامد گوردوزی ناظر چاپ: سعید قاسمی چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۳۸۵۲۲۴۴۶ (۰۲۱) تلفن: ۱۱۰ و ۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱) sswEEKLY.ir @ssweekly info@ssweekly.ir شماره: ۷۷۴۸۸۴۲۶ نامبر: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳ سامانه پیامک:

شماره ۱۰۱۰ | دوشنبه ۱۸ مرداد ۱۴۰۰

صبحانه

سیل مهربانی

چراغ هر چقدر هم که کوچک باشد، باز می تواند تاریکی شسب را بشکافد و نور را به ار مغان بیاورد. درست مثل کار خوب، که اگر چه کوچک و ناچیز باشد ممکن است گره گشا باشد. کارهای کوچک را بی ارزش نشمارید، چه بسا کارهای خیر و نیکو که در کنار یکدیگر، سیلی از مهربانی به راه می اندازند و تلخی ها و سختی ها را از سر راه بر می دارند.

صادقانه

تبسم خداوند

پیامبر اکرم (ص) فرمود: برترین شهیدان کسانی هستند که در صف اول خط مقدم پیکار می کنند و روی بر نمی گردانند تا کشته شوند، اینها هستند که جایگاه آنان غر فهای عالی بهشت است و خداوند بر آنها متبسم است و اگر خداوند بر بنده ای تبسم کند؛ یعنی از بنده ای خوشنود شود، هیچ حسابی بر او نیست. کنزالعمال، ج ۴، ص ۴۰۱، حدیث ۱۱۱۲۰

تلخند

شبکه های اجتماعی و تهدیدهای آن/ کارتونبست: احمد رحما از ترکیه

داستان

پروتز

آب زرنی، بگو تا به دکتر خوب بهت معرفی کنم. «دیروز همین که وارد پارکینگ شدم، جلال را دیدم، هر چه تقلا می کرد نمی توانست ماشینش را روشن کند. با سر سلام کرد و باز هم استارت زد. لبخند پیروزمنده ای زدم و گفتم: «بعد از دو سال معلومه باطریش خوابیده، موتورم که مفت فروختی...» جوابم را نداد و از روی صندلی عقب یک جعبه بزرگ و سنگین را بیرون کشید و به سمت من آمد.

رفیق شندی واسه همین روزا ماشینتو روشن کن بریم، از صبح با تاکسی رفتم و او مدم دیگه حوصله ندارم، کولرم بز ن تا برسیم به کم بخوابم... فقط هی سؤال نپرس!

جلال بود و همین کارهای عجیب و غریبش! بدم نمی آمد از جعبه و کارهای مشکوکش سر در ماشین را بیرون کشیدم. جلال مثلا خوابیده و من داشتم طبق نقشه ای که گفته بود رانندگی می کردم. جایی در حاشیه شهر، محله های کوچک و قدیمی، معلوم نبود اینطور جاهها را از کجا پیدا می کند. همین که رسیدیم، مثل برق گرفته ها از جا پرید. سر و وضعش را مرتب کرد و جعبه را با احتیاط برداشت و راه افتاد. پرسیدم: «منم پیام؟» همانطور

آب زرنی، بگو تا به دکتر خوب بهت معرفی کنم. «دیروز همین که وارد پارکینگ شدم، جلال را دیدم، هر چه تقلا می کرد نمی توانست ماشینش را روشن کند. با سر سلام کرد و باز هم استارت زد. لبخند پیروزمنده ای زدم و گفتم: «بعد از دو سال معلومه باطریش خوابیده، موتورم که مفت فروختی...» جوابم را نداد و از روی صندلی عقب یک جعبه بزرگ و سنگین را بیرون کشید و به سمت من آمد.

رفیق شندی واسه همین روزا ماشینتو روشن کن بریم، از صبح با تاکسی رفتم و او مدم دیگه حوصله ندارم، کولرم بز ن تا برسیم به کم بخوابم... فقط هی سؤال نپرس!

جلال بود و همین کارهای عجیب و غریبش! بدم نمی آمد از جعبه و کارهای مشکوکش سر در ماشین را بیرون کشیدم. جلال مثلا خوابیده و من داشتم طبق نقشه ای که گفته بود رانندگی می کردم. جایی در حاشیه شهر، محله های کوچک و قدیمی، معلوم نبود اینطور جاهها را از کجا پیدا می کند. همین که رسیدیم، مثل برق گرفته ها از جا پرید. سر و وضعش را مرتب کرد و جعبه را با احتیاط برداشت و راه افتاد. پرسیدم: «منم پیام؟» همانطور

نقیسه محمدی

دبیر گروه جوان

گفتم: «موتور به این خوبی رو فروختی واسه پروتز؟ معلوم هست چی می گی؟» تو از این کارا نمی کردی...»

خندید مثل همیشه! انگار نه انگار کار اشتباهی انجام داده باشم، به تکه از پیتزرا توی دهانش گذاشت.

چقد شلوغش می کنی، گفتم تو فکر پروتز، چه اشکال داره؟ به زیبایی کمک می کنه، اعتماد به نفس می ده، موتور رو نیاز نداشتم...

داشتم توی خودم حرص می خوردم و به رفتار بی تفاوت جلال نگاه می کردم. تنهایی و رفاه، داشت چه بلایی سر دوست ساده من می آورد. معلوم نبود چه کسی برایش از پروتز حرف زده و خامش کرده بود. دستش روزیر چانه اش گرفت و گفت: «گونه ها رو که پروتز کردم باید برم سراغ چونه، بین چقدر خوشگل می شه عین چونه بت من!» و غش غش خندید. بی خیال شدم و فقط نگاهش کردم. جلال وقتی تصمیمش را می گرفت، کسی جلودارش نبود. فقط گفتم: «حالا بی گدار به

کتیبه سبز

نخ های پرچمش

حتی خدا میان حسینیه غمش سوگند خورده است به ماه محرم شب های قدر محترم و با فضیلتند اما نمی رسند به شب های ماتمش امروز نه، غروب همان سال شصت و یک ما را گره زدن به نخ های پرچمش این دستمال گریه پر از نور می شود وقتی به دست روضه خورشید می دمش چشمی که از برای تو گریان نمی شود باید حواله داد به دست جهنمش جانم فدای محتشم و خانواده ات با این: چه نوحه و چه عزا و چه ماتمش

علی اکبر لطیفیان

روضه ناخوانده

یک جهان روضه و یک ماه محرم داری آه، آقای غریب چقدر غم داری تا ابد هم که بخوانند همه مرثیات باز هم روضه ناخوانده به عالم داری این همه زائر دلسوخته خاکت را از ازل داشته ای تا به ابد هم داری روضه خوان هات زیادند، یکی شان قرآن مطلع فجر خدا سوره مریم داری درد دل کن که نمائند به دلت چون پدرت خواهرت هست کنار، تو که محرم داری بهترین نوحه ما هست «غریب مادر» صاحب روضه بگو، بهتر از این دم داری؟ تا که نومید نگردد ز درت محتاجی تو هم انگشت هم انگشت خاتم داری وقت تدفین تو ای شعر غریبی، بسرت دید در وزن تنت چند هجا کم داری

محسن عرب خالقی

خبر

تجلیل از سربازان

مراسم تجلیل از سربازان ستاد نمایندگی ولی فقیه در سپاه همزمان با اعیاد ماه ذی الحجه به همت معاونت نیروی انسانی در تالار همایش های شهید محلاتی این ستاد برگزار شد. در این مراسم ضمن برگزاری برنامه های متنوع و اهدای هدیه به سربازان سادات و متأهل، مباحث توجیهی نیروی انسانی سربازان از قبیل حقوق، مرخصی و سایر موضوعات خدماتی مطرح شد. بخش دیگر این برنامه که همراه بود با سخنرانی جانشین نماینده ولی فقیه در سپاه با موضوع غدیر همراه با مسابقه مقاله نویسی و خلاصه نویسی این سخنرانی بود و در پایان این مراسم مرخصی تشویقی دو روزه برای همه سربازان و به علاوه مرخصی یک روز برای سربازان متأهل نمایندگی ولی فقیه در سپاه اهدا شد.

سلامت

چه زمانی به غذا نمک اضافه کنیم؟

زهرا وحیدی نیا
کارشناس علوم تغذیه

«نمک» یکی از چاشنی های پر مصرف دنیا است که در بیشتر غذاها استفاده می شود. نمکی که باید تمام افراد به جز افرادی که دچار پرکاری تیروئید هستند، استفاده کنند. نمک پددار تصفیه شده است، چرا که افراد باید برای تأمین ید روزانه خود حتما از نمک پددار تصفیه شده استفاده کنند. نمک پددار نمک خوراکی است که به آن ید افزوده اند. ید ماده ای معدنی و ضروری برای ساخت هورمون های تیروئید است و نقش های مهمی از جمله رشد و تکامل جسمی و عصبی، سوخت و ساز، تولید انرژی، عملکرد طبیعی مغز و سلول های عصبی را دارد. ید بیشتر در غذاهای دریایی، شیر، پنیر و... یافت می شود؛ اما به دلیل اهمیت این ماده معدنی در بدن، ید را به نمک خوراکی نیز می افزایند. کمبود ید در دوران حاملگی نیز باعث اختلال در رشد و تکامل جنین می شود. مصرف نمک پددار مؤثرترین راه تأمین ید به شمار می آید. خیلی از افراد نمک را در ابتدای پخت به مواد غذایی اضافه می کنند که کار نادرستی است. باید توجه داشت از آنجایی که ید به سادگی از نمک متصاعد می شود، لازم است که نمک ده دقیقه قبل از سرو غذا به غذا اضافه شود تا مدت زمان کمتری در معرض حرارت قرار گیرد و ید آن از بین نرود. همچنین باید توجه داشت که برای حفظ یدشان در ظروف درسته تیره رنگ؛ مانند ظروف چوبی و پلاستیکی و به دور از نور آفتاب، حرارت و رطوبت نگهداری شود.

راه نرفته

تحصیل یا کار؟

زهرا سلطانی نژاد
مشاور خانواده

پرسش: پسر من از اتمام متوسطه اول، هیچ علاقه ای به تحصیل ندارد، با اینکه من و پدرش تحصیلات عالی داریم، به خصوص بعد از برخط شدن کلاس ها، انگار درس را جدی نمی گیرد.

پاسخ: پرسشگر گرامی! تنها راه انگیزه دادن، تلاش نکردن برای انگیزه دادن است. به جای آن، سعی کنید برای فرزندتان الهام بخش باشید. اگر رفتار شما کنترل کننده باشد، فرزندتان سعی می کند کارهایی غیر از آنچه می خواهید انجام بدهد. فراموش نکنید که اگر به فرزندتان فشار بیاورید، تنها انگیزه ای که در او ایجاد می کنید، انگیزه مقاومت کردن در برابر شماست. اجبار به تحصیل نتیجه عکس دارد. اگر والدین با خشم و تهدید فرزند را به تحصیل وادار کنند، با خشونت از او بخواهند که به مدرسه برود یا تکالیف خود را انجام دهد، در این صورت انگیزه او تضعیف می شود. چون ترس و بی اعتمادی با تحصیل تداعی می شود. نباید او را سرزنش کنید. اگر والدین مدام فرزند را به دلیل درس نخواندن سرزنش کنند، مثلا به او بگویند در آینده به هیچ جایی نخواهد رسید، نه تنها انگیزه او را تحریک نخواهند کرد، بلکه روحیه و اشتیاق او را خراب می کنند. به او راهکار ارائه دهید و بگویید حتی اگر حرفه ای را دوست دارد و می خواهد انجام دهد، کمک می کنید تا به خواسته اش برسد و در مراحل زندگی او را حمایت خواهید کرد. از او بخواهید برای خود هدف مشخص کند و طبق آن برای زندگی برنامه ریزی کند و پیش برود. هدف جزء جدانشدنی انگیزه است. اگر هدف در نظر فرد ارزشمند باشد و احتمال رسیدن به آن هم وجود داشته باشد، انگیزه قوی برای رسیدن به آن پیدا می کند. به او کمک کنید که هدف های زندگی خود را انتخاب کند و درس خواندن را راهی برای رسیدن به آن اهداف بداند.

قبیله عشق

مرا با لباس سپاه به خاک بسپارید

کفش هایش را پوشید؛ ساکش را برداشت، از زیر قرآن ردش کردم و گفتم: «زود برگرد پسر!». نگاهم کرد و بعد پرید تسوی بغلم گفت: «غصه نخور زود برمی گردم! درست هجده روز دیگر!» هجده روز بعد عبدالرضا را آوردند. او را روی تخت غسل خانه دیدم، چشم هایش بسته بود. خون از وسط پیشانی تا شقیقه اش کشیده شده بود و از پشت سرش روی سنگ سفید غسل خانه جاری بود. به برادرش علی وصیت کرده بود که با لباس سپاه به خاک سپرده شود.

به نقل از مادر شهید عبدالرضامجیدی

عبدالرضا مجیدی فروردین ۱۳۴۵ در بندرعباس متولد شد، امر به معروف و نهی از منکر جزء جدایی ناپذیر از شخصیت او بود. در بیشتر جبهه ها و عملیات های غرب و جنوب شرکت فعال داشت. شهید مجیدی در حفظ بیت المال بسیار دقت داشت؛ همیشه صف اول در نماز جماعت حضور داشت، نماز شبش ترک نمی شد. بیشتر اوقات ذکر می گفت. به دلیل همین ویژگی هایش بود که همزمانش او را «جان نثار حسین (ع)» می خواندند. عبدالرضا دی ماه ۱۳۶۵ در عملیات «کربلا ۵» بر اثر اصابت ترکش به سر، در منطقه «شلمچه» به شهادت رسید. بخشی از وصیت نامه شهید: «به خانواده محترم م می خواهم بگویم در کربلای امام حسین (ع)، علی اکبر (ع) را در راه خدا داد و علی اکبرش چگونه و با چه شجاعتی جنگید... واقعه کربلا را در نظر بیاورید. اگر قرار شد شما گریه کنید و دل تان سوخت که عزیزی را از دست داده اید و ناله و فغان تان بلند شد برای سختی هایی که بر اهل بیت امام حسین (ع) وارد شده گریه کنید. بر من گریه نکنید که دل دشمنان اسلام خوشحال شود، از شما می خواهم که برای مصیبت زینب (س) گریه کنید.»

حسن ختام

با شما فانوس روشنم

حسن نوروزی

نویسنده

شناخت شما آغاز زندگی بود. آغاز سرودن بهترین عاشقانه ها، آغاز نوشتن عزیزترین کلمات! شما از میان محبت ها و مودت ها و مروت ها آمدید، شما آمدید که واژه معنا پیدا کند. آمدید که بر طاقچه روز خورشید بنشیند و بر سقف شب مهتاب. آمدید که خاطره از پشت حصار ذهن آزاد شود، بشود خاطره مقدس. من این یاد مقدس را که شبیه تکه نانی است می بوسم و لای آجرهای دلم می گذارم تا ساسختمان کلتگی دلم متبرک شود. باور بفرمایید من آن سازه کهنه ام که بی یاد شما نمی تواند روی پا بایستد. آقا جان، من آن فانوسی ام که بی یاد شما هیچ زمان چراغ دلش روشن نشد. من آن بنده ام که بی یاد شما هیچ گاه شمع دلش آتش نگرفت و چشم دلش باز نشد. من آن هستم که غیر شما هیچ کس را ندانسته ام. شما قبله حاجت ما بوده اید. بساب توبه ام بوده اید. بسازان روزی ام بوده اید. افتخار گدایی ام بوده اید. اریابم بوده اید. با این اوصاف مگر می شد بی شما باشم؟